

Godište XI. • broj 9 • rujan 2016.

2,5 KM / 10 kn / 1,3 EUR

MEĐUGORJE

Glasnikmira

ISSN 1840-1414

Tema broja: Uzvišenje svetog Križa

Evo drvo križa – na kome je Spasitelj svijeta visio

Isusov križ – trajni izazov ljudskoj mudrosti

Preobraženja na Križevcu

Raspeti je mjera ljubavi

Po Mariji nam dolazi spas

„Opasni za svijet!“

Mladifest – škola u kojoj odrastaju „neki novi, naši klinci“!

Marijine ruke

Međugorje je istinsko središte duhovnosti

Gospina škola | Plodovi Međugorja | Događanja | Svjedoci | Iz života Crkve
Laici i njihovo poslanje | Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima
Putopis Svetom zemljom | Marija, zagovornica Hrvata
Hrvatsko kršćansko nazivlje | Znanost i vjera | Lectio divina

„Za ove dane, dok slavite radosno križ, želim da i za vas križ bude radost.“ (11. 9. 1986.)

GLASNIK MIRA
Utemeljitelj i nakladnik
 Informativni centar MIR Međugorje
Glavni urednik
 Mario Vasilj Totin
 e-mail: mario.vasilj@medjugorje.hr
 Tel.: 00 387 36 653 323

Služba preplate
 Lidija Paris
 e-mail: lidija_paris@medjugorje.hr
 Tel.: 00 387 36 653 342

Lektura
 Ana Vulelija
Grafičko oblikovanje
 SBD, Mostar

Tisak
 Fram Ziral, Mostar

List je prijavljen kod Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa Hercegovačko-neretvanske županije pod brojem R-05-05-42-2175-86/06 od 12. siječnja 2006.
Godišnja pretplata (12 brojeva): Hrvatska 120 HRK, BiH 30 KM, europske zemlje 30 €, Švicarska 50 CHF, USA i Kanada 42 €, Južna Amerika 48 €, Australija 51 €
UPLATE
Iz BiH u KM: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: Unicredit Bank, Žiroračun broj 33 8120 2 20114 5352
Iz Hrvatske u HRK: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Adresa: Gospin trg 1, 88266 Međugorje, Bosna i Hercegovina, Naziv banke: Splitska banka/Societe Generale Group, Broj računa: 2330003-1152749911, IBAN: HR3923300031152749911, SWIFT SB: SOGEHR22
Iz Švicarske u CHF: Katholische Kroatienmission, Postfach 9057, 8036 Zürich. Naziv banke: UBS AG Zürich – Wiedikon (0270/00), Kontonummer: 805418.40A (svrha uplate: Glasnik mira), IBAN: CH63 0027 0270 8054 1840 A, BIC: UBSWCHZH80A, UBS Postkonto Nr: 80-2-2
Iz svih zemalja EU u €: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. Čitluk, Gospin trg 1, 88266 Međugorje. Naziv banke: LIGA BANK EG (svrha uplate: Glasnik mira), BIC: GENODEF1M05, IBAN: DE88750903000002155044
Za sve valute iz drugih zemalja: Informativni centar MIR Međugorje d.o.o. - Glasnik mira. Naziv banke: UniCredit Bank, SWIFT: UNCRBA 22, IBAN: BA 39 3380 6048 0281 0221 (svrha uplate: Glasnik mira)
Adresa: Glasnik mira, Gospin trg 1, 88266, Međugorje, BiH
e-mail: glasnikmira@medjugorje.hr, **Internet:** www.medjugorje.hr, www.medjugorje.hr/hr/glasnik-mira

U skladu s dekretom pape Urbana VIII. i uredbom II. vatikanskog koncila, nakladnik izjavljuje da nema nakanu preteći sud Crkve o nadnaravnosti prirode događaja i poruka o kojima je riječ na ovim stranicama. Taj sud pripada kompetentnom autoritetu Crkve, kome se autor potpuno podvrgava. Riječi poput “ukazanja, čudesa, poruke” i slično imaju ovdje vrijednost ljudskog svjedočenja.

Iz sadržaja

Fotografija na naslovnici: Josip Vasilj

Tema broja: Uzvišenje svetog Križa

Evo drvo križa – na kome je Spasitelj svijeta visio, FRA T. PERVAN
 Isusov križ – trajni izazov ljudskoj mudrosti, FRA I. DUGANDŽIĆ
 Preobraženja na Križevcu, FRA M. ŠAKOTA
 Raspeti je mjera ljubavi, FRA G. AZINović

Gospina škola

Po Mariji nam dolazi spas, J. VASILJ
 „Opasni za svijet!“, P. TOMIĆ
 Mladifest – škola u kojoj odrastaju „naši klinci“, P. TOMIĆ
 Dođite i vidite, FRA P. KOMLJENović

Plodovi Međugorja

Međureligijski dijalog, MVT
 Marijine ruke, T. IBRULJ

Događanja

Svjedoci

Međugorje je istinsko središte duhovnosti, M. VASILJ,

Gospodin Isus – jedan i jedini, FRA T. PERVAN

Laici i njihovo poslanje

Sadašnjost je naš teren, M. KRAJINA

Kršćanska obitelj pred suvremenim izazovima

Tko je izvor moje radosti?, M. MILETIĆ,

Strah od križa, B. SKOKO

Putopis Svetom zemljom

Sveta Ana i Bethezda, FRA A. ŠAKOTA

Marija, zagovornica Hrvata

Vepric, FRA K. LOVRIĆ

Kuća duha i kruha - *Domus panis et spiritus*, T. IBRULJ

Hrvatsko kršćansko nazivlje

Pokora i njezine izvedenice, M. MAMIĆ

Znanost i vjera

Kako pauk vrebaleptira, I. MUSIĆ

Potica j za lectio divina

Poštovani čitatelji *Glasnika mira*, hvala na pitanjima, prijedlozima i savjetima koje nam šaljete. Pozornost posvećujemo samo i isključivo potpisanim pismima.

Uvodnik

GLAVNI UREDNIK
MARIO VASILJ TOTIN

RUJAN JE, MJESEC U KOJEM SLAVIMO SVETKOVINU UZVIŠENJA SVETOGA KRIŽA.

Nije li ludost u vremenu kada je društvo usmjereno da traži samo ugodu, razonodu, uživanje, a izbjegava svaku pomisao na trpljenje, veličati križ? Zar smo mi kršćani postali mazohisti – oni koji veličaju patnju i trpljenje? Pridodamo li još tome povezivanje križa i trpljenja s Božjom voljom, prema kojemu je Božja volja i kada patimo, onda se s pravom pitamo nije li govor o križu postao samom kršćanstvu neprimjeren i štetan, a kršćanstvo vjera koja današnjem čovjeku ne želi dobro?

Gdje je dakle stvarni problem: u križu ili u nama? U nerazumljivosti i neprihvatljivosti križa ili u našoj nesposobnosti da ga shvatimo i prihvatimo? U križu kao preprjeci ili u mnogim preprjekama zbog kojih ne vidimo smisao križa?

Poteškoća u shvaćanju križa nije nova. I među Isusovim učenicima bilo je onih koji nisu mogli odmah razumjeti smisao križa. No, bez obzira na sve to, kroz čitavu povijest kršćanstva, od Isusovih riječi i Kalvarije preko Pavla, sve do naših dana i Kraljice Mira, križ ima iznimno važno mjesto i ulogu. Križ je srce kršćanstva u kojem se, prema Pavlu, krije istinska mudrost. I za Kraljicu Mira križ je od velike važnosti. Zato nas tako često poziva da molimo pred križem, da uzmemo križ u ruke i da promatramo Kristove rane.

Postavlja nam se logično pitanje: ako je križ tako važan i ako se u njemu krije mudrost življenja, zašto ga onda ljudi ne otkriju? Zašto je mnogima ludost i sablazan? Zašto ga odbacuju? Možda se razlog krije u prvom dojmu koji ljudi imaju u susretu s križem. Pri spomenu same riječi križ prvi dojam je osjećaj težine, mučnine, boli i patnje i često na tom prvom i ostajemo. Ne idemo u dubinu već križ promatramo iz naše ljudske perspektive, a ta je često prizemna, površna, kratkovidna i nerijetko slijepa.

Kako ćemo do mudrosti križa? Kako je usvojiti?

„Hoće li tko za mnom, neka se odrekne samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom.“ To je Isusov savjet i poziv. Uzeti, prihvatiti križ – to je taj put! Ali ne samo pasivno: kad mi život ili netko od ljudi stavi, nametne ili bude križ, nego aktivno: i stavljeni i svaki križ i svakoga tko mi je križ zagrliti u svoje ruke!

Na svetkovinu Uzvišenja svetoga Križa uspet ćemo se na Križevac. U euharistiji, u kojoj je križ njezina nutrina, jezgra, bit, razmatrat ćemo smisao križa i moliti za snagu koja je u njemu. Nakon toga vratit ćemo se u svoju kotlinu, u svoju svakodnevicu. Možda će nas dolje dočekati isti križevi koje smo prije odlaska na Križevac ostavili. Ali ako smo se u susretu s Kristovim križem na Križevcu imalo promijenili, ako smo u Kristovu križu otkrili uzvišenost, smisao i snagu, ako smo u njegovu križu otkrili njegovu ljubav i shvatili da je On, iako razapet, slobodan, dogodit će se promjena – u nama. Kristov križ dat će smisao našim križevima.

Ako od danas ne očekujemo od drugih da se promijene i žrtvuju za nas; ako smo shvatili da je naša, moja žrtva put do promjene i ako mi ta žrtva više nije teška; ako sam odlučio od danas moliti za ljubav prema svome križu i zavoljeti onoga kojega do sada nisam volio, koji mi je išao na živce, koji me ljutio te biti strpljiv s onim s kim nisam bio; ako sam shvatio da su praštanje i ljubav pobjeda, a ne poraz – vjerujte, i naši, i tvoji križevi bit će preobraženi. Barem malo izgubit će na težini!

EVO DRVO KRIŽA NA KOME JE SPASITELJ SVIJETA VISIO

Isusova smrt i križ pomagala su kojima se Božje kraljevstvo uspostavlja na zemlji. Križ je šokantni odgovor na molitvu, Dodi kraljevstvo tvoje... na nebu kao i na zemlji. Križ je završnica drame u kojoj je Đavao pobijeđen, narod oslobođen, otvorena nova budućnost, a Bog (p)ostao zavazda prisutnim u svome narodu.

vodstvo. Na kraju svoga druženja s učenicima ponudio im je simboliku u pashalnoj večeri, kad je pod prilikama kruha i vina zajamčio svoju trajnu prisutnost sa svojim. Tu je Isus napunio stare posude novim sadržajem, stare su se posude stale prelijevati, on je stare slike i mozaike pretvorio u trodimenzionalno uobličjenje.

Namjesto podsjećanja na staro, Isus završnom pashalnom večerom sa svojim smjera prema novome, prema Golgoti, križu, žrtvi novoga Pashalnoga Jaganjca. Namjesto sjećanja na izlazak iz ropstva i slobodu pod Mojsijem, Isus svojom Pashom izvodi iz čovjekove okovanosti i robovanja raspadljivosti i smrti. Isus oslobađa od smrti, Zloga, zla, kvarnosti, korupcije, grijeha. To je stvarni *egzodus*, zbiljski povratak u stanje koje je Bog naumio stvarajući čovjeka. Uspostava je to *Novoga Saveza*, o kome govore starozavjetni proroci, Jeremija napose (31,31). Isusova je okajna žrtva na križu cijena oprosta i uništenja naših grijeha. Sav je svijet pod vlašću grijeha i smrti, dok Isus svojim križem skida s nas prokletstvo grijeha, najavljuje *Godinu milosti*, veliki *Jubilej* o kome je zborio za svoga nastupnoga govora u Nazaretu (usp. Lk 4, 16 sl.).

Na križu se uspostavlja novi poredak, razdoblje i era blagoslova, o čemu Isus govori u Govoru na gori; prevrat uspostavljen tragom onoga što je Isus izrekao u ustavotvornom govoru. Naime, Isus pruža i drugi obraz; on, noseći svoj križ, spreman je poći i dvije milje na nalog rimskih krvnika, te Isus, konačno podignut na svoje kraljevsko prijestolje – KRIŽ – jer povrh križa stajaše natpis *Isus Nazarećanin Kralj židovski*, nije se više mogao sakriti od pogleda ljudi; postao je s križa *Svjetlo svijeta* koje je obasjalo mračnu noć svijeta i svjetske povijesti, poput snažna reflektora koji para noćnu tminu.

Učenici u dvorani večere postaju dionici Isusova novoga života i sudbine na posve novi način. Kruh i vino – nabijeni simbolikom – primaju novu zgusnutost, naime, odsada je Isus prisutan među svojim u kruhu i vinu. Isus kao žrtva i trajna prisutnost. To je novi Hram o kome Isus govori. Neprijatelj je pobijeđen, ne više u liku faraona ili rimskoga cezara, nego je zauvijek poražena mračna demonska, paklena sila koja se skriva iza svih zemaljskih nasilničkih i okrutnih vladavina. Božji se narod vodi u slobodu. Ne više stari Izrael sa svojom pohlepnom i korumpiranom vrhuškom i svećenstvom u Jeruzalemu, pa ni sami narod koji je svakoga trenutka sklon nasilju i pobuni, nego je riječ o Crkvi – novome Izraelu, koga su znamen dvanaestorica, Isusova družina. Bitka se dobiva, Crveno se more prelazi, ne snagom oružja, nego drugom silom, onom za koju Ivanovo evanđelje svjedoči: *Isus, jer je ljubio svoje koji bijahu u svijetu, do vrhunca im je iskazao ljubav...* (Iv 13,1)

Nakon križa nema povratka na staro. Isus svojim križem i uskrsnućem otvara nove vidike i obzore. Namjesto fanatične prisile pod svaku cijenu braniti identitet vlastitoga naroda, Obecane zemlje, Hrama, Isusovi učenici i sljedbenici trebaju se truditi oko obnove srca, života i svijeta, dati vlastitom životu, ali i svijetu novu viziju, nove zrenike i očista, biti *kraljevstvo svećenika* za cijeli svijet, prema izričitu Božjem nalogu iz Knjige Izlaska ili pak Prve Petrove poslanice. Oživjeti i pronesiti u Duhu Isusovo poslanje u svijetu, biti nositelji baštine Isusa iz Nazareta. Na zaslону svega je žrtva koju prinosi Isus svomu Ocu koga zove umilno *Abba – Tatice*, žrtva u savršenu poslušnu, na koji je Izrael od samoga početka pozvan, ali se nije odazvao. *Isus postade poslušan do smrti,*

FRA TOMISLAV
PERVAN

SLOJ PO SLOJ, ZGUSNUTO I BREMENITO U SAMIM ZAPISIMA, POPUT JEKA KOJE SE SUSTIŽU, NAZNAKE I ASOCIJACIJE KOJE SE NIŽU, TRAJNI CRESCENDO PITANJA CIJELOGA ŽIVOTA, DA BI SE SVE NA KRAJU SLILO U JEDNO BITNO PITANJE: Tko si ti, Isuse Kriste? Zašto govoriš tim rječnikom? Jesi li ti onaj koji ima doći ili da čekamo drugoga? Zar može doći ista dobra iz Nazareta? Koji nam znak nudiš da ti povjerujemo? Zašto se družiš s carinicima i

grješnicima? Odakle ovomu ovolika mudrost? Kakve li samo sile i moći u njemu djeluju? Tko je taj da mu se pokoravaju vjetar i more? Kako nam može dati svoje tijelo za jelo? Zašto ne slijediš predaje starih? Zašto kršiš predaje, svetinje, subotu? Vjeruju li vrhovnici u Jeruzalemu da je on stvarno Mesija? Tko je zapravo ovaj Isus? Nismo li u pravu kad kažemo da si opsjednut, da si Samaritanac? Što veliš ti za njega? S kojom ovlašću činiš to? Tko je taj Sin Čovječji? Trebamo li plaćati caru perez ili ne? I na kraju

klimaks: *Jesi li ti kralj židovski? Što je istina? Odakle si ti? Jesi li ti Krist, Sin Svevišnjega?* I na križu, prekasno za odgovor, ali ne i za završnu ironičnu porugu: *Nisi li Mesija? Pomozi sebi i nama. Ako si Krist, zašto ne siđeš s križa da ti vjerujemo?*

Gdje god bi se pojavio, njegova je osoba i nehotice izazivala stotine pitanja. Poglavitito nakon riječi koje je izgovarao i čudesa koja je činio. Njegova osoba bijaše veliki upitnik. A i sam je Isus postavljao pitanja. Što velite, tko sam ja? Vjeruješ li

u Sina Čovječjega? Možete li piti kalež koji ću ja piti? Zašto vele pismoznanci da je Mesija Davidov sin? Niste li mogli jednu uru probdjeti sa mnom? Što želiš da ti učinim? I na kraju, gotovo očajnički, s križa: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* Na sve to odgovori su brojni, ali uvijek ostaje zalihost, višak pitanja i nakon odgovora na teška pitanja. Isus ostaje tajna i zagonetka jer ni po čemu nije uklapao ni u koji postojeći kalup ni stezulju, u koju bi ga se moglo smjestiti.

Cijeloga svoga života Isus se nije bavio teorijom niti je pokušavao svojim učenicima s pomoću pojmova i kategorija tumačiti, tko je i što je on u svojoj osobi te prema čemu i na što njegova osoba smjera, koji je konačni cilj i smisao njegova života. Na zaslону njegova života, riječi i poduka imamo starozavjetnu povijest Izraela koji je u svojoj povijesti izrijekom iskusio Božje djelovanje, Božje zahvalite, od Abrahama, Mojsija, izlaska iz Egipta, velikoga *egzodusa* u slobodu te izručenost u Božje ruke i Božje

smrti na križu (usp. Fil 2,6), Isus je posvema, u savršenu poslušnu izvršio Očevu volju. Isus je poslanje Izraela učinio svojim poslanjem i do kraja ga ispunio. U Isusu Bog nije više u *stupi od oblaka*, u *Zavjetnoj škrinji*, u Hramu od kamenja, zlata i dragog kamena, nego je Bog u Isusovoj osobi, u njemu se očituje Božja ljubav i slava koju može vidjeti *svako tijelo*.

Isus ulazeći na magaretu u Jeruzalem, kao da pretkazuje oluju, naziru se tmasti oblaci. Jasno, kad se rimska velesila te izdaja i dodvorničtvo domaćih prvaka suoči s Božjom Ljubavlju u Isusu Kristu, utjelovljenom Logosu, stvara se ciklona, vrtložni tornado, gdje Bog odnosi kraljevsku pobjedu, kad Bog s križa slavi slavadobiće nad kraljevstvima ovoga svijeta. Neki bi Grci htjeli vidjeti Isusa, poručuju Isusu učenici Filip i Andrija, a Isus zauzvrat veli kako je sada došao sud ovom svijetu, kako će Knez ovoga svijeta biti izbačen van, dok će on – kad bude uzdignut – privući k sebi sve bez razlike (Iv 12,31). Knez nije rimski cesar ni neki drugi zemaljski vladar, nego ona sila koja vuče konce ovoga svijeta, razorna i protubožna, sila koja vuče u bezdan i pakao, onda, a i danas.

Isus umire za istinu, koja je on u osobi. *A što je istina?*, pita ga Pilat. Biva razapet kao *Kralj židovski*. Morao je nositi natpis, svoju krivnju, zbog koje je na smrt osuđen, da bi svi mogli vidjeti njegov osobni, vlastiti *crimen*. Križ je svima zorno uprizorenje i upozorenje! Naizgled natpis malo ili ništa ne govori, jer mnogi su u to doba dizali bune, bivali razapeti, htjeli biti vođe, ali kad se iščitava u svjetlu Božje povijesti i riječi svomu narodu, Izraelu, koja se ovdje pretače u konkretni, Isusov život, onda taj natpis prima posve novi sadržaj, novo značenje, utemeljeno u povijesti Boga s narodom. Židovski kralj mora dovršiti svoje djelo koje mu je Otac namijenio, žrtvujući sebe za narod i svijet, izričući i utjelovljujući u sebi Božju ljubav, spasiteljsku, suverenu, ljubav Stvoritelja svijeta. Mora umrijeti, *jer se pravio Sinom Božjim* (Iv 19,7). Isus mora ispiti kalež muke do kraja, da bi snagom križa i na križu dovršio Božje djelo stvaranja.

Cijeloga života radili su Isusu o glavi, stalno su ga optuživali, službena mu je 'policija' bila stalno za petama, pogotovo 'policajci misli i mišljenja', optuživali ga za bogohulu, i sad su

Nakon križa nema povratka na staro. Isus svojim križem i uskrsnućem otvara nove vidike i obzore. Namjesto fanatične prisile pod svaku cijenu braniti identitet vlastitoga naroda, Obećane zemlje, Hrama, Isusovi učenici i sljedbenici trebaju se truditi oko obnove srca, života i svijeta, dati vlastitom životu, ali i svijetu novu viziju, nove zrenike i očista, biti kraljevstvo svećenika za cijeli svijet, prema izričitu Božjem nalogu iz Knjige Izlaska ili pak Prve Petrove poslanice.

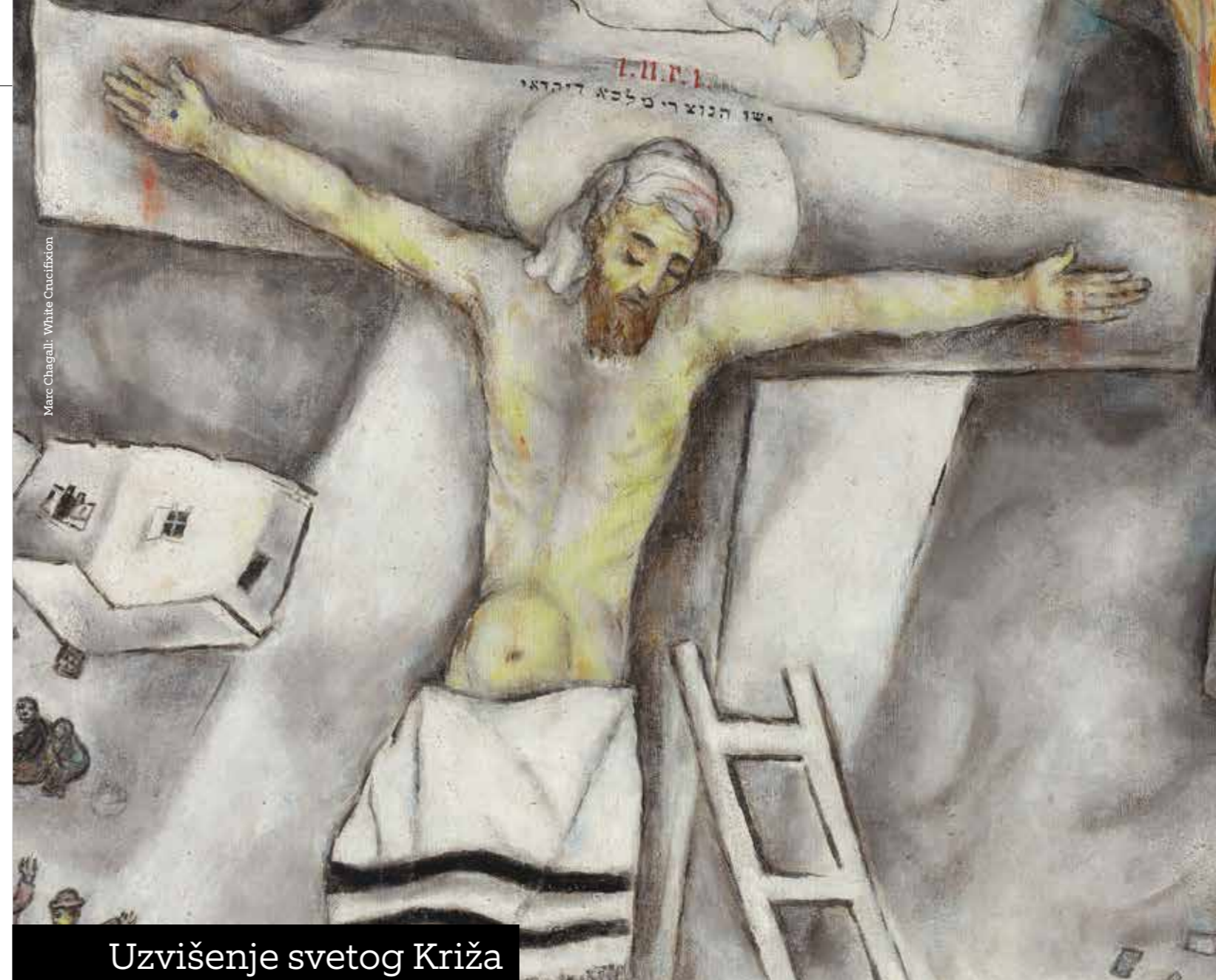
došli po naplatu. Za njih stranac, Pilat, odrađuje posao, mreža se steže, zamke Zloga su razapete. Drugim riječima, Isus je sve otpužnice usmjerene protiv svijeta i ljudskoga roda usmjerio prema sebi, uzeo na sebe, ponio na križ. To je srčika povijesti kakvu nam donose evanđeoski izvještaji. On je novi David koji kao Raspeti s pet rana (kao nekoć povijesni David s pet obliha kamenova) ide na Golijata. Isus prema sebi usmjeruje oštre strijele Tužitelja koga lišava bilo kakve buduće moći. Biva ubijen na križu, njegovo je tijelo na križu mjesto konačno izvojevane pobjede.

Ivanovo evanđelje donosi zadnju Isusovu riječ: *Dovršeno je!* (19,30). Nazire se tu jeka biblijskoga izvještaja o stvaranju neba i zemlje, kad se veli, da je šestoga dana dovršio Bog svoje djelo stvaranja. Isus svojom žrtvom spašava Božje djelo, koje *zatornik, ubojica i neprijatelj ljudi i stvaranja* stalno i uporno razara, uništava. Vidimo i danas na koji se način Božje djelo uništava, zorno se to vidi u uništenju planeta i života, pobačajima, ubrzanom starenju Europe,

genderizmu, tzv. istospolnim zajednicama koje ne mogu rađati život. Vidimo to u ponašanju suvremenih žena koje ne žele biti majke, su-stvarateljice s Bogom Stvoriteljem. Isusovom smrću Božje je djelo stvaranja dovršeno, sad može započeti *ново stvaranje, novo nebo i nova zemlja* u kojoj pravednost prebiva, gdje Bog gospodari. O tome svjedoče spisi Novoga zavjeta. Ono što je Isus na križu za nas učinio, vrhunac je i najbolji tumač svega njegova zemaljskoga djelovanja. Križ je početak Božjega kraljevstva nakon Isusove smrti.

Isusova smrt i križ pomagala su kojima se Božje kraljevstvo uspostavlja na zemlji. Križ je šokantni odgovor na molitvu, *Dođi kraljevstvo tvoje... na nebu kao i na zemlji*. Križ je završnica drame u kojoj je Đavao pobijeđen, narod oslobođen, otvorena nova budućnost, a Bog (p)ostao zavazda prisutnim u svome narodu. Slava Božja nije više u Hramu, nego u Isusovoj osobi – on je Proslavljeni, na križu. Isusovo kratko djelovanje u cijelosti bijaše izljev Božjega milosrđa i ljubavi na ljude, u izobilju: bolesnicima, slabima, ranjivima, ranjenima, grješnicima, carinicima, odbačenicima. Bijaše to početak završnoga Božjega djela u svijetu i njegove konačne uspostave na križu. Milosrđe koje se u prvom dijelu Isusova života i djelovanja izlivalo na ljude u svim smjerovima bijaše isto smilovanje s kojim je otišao u smrt, na križ. Svoje koji bijahu u svijetu ljubio je do kraja, do vrhunca, do križa. Isus, prema znanju riječi, ljubi one koji ga razapinju, a razapinje one koji ga ljube. On ih međutim ne ostavlja na križu, nego svi postaju dionici njegove slave, proslave, uskrsnuća. Tomu je križ Isusov znamen, obećanje i jamstvo.

Staro je zauvijek minulo, novo s križa nastaje. Novi put ljubavi pomirenja, spasenja i nade, put kojim nitko prije nije išao, put koji je bio za ljude nepojmljiv te nas sve poziva na odlučni životni zaokret. Isus je utjelovljeni Hram, Mudrost, Milosrđe, Ljubav koja se prelijeva, koja je topla, snažna, moćna, pretvarajući staro u novo. Novo je stvorenje započelo na križu, a njegova je motivacijska snaga ljubav. Stoga hodočasnici i hrle prema našem Križevcu i križu na njemu, *križu, na komu je Spas svijeta visio i na njemu nas otkupio, platio cijenu našega spasenja*.

Marc Chagall: White Crucifixion

Uzvišenje svetog Križa

ISUSOV KRIŽ -

TRAJNI IZAZOV LJUDSKOJ MUDROSTI

FRA IVAN DUGANDŽIĆ

VELIKI JE PETAK U JERUZALEMU. Sudbonosni događaji u Isusovu slučaju odvijaju se filmskom brzinom. Već rano ujutro „glavari svećenički i starješine narodne“, nakon što su odlučili da Isusa treba ukloniti, predaju ga Pilatu (M7 27,2). U međuvremenu se širi senzacionalna vijest da se Juda pokajao što je izdao Učitelja i želi vratiti novac kojim je

plaćena njegova izdaja. No, nailazi na odbijanje onih koji su naručili izdaju i skončava svoj život (27,3-5). Pilat je pod velikim pritiskom Židova. Želeći provjeriti istinitost Isusove optužbe, pita ga: *Jesi li ti kralj židovski?*, na što mu on zagonetno uzvraća: *Ti kažeš*. (27,11)

Uvjeren u Isusovu nedužnost, Pilat smišlja kako bi ga oslobodio.

Iskoristit će stari običaj da Židovima za blagdan Pashe pusti jednog zatvorenika. Uostalom, i vlastita mu žena poručuje da se *ne miješa u stvar toga pravednika* (27,19). Ipak, pritisak Isusovih tužitelja je prevelik. Traže samo jedno: smrt raspinjanjem na križu, a neka im pusti razbojnika Barabu. Pilat pere ruke pred svjetinom, pokušavajući krivnju svaliti na

njih: *Nevin sam od krvi ovog pravednika. To je vaša stvar*, da bi na kraju ipak popustio i predao ga da se razapne (27,24-26).

Prije nego će Isusa razapeti, vojnici se na njemu izivljavaju izrugujući mu se, udarajući ga i stavljajući mu na glavu vijenac od trnja (27,27-31). Taj krvavi pir rimskih vojnika završava njegovim pribijanjem na križ, svlačenjem njegove odjeće i ironičnim isticanjem natpisa na križu: *Ovo je Isus, kralj židovski*. (27,37) Da bi poniženje bilo potpuno, s njime razapinju dvojicu razbojnika, a prolaznici mu podrugljivo dobacuju da side s križa i time dokaže da je Sin Božji. Oni koji su ga predali Pilatu, *glavari svećenički* zajedno s književnicima ironično dodaju kako će povjerovati u njega, ako to učini (27,39-44).

Cijelo vrijeme Isus uporno šuti, a onda se odjednom prolama iz njegovih usta: *Bože moj, Bože moj! Zašto si me ostavio?* (27,46). To što se na prvi pogled čini kao izraz Isusove posvemašnje ostavljenosti od Oca ustvari je dramatično zgusnuto čvorište čitave povijesti spasenja. Isus moli Ps 22, u kojemu pravedni patnik u svojoj nevolji progovara Bogu, ujedinjujući sa svojom osobnom patnjom i patnju čitava svoga naroda koji Bog nikad nije ostavio. Tako je svoje iskustvo patnje psalmist „snažno osvijetlio svjetlom objave i istodobno uputio na višu razinu. On se povlači, a naprijed istupa onaj patnički lik iz Iz 53 koji kao predstavnik Božjega naroda istodobno nosi i kolektivne i individualne crte“ (A. Deissler).

U SUSRETU S GRIJEHOM SVIJETA

Kada su Isusovi učenici, nakon iskustva njegova uskrsnuća, počeli teološki promišljati i tumačiti njegovu smrt na križu, najstariji teološki izričaj glasio je: *Umrlo za naše grijeh*. (1 Kor 15,3) Isus je za vrijeme svoga zemaljskog života u Božje ime opraštao grijeha svima koji su se za njih kajali, zbog čega je izazivao bijes farizeja i pismoznanaca. No osim tih osobnih grijeha, Novi zavjet na različite načine govori o „griehu svijeta“ koji se očituje u otporu svijeta, pa štoviše i njegova vlastitog naroda da primi Isusa (Iv 1,11), pa vrlo rano postaje izvjesno da će on postati žrtva tog otpora (usp. Mk 3,6). Ivan Krstitelj u prvom susretu s njime proročki gleda na tu žrtvu kad

kaže: *Evo Jaganjca Božjeg* koji uzima grijeh svijeta! (Iv 1,29). A sveti Pavao da je Krist *umro u pravo vrijeme za nas bezbožnike* (Rim 5,6).

Dakle stvarni grijeh svijeta jest u njegovoj bezbožnosti, u prijeziru Boga. Suočeni s okrutnošću takvoga svijeta, Isus vapi riječima starozavjetnog molitelja: *Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio?* (Ps 22) Izdan od vlastitog učenika, osuđen od svoga naroda, ostavljen od svih, raspet između dvojice razbojnika i izvrnut ruglu prolaznika, Isus je na Kalvariji dodirnuo dno ljudske bijede i zloće. Ali on je bio prvi i jedini koji je imao snage na pravi se način suočiti s grijehom svijeta. Autor himna koji je to opjevao slavi njegovo slobodno i dragovoljno izabrano poniženje i poslušnost Ocu sve do smrti na križu (Fil 2,8). Za nj se može s pravom reći: „Postao je čovjekom i tako je nastalo biće koje je u odnosu prema grijehu u ljudskom životu ostvarilo ravnopravnost s Bogom. U ljudskom duhu, srcu i ljubavi dogodio se Božji obračun s grijehom. To je bio Isusov život.“ (R. Guardini)

Ostajući dosljedan svojoj ljubavi u sudaru s mržnjom svijeta, Isus, vječni Očev Sin dodirnuo je samo dno izopačenoga svijeta, „sišao nad pakao“ – kako Crkva kaže u Vjeronanju. A onda je uslijedio Očev odgovor u obliku uskrsnuća od mrtvih, pa Petar u svom govoru okupljenom mnoštvu hrabro svjedoči: *Niti je on ostavljen u boravištu mrtvih, niti mu je tijelo istrulo. Njega je, to jest Isusa, Bog uskrsnio. Tome smo mi svi svjedoci*. (Dj 2,31sl) Zato Pavao Isusa zove novim Adamom i uspoređujući ga s onim prvim kaže: *Kao što su nepokornošću jednoga čovjeka svi postali grješnici, tako će i pokornošću jednoga svi postati pravednici*. (Rim 5,19)

Ako je istina da se svaki čovjek pravo dokazuje tek u susretu sa smrću, to posebice vrijedi za Isusa. Sve ono što je proživio u svom kratkom ljudskom životu našlo je potvrdu i preobražaj u njegovoj smrti na križu. To je najbolje izrazio on sam kad se kao Uskrsli pridružio dvojici na putu u Emaus, blago ih ukorivši zbog njihove zbnunosti: *Zar nije trebalo da to Mesija pretrpi da uđe u svoju slavu?* (Lk 24,26) Zato križ i uskrsnuće uvijek idu nerazdvojivo zajedno.

NEPROLAZNA SNAGA KRIŽA

Kako god kršćani slavili Uskrs kao pobjedu života nad smrću i svoj najveći blagdan i smatrali ga temeljem svoje vjere, slava uskrslog Gospodina ne smije zasjeniti njegov križ. Naprotiv, on ostaje trajni raspoznajni znak Uskrsloga. Svojim prestrašenim učenicima, koji su u dvojbi vide li neku utvaru ili doista svog Učitelja, uskrsli Gospodin kao siguran znak pokazuje svoje probodene ruke i noge. Time on sam skreće pozornost na važnost svoga križa za naše spasenje. Kao što se, naglašavajući Isusovo utjelovljenje, može reći da na njegovu licu možemo vidjeti „tko je i kakav je Bog“ (Benedikt XVI.), isto tako možemo reći da nam njegov križ otkriva što je Bog spreman učiniti za čovjeka.

Zato slava Kristova uskrsnuća nikad ne smije baciti u zaborav njegov križ, već ga na pravi način osvijetliti i

Slava Kristova uskrsnuća nikad ne smije baciti u zaborav njegov križ, već ga na pravi način osvijetliti i trajno otkrivati njegovo značenje. Jer, „Bog ne objavljuje svoju moć tek u Isusovu uskrsnuću od mrtvih, već u predanju svoga Sina u smrt na križu.“

Snimio: Mateo Ivanković

trajno otkrivati njegovo značenje. Jer, „Bog ne objavljuje svoju moć tek u Isusovu uskrsnuću od mrtvih, već u predanju svoga Sina u smrt na križu... Bilo bi pogrešno temelj vjerske slobode tražiti samo u snazi uskrsnuća. On je više u trpljenju, ljubavi i Božjem samoponiženju. Stoga je kršćanska teologija oslobođenja u svojoj biti teologija križa: Bog postaje čovjek da bi ljudi imali udjela u Božjoj slobodi. Bog se sam predaje, da bi ljudi uskrsli. Bog sam trpi smrt, da bismo mi živjeli.“ (J. Moltmann)

Možda smo kadikad premalo svjesni činjenice da Isus svoje poslanje nije ostvario onim što je sam učinio, već onim što su drugi učinili njemu, dakle svojim trpljenjem. Iako je učinio brojna i velika čudesna djela, spasenje je došlo tek po njegovoj smrti koju su

mu namijenili drugi. Čovjek je stalno u napasti da precijeni svoje djelovanje i podcijeni žrtvu koja mu je često i protiv njegove volje nametnuta. H. Nouwen iskreno priznaje: „To nije po mom ukusu, ja bih radije volio akciju koja proizlazi iz moje vlastite inicijative. Ali je činjenica da trpljenje u mom životu zauzima puno veći prostor nego djelovanje. Ne htjeti to priznati, znači sebe zavaravati, a svoje trpljenje ne htjeti s ljubavlju prihvatiti, predstavlja negaciju samoga sebe.“ (H. Nouwen)

Besmisao ljudskoga života po križu je uzdignut u puninu smisla jer ga je Isus dragovoljno uzeo kao sudbinu svoga života. To je poruka njegova križa. Smisao ulazi u besmisao i opet izlazi iz njega kroza nj. Po tome križ ostaje kao pobjednički znak nad sveukupnim besmisлом ovoga svijeta.

KRIŽ PRIHVATITI S LJUBAVLJU

Besmisao ljudskoga života po križu je uzdignut u puninu smisla jer ga je Isus dragovoljno uzeo kao sudbinu svoga života. To je poruka njegova križa. Smisao ulazi u besmisao i opet izlazi iz njega kroza nj. Po tome križ ostaje kao pobjednički znak nad sveukupnim besmisлом ovoga svijeta. Zato Silvije Strahimir Kranjčević u svojoj antologijskoj pjesmi „Golgota“, dok s lica raspetoga Krista čita oprost svojih grijeha, vjernički uzvraća: „I osjećam, što Ti zbori od očiju suza

vruća, da ne može nikad biti bez Golgote uskrsnuća.“

Prihvatiti tu logiku života što je pjesnik pretače u stihove, znači prihvatiti Isusov poziv: *Tko želi ići za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi*. (Mk 8,34) Da se često moramo odreći svojih planova i ciljeva, za to se pobrinu drugi ljudi ili možda nesklone okolnosti života. Za čas se nađemo u situaciji žrtve, umjesto da budemo prihvaćeni i slavljani. I to je taj naš križ o kome Isus govori. Potrebno je samo s ljubavlju ga prihvatiti, kao što je i on prihvatio svoj, kad mu je bio nametnut. Ako je njegova ljubav križ učinila izvorom spasenja, i naša će ljubav prema križu dati smisao našoj patnji i našem životu. Tako ćemo razumjeti Pavla kad kaže: Život koji

sada provodim u tijelu, provodim u vjeri u Sina Božjega, koji mi je iskazao ljubav i samoga sebe za mene predao. (Gal 2,20)

Ugledni židovski mislilac Schalom Ben Chorin divi se Pavlu i njegovoj silnoj aktivnosti u službi evanđelja, ali iskreno priznaje da ne može s Pavlom vjerovati da je raspeti Isus iz Nazareta uskrsnuo i da je Sin Božji. No tu za nj nije kraj ili razlaz s Pavlom, jer slijedi njegova iznenađujuća rečenica: „Ali ja moram Pavlu vjerovati njegovu vjeru!“, da bi odmah objasnio što pod tim misli:

Otkad su fra Bernardin Smoljan i župljani župe Međugorje na brdu koje se zvalo Šipovac 1934. godine sagradili križ i dali mu novo ime „Križevac“, to brdo više nije isto. Dobilo je nove dimenzije. Križevac je više od brda. U njemu prepoznajemo Golgotu – mjesto koje podsjeća na Isusovu trpljenje i smrt i na koje se donose vlastita trpljenja i križevi, ali i Tabor – mjesto gdje su toliki iskusili preobrazbu križeva.

PREOBRAŽENJA NA KRIŽEVACU

FRA MARINKO
ŠAKOTA

NA KRIŽEVACU SE DOSLOVNO ISPUNJAVAJU ISUSOVE RIJEČI: „A JA KAD BUDEM UZDIGNUT SA ZEMLJE, SVE ĆU PRIVUĆI K SEBI.“ (IV 12,32) Milosno je to mjesto koje privlači ljude sa svih strana svijeta. Toliki na nj donose svoje križeve i trpljenja, nemire i sukobe, nutarnje rane i nepraštanja. I toliki stječu iskustvo preobraženja te se vraćaju kući rasterećeni.

Iako na nj nije lako uzići, Križevac privlači i zimi kad se zbog hladne bure oblači toplo odijelo ili zbog kiše kabanica i ljeti kad žega u hlad tjera. Gotovo svi hodočasnici kad dođu u Međugorje, neizostavno se penju njegovim zavojitim stazama. Zavoljeli su ga jer se u njemu prepoznaju i jer ih neodoljivo podsjeća na njih

same. Iskustvo ih uči – i to prenose drugima koji nisu bili – da se na kamenitim i strmim stazama Križevca lakše otvore stranice njihova života. Tu, gdje nije ravno, gdje se hoda po tvrdom i oštrom kamenu i gdje uspon nije lagan, upravo tu dožive neku posebnu toplinu i mekoću u duši. Sa svakim novim korakom prema vrhu kao da se ono kamenito i tvrdo tlo u srcu počne mekšati, a sve ono teško pomalo se gubi. Duša se rasterećuje i postaje lakša. Mir, koji je teško opisati, osjeti se u nutрини.

Hodočasnici vole Križevac jer su iskusili da se na njemu drukčije moli. Čudesno je promatrati kako Križevac čovjeka koji stupi na njegovu stazu vrlo brzo pretvori u molitelja. Čim se krene od prve postaje, gdje prestaju

čovjekova uplitanja u prirodu, i gdje se pogled zadržava na nekoliko metara ispred sljedećeg koraka, kao da se dogodi neko iznenađujuće isključenje iz svijeta i njegove rastresenosti i u mah se iskusi uključenje u novo ozračje, ispunjeno molitvom, mirom i sbratnošću. Na Križevcu se moli srcem, s nekim posebnim žarom. Čovjek se tu na neki neobjašnjiv način otvara Isusu, sjedini s Njegovom patnjom i predaje mu sebe i svoju patnju.

Križevac uvijek daje, al i jedno traži. Traži da se za uspon na nj uzme vremena. I još nešto: da se ide polagano. Uzlazeći uz Križevac, doživljava se ulazak u tišinu srca, a potom se osjeti poziv da se pred svakom postajom zastane i tu ostane neko vrijeme. Nekoliko minuta

gledanja u postaju. Trenutci su to slušanja i nadahnjivanja Isusom i Marijom, Veronikom i Šimunom i svime onim što im se događa... Ali i Pilatom, vojnicima, jeruzalemskim ženama... Trenutci su to kada se više sluša nego govori. Trenutci su to kada se promatra. Vrijeme je to škole, učenja. Učimo o drugima i o sebi. Upoznavajući druge, upoznajemo sebe.

Nije lako vidjeti sebe. Naš pogled ne ide sam od sebe prema nutрини nego se lako okrene i usmjeri prema drugima i zadrži na njima. Kad promatramo druge, bez napora uočimo „trun“ u njihovu oku, njihove pogriješke i mane. Spremni smo upirati prstom u druge i u njihove grijehе i pričati o tome nadugo i

naširoko. Potreban je napor da vidimo sebe i „deblo“ u svom oku. Križni put uz Križevac mnogima daruje milost da se to prepoznavanje sebe dogodi, da se otvore oči za svoju nutrinu, za svoj način razmišljanja i gledanja, za svoje stavove i odluke, za misli i riječi. Mnogi svjedoče da su im se upravo na Križevcu otvorile oči za zablude koje su ih godinama zasljepljivale i njima manipulirale. Pred prvom postajom, gdje se na djelu vidi Pilata, njegovu borbu, njegovu slabost, zarobljenost srca zbog vlasti i časti i zasljepljene pojedinice u masi koji osuđuju nevinoga, a oslobađaju razbojnika, baš tu neki prepoznaju sebe i svoje krive osude. Mnogi tu, poput izgubljena sina, „dođu k sebi“ i uvide da su išli pogrešnim putem, da su zaboravili Boga, molitvu, obitelj. Križevac je mnogima postao mjestom povratka „zaboravljenoj ljubavi“ i mjestom gdje su iskusili da je Bog milosrdna, nježna ljubav, da u njima osim grijehа vidi još nešto – svoje ljubljene sinove i kćeri.

Kad smo stigli na vrh Križevca i kleknuli pred križem, čujemo Gospin poziv: „Ovih dana napose idite na Brdo i molite pred križem.“ (30. 8. 1984.) „Molite se napose pred križem iz kojeg dolaze velike milosti.“ (12. 9. 1985.)

Potreban je napor da vidimo sebe i „deblo“ u svom oku. Križni put uz Križevac mnogima daruje milost da se to prepoznavanje sebe dogodi, da se otvore oči za svoju nutrinu, za svoj način razmišljanja i gledanja, za svoje stavove i odluke, za misli i riječi. Mnogi svjedoče da su im se upravo na Križevcu otvorile oči za zablude koje su ih godinama zasljepljivale i njima manipulirale.

Fra Slavko Barbarić nas uči: „Kad dođeš na vrh brda, moli pred križem, bilo vrijeme lijepo ili ružno. Odvaži se! Namoli se pred križem! Naplači se zbog svojih grijehа! Otvori svoje srce pred križem i znat ćeš što on znači... Moli! Ne gledaj na vrijeme! Tko izdrži pod križem, on može poći dalje, dobivati nove zadaće i imati nova iskustva.“

Došli smo k Isusu „umorni i opterećeni“ tražeći mir, oprostenje i rasterećenje. Susret s Isusom patnikom u molitvi križnog puta i pred križem na Križevcu oslobađa nas gorčine u srcu, jer tu susrećemo Isusa koji nije umro u gorčini. Molitva pred križem budi u srcu ljubav u kojoj je Isus nosio svoj križ i u kojoj je umro na njemu.

Pred križem molimo za ljubav! Posebno za ljubav prema osobi koju ne volimo, koja nas je povrijedila, koja nam je teška ili nepodnošljiva. Gledajmo u Isusa na križu raspeta i otvarajmo se njegovu gledanju. Gledajmo kako Isus gleda osobu kojoj ne možemo oprostiti... Molimo ga da svojom ljubavlju očisti naše oči kako bismo drukčije gledali. Probuđi li se ljubav u našem srcu, srce će se preobraziti. Ozdravit će i zacijeliti rane iz prošlosti. Postat ćemo sposobni za

praštanje, a time i za bistrije gledanje i razmišljanje.

Molimo za dar prihvaćanja križa! Prihvaćeni križ postaje lakši i lakše se nosi. Kad prihvatimo križ, srce se otvori miru. Nema mira ako ne prihvatim sebe. Nema mira u obitelji ako ne prihvatim osobu ili osobe s kojima živim. Nema mira ako ne prihvatim hendikep, nedostatak, gubitak nekoga ili nečega. Nema mira ako ne prihvatim bolest.

Tek kad prihvatim križ, mir se vraća u srce. Kad prihvatim sebe takvog kakav jesam, izmirujem se sa sobom. Tek kad prihvatim osobu s kojom živim takvu kakva jest – ne kakvu je ja želim ili kakvu sam je zamislio – tek tada se mir vraća u srce i tek tada je omogućen život u zajednici.

Zato nas Gospa poziva: „Bez molitve nema mira. Zato vam kažem, draga djeco, molite pred križem za mir.“ (6. 9. 1984.) Molimo stoga Isusa za dar prihvaćanja križa. Molimo ga da nam podari ljubav jer ljubav omogućuje prihvaćanje, a prihvaćanje mir.

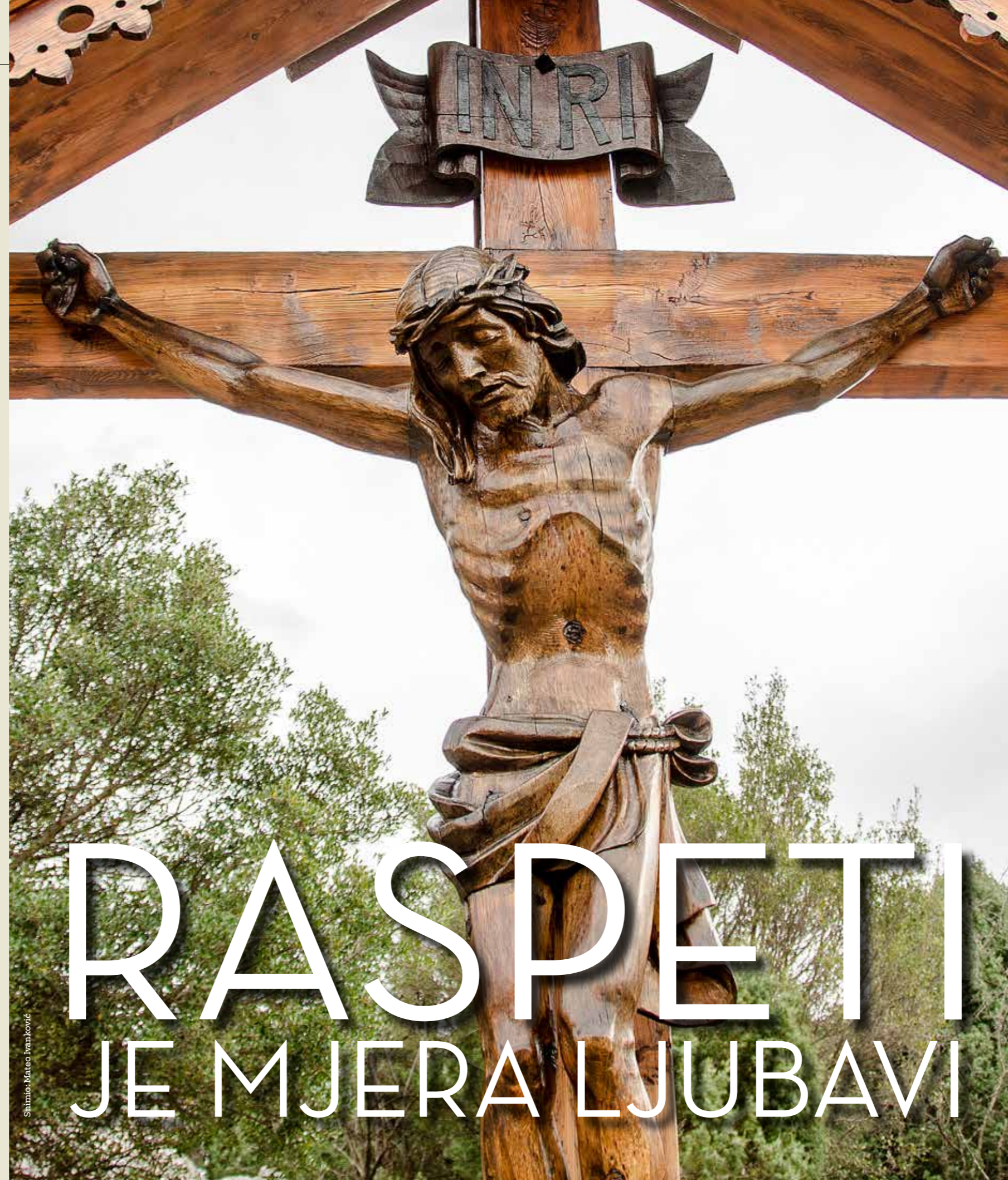
Križ je od krucijalne važnosti za čovjeka (lat. crux znači križ). Sveprisutan je u njegovu životu. U njemu je i izvan njega. Tijelo mu je u obliku križa, a za kralježnicu se ponegdje kaže križi. Nekad je čovjek na križu – kad je tjelesno razapet ili u nutрини između dviju strana ili kad se nađe na nekom raskrižju, a nekad je križ na čovjeku – kad ga nosi oko vrata ili u duši. Svaki čovjek ima neki križ (teškoću, teret) i može biti križ – samom sebi ili drugima. No, iako križ kao čovjekova sudba izgleda nepromjenjiv, ipak se može promijeniti. Ovisi kako mu se pristupi. Može ga se prihvatiti, a može negirati i odbacivati. Ovisno o tome križ dobiva ili gubi na težini i mijenja izgled.

Čudesno je kako jedan križ jedno obično brdo pretvori u posve novo, drukčije – u brdo preobraženja križeva. I kako pogled na nj tmine vlastitog života obasja svjetlom. A i čitav kraj, župu i šire. Zbilja, s Križevca sve izgleda drukčije, i onaj koji se na nj popeo i oni koje nakon toga gleda.

Nakon molitve na Križevcu križevi (problemi, poteškoće i nejasnoće) nisu nestali iz života, ali su postali drukčiji. Sve se preobražava kad se srce preobrazilo. Tu stječemo važno iskustvo koje mijenja život: „Na Križevcu se ne izlazi da bi se ostavilo svoje križeve, nego da svoje križeve naučimo nositi i pomagati drugima da svoje križeve nose.“ (fra Slavko Barbarić)

FRA GORAN
AZINOVIĆ

KADA POVJERUJEMO DA BOG POSTOJI I DA JE BIO NA KRIŽU, SHVATIT ĆEMO DA NE MOŽEMO UČINITI NIŠTA DRUGO NEGO ŽIVJETI SAMO ZA NJEGA KOJI NIJE MRTVO DRVO KRIŽA VEĆ OSOBA. Križ nikome ne pripada kao Isusu. U konačnici križ ne vrijedi bez Raspetoga jer Raspeti je mjera ljubavi, a ne križ. Veličina Kristove ljubavi mjeri se udaljenošću između Boga i stvorenja. Uloga posrednika sama po sebi podrazumijeva raspetost, kako je jednom napisala Simone Weil. Stoga ne možemo ni zamisliti Božji silazak prema čovjeku ili uspon čovjeka prema Bogu bez raspetosti. Raspeti je spona ljubavi. Zato je Isus na križu praznih ruku jer prazne ruke su one koje su sposobne dotaknuti. Zagrliti! Na križu u Raspetom Bog je kao nikad zagrlio čovjeka. Dotakao ga je svojim rukama, iako su te ruke bile pribijene. Raspeti Isus je slika zagrljaja. Da bi ljubav bila najveća moguća, i udaljenost mora biti najveća moguća. Stoga je zlo išlo tako daleko, do granica iza kojih čak iščezava sama mogućnost dobra, da bi se ljubav pokazala još većom i veća od granica do kojih iščezava sama mogućnost zla. Ljubav je uvijek veća, jer ona se jedina usudi biti manja. Zato Isusove riječi – **Bože moj, Bože moj, zašto si me ostavio** – govore o molitvi koja je ljubav. Onaj koji moli, može ostati neuslišan, ali on i dalje moli. To je najvažniji trenutak kršćanstva. Onaj koji je ljude učio moliti, i sam postaje molitva. Onaj koji je ljude uslišavao, sam može biti neuslišan. Zato je kršćanstvo čudesno! U svim religijama ljudi se mole bogovima, jedino u kršćanstvu i Bog je sam molio. Jedino je Isus bio na koljenima. Drugi bogovi nemaju koljena i zato nisu mogli klečati. Jedino je Isus postao Bog prignutih koljena. Ljubav izrasta samo iz slomljenosti. Stoga je napuštenost u najvažnijem trenutku razapinjanja na križu zapravo bila čudesno urušavanje ljubavi s obje strane, jer ljubav koja može postati i ništa, ona je zapravo i sve. Što bi za nas značio križ bez Isusa? Ništa. Križ je besmisao, ali ga je Isus ispunio smislom, jer on i jest Smisao. Simona Weil je lijepo napisala – i ranije su ljudi bili raspeti na križu. I nitko u tome nije vidio smisao, on je bio znak besmisli. Kazne. Bio je gola greda. Otesano stablo. Stablo grijeha s kojeg su Adam i Eva jeli bijaše pravo stablo, stablo jabuke. A stablo života bijaše samo greda, nešto što ne daje plodove jer greda ne može uroditi plodom. Ona je golo i otesano stablo. Križ nikad nije mogao uroditi plodom, sve dok Isus nije postao njegov plod. Eva i Adam htjeli su tražiti božanstvo u životnoj energiji. Stablo i plod. Jeli su jabuku i mislili da će od nje živjeti. Tražili su život u razgranatom stablu jabuke, a na kraju su ga pronašli na mrtvu, otesanu drvu, na kojem visi truplo. Koja čudesnost ljubavi. Stablo koje je njihovim očima bilo bogato plodom učinilo ih je prokletima, a stablo koje je njihovim očima izgledalo prokletu, učinilo ih je blagoslovljenima. Nitko od nas ne želi križ, mi samo želimo biti blagoslovljeni Osobom koja je na križu. Ozdravljeni njegovom sjenom! Kršćani gledajući križ, moraju samo vidjeti Raspetoga. Raspeti je bio Pravednik, a Pravednik mora biti gol i mrtav, da bi bio Raspeti, i samo Raspeti može biti Bog. Ako je ljubav širina, što je šire od njegovih ruku, ako je ljubav ogoljenje, što je golije od njegova tijela, ako je

RASPETI JE MJERA LJUBAVI

Shimo Mateo Ivanović

Ljubav govor, što je veće od njegove šutnje, a ako je ljubav šutnja, što je veće od njegova daha – izdaha!? U konačnici satnik pod križem nije čuo njegovu ni jednu riječ, on se je obratio na izdah. Čuo je samo izdah u kojem je Bog pustio ljubav u svijet i u njegovo srce. Posvetio ga je dahom. Neka i nas Raspeti posveti svojim licem i svojim dahom koji je ljubav. Bog koji je Riječ, postao je Dah, a Dah u sebi nema riječi. Bog s križa nije rekao posljednju riječ, jer Raspeti nije ostao u riječi, već u dahu. Čudesno je motriti raspetu ljubav, a još čudnije je Dah bez riječi. Isus Krist je donio svijetu Boga koji je ljubav (1 Iv 4,8), a središte te ljubavi na križu je Isusov probodeni bok. Kroz probodeni i otvoreni bok možemo vidjeti Božje srce, njegovu nutrinu. Dopuštajući čovjeku da mu probode srce, Krist je na paradoksalan način svoju ranu učinio izvorom ljubavi. Probodeni bok je vrhunac, ne samo događaja križa, nego i cijeloga Isusova života. Otvoreni bok je izvor iz kojega dolazi Crkva, koja je znak zajedništva ljudi s Bogom. Krist je novi Adam iz čijega boka izrasta Eva, odnosno novo čovječanstvo – Crkva. Ubodom koplja Kristovo srce biva u potpunosti otvoreno i u potpunosti postoji za druge. Kroz Kristov otvoreni bok vidimo Božje srce, njegovu nutrinu. Dokle je Bog daleko otišao kad je dao čovjeku da mu srce motri! Rana na srcu na čudesan je način postala izvorom iz kojeg struji božanska ljubav. Na križu je Bog objavio svoje lice i svoje srce. Kroz muku Raspetoga sami Bog je objavio sebe kao onog koji ljubi do kraja – do smrti. Kristovo nagršeno i krvavo lice objavljuje ljepotu Božjega lica koja je potpuno drugačija od naše ljepote. Mi čuvamo svoje srce, a Bog je svoje na križu otvorio. Jedino Bog ima otvoreno srce i ostavivši ga takva na križu, i dan-danas nas pere od grijeha. To je najvažnija istina raspete ljubavi. Podno križa gledajući Raspetoga, o Bogu možemo znati samo jedno: **On je ono što mi nismo.** Tu se vidi naša bijeda. Što više razmišljamo o njoj, to više razmišljamo o Njemu. I tako čudesno Bog preko križa postaje još „bjedniji“ od nas da bi nam rekao da je ljubav ne u ljepoti, već u predanju do same smrti. Ljubav se rađa iz otvorena srca, a samo otvoreno srce jest čisto srce – ono koje će Boga gledati, i zato stanimo pred križ i otvorimo svoje srce.

Teološka analiza kulturnih okupljanja (4)

ADALBERT REBIĆ

U MEĐUGORJU SE U DUHU SVETOM OKUPLJA CRKVA KAO NAROD BOŽJI IZ SVIH NARODA I JEZIKA. U svakom večernjem slavlju euharistije doživljava se *katolicitet* jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve, „gdje onaj što stanuje u Rimu osjeća da mu je Indijac ud“.⁽¹⁾ Tu Crkva hodočasnica, koračajući između progonstva svijeta i utjeha Božjih, naviješta križ i smrt Gospodnju dok on ne dođe.⁽²⁾ Slavljenje *euharistije je u središtu* kulturnog okupljanja. Sve pobožnosti smjeraju prema euharistijskom slavlju, koje se nastavlja u euharistijskom klanjanju. Veliki je naglasak stavljen i na *sakrament pomirenja* pojedinca s Bogom po kojemu se vjernik sve više oslobađa za slavljenje u Duhu i istini.

Marija se u Međugorju ukazala s Djetetom na rukama, nudeći ga ljudima na dar. „Marija je... bila prvi oltar i prva Crkva Isusova na svijetu.“⁽³⁾

„Euharistija je pravi stožer oko kojeg se okreće novi svijet, izvor iz kojeg istječe mir. Ona se ne može zamisliti bez Gospe, a Gospa bez pripremanja euharistijske gozbe kojom pričesnici postaju njezinom djecom i 'subaštinicima Kristovim' (Rim 8,17). Zato je razumljivo što Gospa u Međugorju neumorno poziva ljude na proslavu euharistije.“⁽⁴⁾ Marijina su ukazanja za naše vrijeme važna i neosporna. Gospine poruke u Međugorju su 'izvrsna kateheza' i 'izvrsno upućivanje u svetopisamsku poruku'.⁽⁵⁾ I upravo to je jedan od najvažnijih teoloških kriterija; Međugorje *ne odvodi* od Svetog pisma, nego prema njemu *vodi*. Marija nije zadnja postaja nego putokaz⁽⁶⁾ u skladu s Iv 2,5: *Što god vam rekne, učinite!*

Iz Međugorja hodočasnici nose sa sobom duboku biblijsku i euharistijsku pobožnost u svoje mjesne crkve. „Međugorje je mjesto otvoreno za svakoga... Ja se upravo radujem kad vidim da maleni dolaze u Međugorje, da se tu pridižu, da im se vraća nada u život, da se uzdignute glave vraćaju kući... To su za mene plodovi Duha, koji je bez obzira na ukazanja, Bogu hvala, posvuda prisutan, jer gdje god Duh djeluje, tu je Crkva nazočna, jer Božja je nakana podizati čovjeka.“⁽⁷⁾

Fenomen Međugorja ima veliko evangelizacijsko značenje danas kada se opet mnogo govori o potrebi nove evangelizacije samih kršćana. U Međugorju se propovijeda na sasvim jednostavan način. Evandjelje je prema rasporedu liturgijske godine i nastoji se pokazati put njegovu ostvarenju u životu suvremena čovjeka. Naglasak je na *obraćanju* kao putu prema *miru, na molitvi, postu, praštanju i vršenju djela ljubavi*.

Međugorski hodočasnici na povratku u svoje zajednice *ne ostaju pasivni*. Oni najprije svojim životom nastoje živjeti poruke i evandjelje i aktivnije sudjelovati u životu mjesne crkve. A onda, oni pričaju, svjedoče što su u Međugorju doživjeli. Tako se rađaju molitvene zajednice koje žive u duhu poruka i Marijine opcije za siromahe. Marijin zov je upućen svima da se poput Abrahama zapute u nepoznato, u neistražena područja vjere, vođeni Božjim zovom na slobodu.

Izvorni znanstveni članak objavljen 10. 4. 2013. u *Ethnologica Dalmatica*, 19

1 Drugi vatikanski koncil, *Lumen Gentium* 13. Drugi vatikanski koncil, Dokumenti, KS, Zagreb, 2008.; IVAN ZLATOUSTI, *Homilija u Ivanovo evanđelje*: PG 59,361.

2 *Lumen Gentium* 8.

3 T. ŠAGI-BUNIĆ, *Majka presvete Euharistije*, u: Kana 6/1987, str. 12.

4 Lj. RUPČIĆ, nav. dj. str.113.

5 Isti, str. 78.

6 »Nicht die Endstation sondern wie ein Wegweiser «.

7 Isto, str. 87.

Snimio: Marin Musa

PO MARIJI NAM DOLAZI SPAS

JELENA VASILJ

„CIJELU ĆEMO VJEČNOST ZAHVALJIVATI ZA DAR MARIJE“, REČE FRA DANIELE HEKIĆ. Marija je poslije Sina najveći dar čovječanstvu od Boga, darovana nam je, uistinu, divna majka. Njezina uloga u našem spasenju je neizrecive veličine.

Ona, ponizna službenica, imala je najvažniju ulogu poslije Isusa u našem spasenju. U dogmatskoj konstituciji o crkvi *Lumen Gentium* stoji ovako: „S pravom, dakle, smatraju sveti oci da Bog Mariju nije upotrijebio na čisto pasivan način, nego da je ona slobodnom vjerom i slobodnim poslušom sudjelovala u ljudskom spasenju. Jer je ona, kako reče sv. Irenej, 'bila poslušna, postala je uzrokom spasenja i sebi i svemu ljudskome rodu'.“ (LG 56)

Bijaše to odlučujuća uloga, toliko velika da bi se u određenom smislu moglo reći kako bez Marije spasenje ne bi bilo moguće. Lijepo o tome svjedoči srednjovjekovni otac sveti Bernard, koji u svom divnom spjevu prekrasno opisuje taj trenutak spasenja. U Marijinim rukama, tj. o njezinom odgovoru na anđeoski pozdrav ovisi spasenje cijeloga svijeta – govori nam svetac, i tako prikazuje bit tog presudnog trenutka u jednoj predivnoj slici. Cijelo čovječanstvo je prikazano kako stoji ničice do Marijinih nogu dok ona motri i razmatra anđelov navještaj (Luka 1,26-37). Od Adama preko Davida pa sve do nas danas izdižu se suzni vapaji k njoj. „O Djevice,“ – kaže sveti doktor – „daj brzo svoj odgovor. Odgovori hitro anđelu, naime preko anđela Gospodinu. Odvrti svojom riječju i prihvati božansku Riječ, izusti riječ

koja prolazi i primi vječnu Riječ. Zašto čekaš? Zašto strepiš? Povjeruj Božjem djelu, reci svoje da i prihvati Božje djelo.“ Anđeo čeka njezin odgovor, kaže sveti Bernard, a „čekamo, o Gospodo, i mi riječ samilosti.“ – nastavlja – „mi jedni pritisnuti presudom propasti“. Mariji je ponuđena cijena našeg spasa: Ako pristane, odmah ćemo biti oslobođeni. Od Marijina *fiata* – kako kaže sveti opat – od njenih „usta ovisi utjeha bijednika, otkupljenje zarobljenih, sloboda uznika, spasenje svog Adamova potomstva, cijelog ljudskog roda“.

Kako onda ne slaviti Gospodina zbog tako divne majke? Njezin *fiat* međutim nije samo ograničen na trenutak navještenja, on dapače snažno odjekuje na osobit način ispod križa kad kao prva žena rađa zajedno sa Sinom Kristovu Crkvu u svojoj vjeri (Iv 19,26). Međutim, zajedno s ljubljenim učenikom Marija je i prva Crkva, ona prva povjerala i prva je učenica i u njoj se najprije proslavi Crkva. Zaključit će J. Ratzinger o Mariji da je ona „tajna“, ali ne u smislu da ja samo nedokučiva već se doista u njoj događa otajstvo, utjelovljenje, najveće čudo. Onako kako kaže sveti Toma Akvinski govoreći o tajni euharistije u svome *Adoro Te devote* – sva osjetila su neposobna dokučiti tajnu (Quia te contemplans totum deficit).

Dakle ta tajna i veza s ljubljenim učenikom koji predstavlja svako Marijino dijete i danas je duboka. Drugi vatikanski sabor kaže u dokumentu (LG 62) o Marijinoj ulozi u životu Crkve: „U tom, pak, poretku milosti Marijino majčinstvo neprekidno traje, od pristanka što ga je pri navještenju odano dala i koji je

pod križem nepokolebljivo održala, pa sve do trajne savršenosti svijui izabranih.“ I mi smo svjedoci te njezine brige i ljubavi Božje koja se izljuje na nas već 35 godina preko njena majčinskog srca. U jednoj poruci Gospa je rekla u Međugorju: „Kad biste znali koliko vas ljubim, plakali biste od radosti.“

Potrebno je reći da se Marijina milost izljuje osobito na svaku ženu i da se u njoj proslavlja svaka majka koja je u svojoj biti prihvaćanje i darivanje tj. nastavak Božjeg milosrđa, najljepši dar čovjeku. Zato je srce majčino i duša svake žene istkana ljubavlju, kako kaže majka Elvira Petrozzi. Žena ima najveću i najvažniju, da ne kažem najsvetiju ulogu na svijetu, a to su ljubav i milosrđe. Nažalost ne samo danas nego od samog početka stari iskonski neprijatelj želio je najprije uništiti upravo to srce i tako zaustaviti vrelo života. Jer ako žena ne prihvaća biološki ili duhovni život, onda u svijet ulazi smrt.

Zato zahvaljujemo Gospodinu za dar Marije i za dar svake majke i žene. Za ljubav i umjetnost kojom ju je stvorio. Žena je stvorena zadnja u nizu stvorenja, a Bog je stvarao po redu mnoga stvorenja i na kraju čovjeka, i od njegova srca stvorio ženu da mu bude radost i pomoć u životu (Postanak 2,18) kako bi kroz njezino biće čovjek otkrivao neizmjernu Božju ljubav.

Marija je to najdivnije biće. Nije onda ni čudo da i zadnja borba za spas pripada ženi, majci odjevenoj suncem (Otkrivenje 12,1).

Utecimo se njoj i pogleda uprta u njeno lice neka se vesele srca naša, jer po Mariji nam dolazi spas.

Cijeli svijet očekuje Marijino „da“

Čula si, o Djevice, da ćeš začeti i roditi sina; čula si da se to ne će dogoditi djelovanjem čovjeka već kao djelo Duha Svetoga. Anđeo čeka tvoj odgovor; mora se vratiti natrag Bogu koji ga je poslao. Čekamo, o Gospodo, i mi riječ samilosti, mi jedni pritisnuti presudom propasti. Evo, ponuđena ti je cijena našeg spasenja: Ako pristaneš, odmah ćemo biti oslobođeni. Svi bijasmo stvoreni u vječnoj Božjoj Riječi, a sada smo podvrgnuti umiranju: po tvome kratkom odgovoru trebamo biti obnovljeni i pozvani natrag u život.

Preklinje te u suzama, o premila Djevice, Adam izgnan iz rajskog vrta sa svojim bijednim potomstvom; mole te Abraham i David; uporno k tebi vapi sveti oci, tvoji praoci, koji borave u tamnim bezdanima smrti. Cijeli svijet je u iščekivanju, pao ničice kod tvojih koljena: od tvojih usta ovisi utjeha bijednika, otkupljenje zarobljenih, sloboda suznika, spasenje svog Adamova potomstva, od cijelog ljudskog roda.

O Djevice, daj brzo odgovor. Odgovori hitro anđelu, radije preko anđela Gospodinu. Odvrti svojom riječju i prihvati božansku Riječ, izusti riječ koja prolazi i primi vječnu Riječ. Zašto čekaš? Zašto strepiš? Povjeruj Božjem djelu, daj svoj pristanak i prihvati ga.

U svojoj poniznosti budi smjela, u tvojoj skromnosti hrabra. Ne smiješ sada ni na kakav način, u svojoj djevičanskoj jednostavnosti zaboraviti razboritost, ali samo u ovoj stvari, o mudra Djevice, ne smiješ se bojati uzdizanja. Jer ako je u tišini cijenjena skromnost, sad je u riječi štoviše potrebna pobožnost.

Otvori, o blažena Djevice, srce vjeri, usne pristanku, utrobu Stvoritelju. Evo, onaj kojem je usmjerena žudnja svih naroda, vani kuca na vrata. Neka ne bude da dok ti oklijevaš, on prođe i da ti, bolna, moraš ponovno tražiti onoga koga voliš. Ustani, pohiti, otvori! S vjerom digni se, s pobožnošću potrči, otvori sa svojim pristankom.

„Evo me“, kaže, „Božja sam službenica, neka mi bude kako si rekao“.

(Lc 1,38)

Sveti Bernard iz Clairvauxa

PAULA TOMIĆ

„SVE ŠTO ZOVEMO LJUDSKOM POVIJESTI (...) DUGA JE I STRAŠNA PRICA O TOME KAKO ČOVJEK POKUŠAVA NAČI NEŠTO ŠTO ĆE GA USREĆITI – NEŠTO DRUGO OSIM BOGA.“ (C. S. LEWIS)

Priča o Mladifestu je priča o mladim ljudima koji su otkrili da je njihova sreća u Bogu i zato dolaze u Međugorje to zajedništvo s Bogom i ljudima svjedočiti i živjeti. Ovogodišnji 27. međunarodni molitveni

te milostima molitve i sakramenata na ovom „najvažnijem programu na zemlji u ovom trenutku“ (P. Ike Mandurić). I kao što je apostolima bilo teško sići s Tabora – gdje su se družili s Isusom i prorocima – na ceste svakodnevice, tako je i završetak Mladifesta odjeknuo prazninom u eteru, u duhovnom sadržaju dana, u iščekivanju susreta, u druženju, u pjesmi, u slavlju... barem u mom srcu, a vjerujem i u srcima mnogih, onom prazninom koja nestrpljivo

pred sudionike, njih četrdesetak tisuća iz 69 zemalja.

Događaje Festivala glazbom i pjesmom pratilo je 90-ak članova Međunarodnog zbora i orkestra pod ravnanjem prof. Damira Bunoze, a u njemu su bili mladi iz 20 zemalja. Festival je simultano preveden na 17 jezika, a izravno su ga prenosile mnoge radiopostaje i internetski portali.

Zaštitni znak ovih zadnjih, više nego uspješnih mladifestova postao

je plakata, kreativnih propusnica i inspirativnih majica... Ove se godine s ljubičastih podloga volonterskih uniformi na prekrasnoj franjevačkoj mladeži isticala poruka sv. majke Terezije: DO SMALL THINGS WITH GREAT LOVE!, ili: „Čini male stvari s velikom ljubavlju!“

SLUŽBENI POČETAK

Službeni početak Festivala bio je u ponedjeljak 1. kolovoza na vanjskom oltaru. Nakon predstavljanja mladih

program započinjao je opet filmom, a zatim su slijedila svjedočanstva sve do večernjeg molitvenog programa u 18 sati, koji je zajedno sa krunicom, svetom misom te molitvama ili klanjanjem nakon mise znao trajati i do 22 sata u noći, pa ipak nikome nije bilo dosadno niti preteško – kako su svjedočili brojni mladi!

Svih dana Mladifesta brojni svećenici su tijekom cijelog dana bili na raspolaganju za sakrament ispovijedi. Osim postojećih ispovjedaonica, na prostoru oku crkve s kojeg su bile dignute klupe svakodnevnih redovi mladih koji čekaju na ispovijed oko improviziranih ispovjedaonica bili su stalna slika i dokaz kako je Božje milosrđe na djelu.

Središnji dio prvog dana Mladifesta u 19 sati bila je sv. misa koju je predslavio i na kojoj je propovijedao don Damir Stojić, u konceleciji 440 svećenika. Nakon svete mise uslijedila je vrlo emotivna i ekspresivna molitva sa svijećama, a zatim molitva pred križem.

DRUGI DAN (3. KOLOVOZA)

Katehezu drugog dana imao je p. Ike Mandurić, član Družbe Isusove iz Zagreba. Nadahnutim i snažnim

FESTIVAL MLADIH

„OPASNI ZA SVIJET!“

susret mladih „Mladifest“ opravdano je započeo dan kasnije, odnosno 1. kolovoza 2016., kako bi se izbjeglo preklapanje sa 21. svjetskim susretom mladih s papom Franjom u Krakovu, u Poljskoj, koji je završavao 31. srpnja 2016. Kao i inače, program je završio 6. kolovoza 2016. na blagdan Preobraženja Gospodinova svečanom svetom misom na Križevcu u 5:00 sati ujutro, koju je predslavio međugorski župnik fra Marinko Šakota. I ovaj put blagdan Preobraženja nije bio tu samo po liturgijskom kalendaru, nego je doista predstavljao slavlje tisuća mladih duša koje su se „preobrazile“ Gospinom blizinom

čeka ponovno punjenje na sljedećem 28. Mladifestu.

ORGANIZACIJA

Mladifest se ove godine odvijao pod geslom „Budite milosrdni“, u skladu s Godinom milosrđa kojeg slavi univerzalna Crkva. U skladu s tim cijeli molitveni susret je protekao u znaku vježbanja primjećivanja dobra oko nas i za što veći rast u milosrđu: milosrđu za poštivanjem različitosti, za strpljivost, za točnost, milosrđe prema prirodi u ne bacanju smeća... koje su iz dana u dan župnik fra Marinko Šakota ili fra Stanko Čosić – inače koordinatori programa, stavljali

je TIMSKI RAD ljudi okupljenih oko župnika: to su ljudi s Radiopostaje „Mir“ Međugorje, zatim tehničari zvuka Informativnog centra „Mir“ Međugorje, prevoditelji, ljudi zaduženi za sliku i fotografiju iz Digital foto-studija Đani, zajednica Cenacolo koja je uredila vanjski oltar, pripremila stometarsko platno za ispisivanje molitvenih nakana koje su se u petak 5. kolovoza prinijele na svetoj misi, i izvela svoju čuvenu predstavu „Credo“, mladi FRAMAŠI zaduženi za volontiranje, poticajni film sa svjedočanstvima i vizualni identitet Mladifesta, koji sve više postaje prava „fora“ – od znakova loga, natpisa

sudionika po državama uslijedila je sveta misa koju je predslavio provincijal Hercegovačke franjevačke provincije dr. fra Miljenko Šteko u suslavlju 320 svećenika.

PROGRAM PO DANIMA

Svako jutro dan je započinjao molitvom krunice na Brdu ukazanja u 6 sati. Program se zatim nastavljao od 9 sati na vanjskom oltaru molitvom i prikazivanjem kratkog filma sa svjedočanstvima mladih međugorskih hodočasnika o temi milosrđa. Nakon toga su slijedile jutarnja kateheza i svjedočanstva. Jutarnji program je završavao oko podneva. Popodnevni

PRVI DAN (2. KOLOVOZA)

Jutarnju katehezu prvog dana imao je don Damir Stojić, član Salezijanske zajednice u Hrvatskoj, o Božjem milosrđu, o Milosrdnom Ocu.

U jutarnjem dijelu programa svjedočili su fra Boris Barun, svećenik pariške franjevačke provincije i dr. Csókay András iz Mađarske, koji je posvjedočio o svom obraćenju i o teškim trenucima u životu nakon smrti sina.

U popodnevnom dijelu programa od 16 sati svjedočili su Annie i Thierry Mazetier, bračni par iz Francuske. Govorili su o svome obraćenju i o tome kako je brak divan Božji dar koji je moguć unatoč patnji. Drugo svjedočanstvo dao je Massimo Di Bernardo iz Italije, spiker na radiju i prof. talijanskog i latinskog jezika koji sklada i piše pjesme duhovnog sadržaja, a već je 6 godina član Međunarodnog zbora i orkestra.

govorom mladima je konkretno objasnio što to znači biti milosrdan. Prvo jutarnje svjedočanstvo imao je Robert Rukavina, koji sa suprugom Nadom očekuje 10. dijete. Robert s udrugom Kup Karmel iz Zagreba organizira Hodočašće obitelji u Međugorje, čija je sudionica Marijana Rašić u drugom svjedočanstvu posvjedočila kako joj je to hodočašće pomoglo da se izmiri sa svojim suprugom i ne odluči za razvod. Predstavljena je i udruga Marijine ruke, udruga za potrebite u župi Međugorje, koju je predstavio vidjelac Jakov Čolo. Mladima je svjedočio i Mijo Mioč iz zajednice Milosrdni

otac u Bijakovićima, koju je osnovao je pok. fra Slavko Barbarić.

U popodnevnom dijelu programa mladima je govorio Francesco Viasuso iz Italije o svom oslobođenju od Sotonina opsjednuća. Mladima se predstavio i član Međunarodnog zbora i orkestra Viktor Neugebauer iz Mađarske, koji je govorio o svojoj misiji. Na kraju popodnevnog dijela programa o biciklističkom hodočašću za mir, na relaciji Međugorje – Padova svjedočio je Franjo Lovrić, sudionik tog hodočašća.

Središnji događaj i ovoga dana bila je sveta misa, koju je predslavio fra Ivan Penavić, mladomisnik, član Hercegovačke franjevačke provincije, a propovijedao je pater Ivan Ike Mandurić. U konceleciji je bilo 446 svećenika. Preko *livestreama* program je pratilo 416 200 gledatelja.

Nakon večernje svete mise, održana je procesija mladih u obliku srca, koja je kao i prošle godine bila u prostoru ispred vanjskog oltara crkve sv. Jakova s Gospinim kipom. Nakon što je Gospin kip donesen do oltara, počelo je klanjanje Isusu u Presvetom oltarskom sakramentu.

TRÉCI DAN (4. KOLOVOZA)

Treći dan Festivala bio je nekako posebno bogat milostima. Toga dana crkva se sjećala arškog župnika sv. Ivana Marije Vianneja – čovjeka koji je siromašan ljudskom mudrošću, ali bogat Božjom snagom uspio svojom vjerom obratiti cijelu svoju župu i puno drugih ljudi. I baš ta snaga vlastite življene vjere i obraćenja osjećala

se u svim katehezama i svjedočanstvima u danu. Jutarnju katehezu držao je vlč. Ciril Čuš, župnik u dvjema slovenskim župama, Žetale i Stoperce. Zajednicu „Majka Krispina“, koja djeluje u Međugorju, predstavila je djelatnica Suzana Kosinec. Briga zajednice je usmjerena na zaštitu života djevojaka i majki koje su ranjene u vlastitim obiteljima i društvu. Vlč. Marijan Štingl, mladomisnik iz Hrvatske posvjedočio je o svom svećeničkom zvanju koje se dogodilo u Međugorju, a kao posebni znak Gospine ljubavi pokazuje se sam datum njegova ređenja: 25. lipnja 2016. godine. Na kraju jutarnjeg programa svjedočio je i član Međunarodnog zbora i orkestra Vincenzo Farinaceo iz Italije.

Popodnevni dio programa bio je u znaku zajednice Cenacolo, o tome kako je zajednica promijenila njihove živote. Oni su i pjevali i svirali ovoga popodneva, umjesto Međunarodnog zbora i orkestra. Program se nastavio od 18 sati molitvom krunice i sv. misom u 19 sati koju je predvodio vlč. Marijan Štingl, a propovijedao je vlč. Ciril Čuš. U konceleciji je bilo 407 svećenika.

ČETVRTI DAN (5. KOLOVOZA)

U petak, 5. kolovoza jutarnji program počeo je molitvom fra Marinka Šakote i nastavio se katehezom fra Antonia Šakote, franjevca na službi u Mostaru. Potom je slijedilo svjedočanstvo Magnusa MacFarlane-Barrowa iz Škotske koji se je na neki način nastavio na svoje svjedočanstvo od prošle godine, iznoseći nove podatke o djelovanju i uspjesima humanitarne organizacije Mary's Meals (Marijini obroci) koju je utemeljio, a čija podružnica djeluje i u Međugorju. Prikazan je insert iz nagrađivanog filma „Generacija nade“ koji priča priču o onima koji su jednom primali Marijine obroke, a koji sada pronalaze svoj glas. Zovemo ih „Generacijom nade“ jer su to mladi ljudi koji će nahranjeni i dobro obrazovani izditi svoje zajednice iz siromaštva i zajedno izgraditi svjetliju budućnost za svoju djecu. Jimmy sa Haitija je jedan od protagonista navedenog filma koji se svojom glazbom i svjedočanstvima bori za bolju budućnost svoje zemlje. Njegove pjesme „zapalile“ su sve prisutne na vanjskom oltaru i ispred njega i svi sudionici sjedinili su se u jedno veliko, plesno kolo. Posebna atmosfera radosti i zajedništva mamila je suze i onima koji su bili tamo i onima koji su sve to pratili preko ekrana.

Predstava za mlade: „Credo“

Nakon večernje svete mise i ove je godine zajednica Cenacolo izvela svoju poznatu predstavu za mlade „Credo“, s kojom su se upravo bili vratili iz Poljske sa Svjetskog susreta mladih, na kojem su je izvodili više puta. Čudo je kako su je brzo uspjeli dovesti, postaviti, izvesti i rasprijeti – i doista ta njihova žrtva zavrjeđuje veliko divljenje i zahvalnost. Marco Zapella, voditelj muške kuće u Međugorju i odgovoran za ovaj projekt rekao je što im znači sudjelovanje na Festivalu mladih: „Za nas to nije nikakav spektakl, to je za nas evanđelje. Ovo je velika zahvala fratrima i veliko zadovoljstvo i veliki dar za nas. Oko 80 ljudi sudjeluje u ostvarivanju ove predstave, koja govori o Božjem milosrđu – jer upravo je to naš poziv: naviještati onima koje susrećemo da je Isus pobijedio smrt, našu smrt! Da posljednju riječ nema smrt nego uskrsnuće.“

Predstava je nastala iz kreativnosti mladih i njihova ozbiljna i predana rada. Iza umjetničkih projekata u Zajednici stoje sati i sati proba, čitanje Riječi Božje, izrada koreografije, montaža i demontaža pozornice, svjetala... Ponekad odričući se sna, nogometa, slobodnog vremena. Dobre stvari nastaju iz žrtve, koja im daje autentičnost i uvjerljivost. U našim mjuziklima nema glume, nego se živi uskrsnuće: sudjeluju mladi ljudi koji su donedavno bili mrtvi, a sada su uskrsli po Božjoj ljubavi. Mladi koji su bili izgubljeni po ulicama, koji su bili sposobni plesati i govoriti o sebi jedino uz pomoć kojekakvih supstanci danas to mogu činiti čista srca, prevladavajući strahove i stidljivost. To nisu predstave nego realnost, iskaz čuda koja su se u nama dogodila. To je priča o Isusu koji je došao da nas spasi, priča koja traje evo sve do naših dana.“

U popodnevnom dijelu od 16 sati sudionici su mogli čuti Gorana Čurkovića i njegovo nevjerovatno

svjedočanstvo o snazi Božje ljubavi koja je protiv svih pravila, pa čak i smrti sačuvala njegov život i učinila od njega muža i oca petero djece. Potom je govorio dr. sc. Elio David Alvarenga iz Hondurasa, rektor katoličkog sveučilišta „Naše Gospe Kraljice Mira“. U malom gradiću Danlí okruženom planinama, u provinciji El Paraíso na jugu Hondurasa 2006. godine podignuta je vjerna kopija crkve sv. Jakova Apostola. Dva okolna brda pretvorena su u Podbrdo i Križevac, a postavljen je i Plavi križ. Mjesni je biskup to mjesto proglasio svetištem i od tada je mali Danlí postao stjecištem hodočasnika iz cijele Latinske Amerike.

Večernju svetu misu od 19 sati predslavio je fra Petar Komljenović, mladomisnik iz franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja Split-Sinj, u suslavlju 388 svećenika. Propovijedao je fra Antonio Šakota, a nakon svete

mise uslijedilo je klanjanje. Tijekom mise, odnosno za vrijeme molitve vjernika prinijelo se platno na kojemu su mladi kroz dane Mladifesta pisali svoje molitve i zahvale.

U simboličnom obredu POSLANJA prisutni svećenici blagoslovlili su predstavnike mladih koji će sa simboličnim darovima – križem, krunicom i slikom Milosrdnog Isusa poći u poslanje svaki u svoju zemlju, da tamo žive ono što su primili.

Ove večeri na svetoy misi bilo je prisutno i 25 mladih fratara koji se pripremaju za vječne zavjete, iz 5 provincija hrvatskog naroda.

Na kraju misnog slavlja još jednom se svim sudionicima obratio me-

đugorski župnik i glavni animator ovog velikog slavlja Božjeg Milosrđa, fra Marinko Šakota, koji je rekao: „Došli smo do kraja 27. Mladifesta! Stalno mi dolazi samo jedna riječ: Hvala! Hvala! Bogu hvala! Hvala Gospi dragoj, Kraljici Mira! Hvala svima koji su sudjelovali u pripremi i u realizaciji programa! Hvala svima vama, dragi mladi prijatelji!“

VRIJEME ZA ODLUČNOST I ODGOVORNOST

U svojoj jednostavnosti i iskrenosti poruke s ovogodišnjeg Mladifesta bile su baš nekako prorokke. Počevši od prvog predavača don Damira Stojića koji je govorio o milosrđu kao iskustvu Božje ljubavi. Zatim P. Ike koji je objasnio kako pravo kršćanstvo nisu „prazne riječi“ nego konkretna LUDOST KRIŽA – ona koju je Isus živio dajući ne neki tuđi život, ne neko tuđe vrijeme, nego svoj život i svoje vrijeme. I to je MILOSRDJE – dati od svoga manjka! Baš onda kad nemaš vremena – dati vrijeme, kad si gladan – dati još gladnijima, kad si umoran – dati umornijima, kad si bolestan – dati bolesnijima... Jer ako dajemo od svoga suviška, to nije nikakva novost za svijet. I svjetski bogataši tako rade. Ono što će druge oduševiti za evanđelje bit će kad vide da mi dajemo od svoga manjka – a to je moguće jedino s Isusom! Prekrasno je

kako je zapravo pred nama duhovna borba sa Sotonom koji se osim u cjelokupno društvo, infiltrirao i u same duhovne pokrete. Evanđelist Marko opisujući Isusove susrete sa Sotonom zapravo pokazuje kako Sotona dobro poznaje Isusa i kako u njega vjeruje, dok su sami apostoli prikazani kao nezalice i sumnjičavci. Ali ono što razlikuje vjeru Sotone i vjeru apostola jest poniznost i poslušnost Bogu, jest spoznaja i prihvaćanje Božje ljubavi. I upravo je to bio glavni poziv fra Antonija okupljenoj mladeži – da se ne zaustavljamo na vanjskim, površnim stvarima i sudovima, jer ćemo tako i mi „odbaciti“ mnoge carinike i grješnike poput Mateja i Zakeja, nego da budemo „službenici Božjeg milosrđa – sakramenti Božje prisutnosti na zemlji“ koji će u drugom čovjeku vidjeti ono skriveno DOBRO koje nitko drugi ne može vidjeti i tako mu otvoriti put prema obraćenju.

Živa Crkva

Na neki način, u ovom trenutku povijesti i stanju u crkvi i svijetu ovaj Mladifest je bio prekretnica, jedan znak kako ulazimo u vrijeme opredjeljenja za ili protiv Božjih zakona! Vraćajući se kući, svatko tko je bio u Međugorju, tko je čuo i doživio ovu snagu „žive crkve“ ne može više biti ravnodušan i pasivan prema izborima koje mu nudi svijet. Više nego ikad kateheze i svjedočanstva govorili su o prisutnosti Zloga u svijetu, razotkrivala njegovu taktiku i mržnju prema stvorenjima te njegovu silnu potrebu da on kao nečisti duh sve učini nečistim! A s druge strane iste te kateheze i svjedočanstva govorila su o tome kako Bog ima konačnu riječ. Ono što se u Međugorju čulo i vidjelo ovih dana Mladifesta bila je SNAGA SAKRAMENATA: ispovijedi, euharistije, svećeništva, braka... Vidjelo se kako Gospa iz krijena, iz srca, preko sakramenata uzdiže „novu, živu Crkvu i svećenike srca“ čija moć nije u „ljudskoj mudrosti“ nego u veličini spoznaje Božjeg milosrđa, koja kao da nam poručuje: „**To vam rekoh da u meni mir imate. U svijetu imate muku, ali hrabri budite – ja sam pobijedio svijet!**“ (Iv 16,33)

MLADIFEST –

ŠKOLA U KOJOJ ODRASTAJU „NEKI NOVI, NAŠI KLINCI“!

I OVAJ PUT MLADIFEST JE POKAZAO KAKO „RASTE“ S NAMA, ALI KAKO I MI RASTEMO S NJIM. Njegov rast danas pokazuju rastuće brojke sudionika: od prvog Festivala mladih davne 1989. godine kada mu je pod ravnanjem fra Slaka Barbarića prisustvovalo par desetina mladih, pa preko 90-ih godina kada je broj sudionika dozeo nekoliko tisuća, ulazimo u godine 20. stoljeća kada se brojevi sudionika penju na desetke tisuća (ove godine samo oko 40 000 iz 69 zemalja svijeta), a u stotinama tisuća broje se gledatelji preko interneta (live

streaminga), s najvećim brojem gledatelja od 516 300, koliko je bilo zadnje večeri u petak.

A da i mi starimo s njim, govori i činjenica da je sad već više mladifesta na kojima smo bili, nego onih koji su bili prije nas. Slobodno se može reći da uz njega odrastamo, sudjelujemo: samo je prije to bilo „tamo na oltaru“, a sada je to „negdje u publici“ ili na livadi zabavljeni „sakupljanjem“ vlastitog pomlatka. Nostalgija za tim prošlim danima miješa se s ponosom dok promatramo prekrasna, čista i nasmijana lica vlastite djece

u međugorskoj franjevačkoj mladeži koja sada pjevaju u zboru, animiraju ili služe oko oltara i hodočasnika, te pokazuju kako se „neki novi, naši klinci“ vođeni Kraljicom Mira kroz školu Mladifesta uče zauzeti svoja mjesta u društvu i odgovornostima koje ih čekaju u životu.

I doista je lijepo čuti koliko sve to njima znači i kako ih pozitivno oblikuje. U njihovim svjedočanstvima otkrit ćete puno milosti koje Međugorje izliva prije svega na svoju „vlastitu djecu“, odgajajući ih za ljude milosrdna!

GLEDAJUĆI ISPRED SEBE DESETKE TISUĆA MLADIH KOJI ZAJEDNO SLAVE BOGA I MARIJU, KOJI SKAČU I PJEVAJU, MOLE SE I KLANJAJU U TIŠINI PRESVETOM, POSTAJE MI JASNO KAKO NAS JE SAMO MAJKA MOGLA SVE TAKO OKUPITI. I TADA SHVAĆAM KOLIKI BLAGOSLOV IMAM ŠTO OVDJE ŽIVIM I SVEMU TOMU SVJEDOČIM. HVALA TI, MAJKO!

Izjave mladih

MARIJA VASILJ, animatorica na oltaru, 18 godina, Međugorje

Kad živiš u Međugorju, zna ti se dogoditi da se jednostavno navikneš na mnoštvo hodočasnika koji neprestano dolaze i odlaze, navikneš se slušati mnoge svjetske jezike, navikneš se da je red pred ispovjedaonicama uvijek dug i da na večernju misu treba doći dosta ranije da bi se uhvatilo mjesto. Ali također se nama župljanima zna dogoditi da zaboravimo zašto je to sve tako. I sve je to ljudski i normalno. Važno je zato sebi osvještavati i podsjećati se da je razlog za sve to prisutnost naše nebeske Majke. Mi župljani moramo se truditi da se ne „naviknemo“ na ukazanja i milosti koje nam Marija udjeljuje, te uvijek iznova trebamo zahvaljivati našoj Majci.

Za mene osobno najbolji podsjetnik na pravo značenje i posebnost mjesta u kojemu živim jest Festival mladih. Svake godine zateknem se razdrmanom i razbuđenom. Kao da me netko izvukao iz čahure moje svakodnevne kolotečine i natjerao da zastanem i pogledam oko sebe. I onda shvatim koliko sam malo svjesna darova i blagoslova koje Gospa na ovome mjestu izliva na cijeli svijet. Kad stanem na oltar zajedno s ostalim animatoricama i ugledam tu rijeku ljudi, postane mi jasno da se velike stvari svakodnevno događaju u mome Međugorju. Svi ti mladi koji se svake godine okupljaju ovdje u Međugorju, pod ovim našim nemilosrdnim hercegovačkim suncem, u vrijeme godišnjih odmora i partija na plaži, svjedoci su Gospine prisutnosti. Upravo zbog Nje oni hrle ovamo. Zbog Nje štede zadnji dinar da dođu ovamo. Gledajući ispred sebe desetke tisuća mladih koji zajedno slave Boga i Mariju, koji skaču i pjevaju, mole se i klanjaju u tišini Presvetom, postaje mi jasno kako nas je samo Majka mogla sve tako okupiti. I tada shvaćam koliki blagoslov imam što ovdje živim i svemu tomu svjedočim. Hvala ti, Majko!

JOSIP PAVLOVIĆ, volonter FRAME iz Međugorja

Ovo mi je drugi put da volontiram na Mladifestu. Meni je ovdje odlično, svjedočanstva su dirljiva, prekrasne sv. mise. Ipak, ono što me najviše dira i potiče jest pogled na sve ove ljude koji strpljivo podnose žegu i vrućinu – njihova spremnost na žrtvu. Ovo iskustvo daje mi puno pozitivnih smjernica za vlastitu budućnost.

MARIO BERIŠIĆ, 16 godina, volonter Frame, Bijakovići

Jako su mi lijepe kateheze i svjedočanstva na Mladifestu. Naježim se kad vidim tako puno ljudi kako strpljivo slušaju i pjevaju. Vidim kako mi ova iskustva koja slušam pomažu da i sam donesem ispravne odluke u svom životu i da se lakše nosim s problemima s kojima se susrećem. Svake se godine već unaprijed radujem svakom novom Festivalu i to su mi najbolji dani u životu.

ZDRAVKA ŠEGO, predsjednica FRAME Međugorje, 18 godina

Za mene je Mladifest prije svega vrijeme ZAJEDNIŠTVA. Svi kao da postajemo jedno, s jednim ciljem: SLAVITI KRISTA! Zajedno pjevamo, molimo, radimo, pomažemo hodočasnici... Ja osobno imam odgovornost za volontere i ta odgovornost u meni produbljuje osjećaj korisnosti jer pridonosim cijeloj ovoj atmosferi. To me čini sretnom i ispunjenom. Vidim i kako mi ova odgovornost pomaže da se i sama pronadem, da pronadem smisao svog života i postojanja.

IVA BERIŠIĆ, 14 godina, volonter FRAME, Bijakovići

Otkad znam za sebe, roditelji su me vodili na Mladifest, ali ovo je već 2. godina kako volontiram. A volontiram zato jer volim pomagati ljudima, a to pomaganje na kraju i meni čini dobro. Obogaćuju me ova svjedočanstva ljudi koji su prošli različite probleme u životu. Njihova svjedočanstva i meni pomažu da se i sama bolje snađem u svom životu.

JANA BULIĆ, 15 godina, Služanj, volonter za Mary's Meals

Meni je jako drago što mogu biti dio svega ovoga, što imam priliku pomagati, a posebno što volontirajući za Marijine obroke mogu biti od pomoći ovoj gladnoj djeci. Ovdje sam naučila kako stvarno možemo malim koracima napraviti velike stvari! Osjećam kako sam u zajedništvu sa svim ovim mladim ljudima bliža i zajedništvu s Bogom.

Izjave sudionika

PROF. DAMIR BUNOZA, dirigent međunarodnog zbora i orkestra

Mladifest je za mene glavni događaj u godini, toliko važan da od njega računam novu godinu u kojoj opet čekam sljedeći susret. Ne samo što vodim zbor i susrećem fantastične ljude nego se ovdje i duhovno obogatim, dobijem radost i mir, obnovim snagu... Ovo je uistinu moj „drugi dom“!

BLAŽENKA VIDOVIĆ, vodič za hodočasnike u Međugorju

Jednom riječju mogu opisati kako se osjećam: PORNOSNA! I kad gledam reakcije ljudi oko sebe, pitam se: „Bože, jesmo li mi svjesni milosti koju imamo, jer ono što mi imamo ovdje u Međugorju malo tko ima?“ Osjećam se potpuno ispunjeno i želim da se tako i moji prijatelji osjete. Nažalost, jedna mi je prijateljica na moj poziv da dođe ovamo sa mnom večeras odgovorila kako ne želi jer joj se ne ide u preveliku gužvu! Ja sam joj samo odgovorila: „Prođe milost pored tebe!“ Trebamo iskoristiti sve milosti koje nam Bog preko Gospe ovdje još uvijek daje, jer ne znamo kada će vrijeme milosti proći.

STJEPAN DOMAZET, tehničar za zvuk, iz obrta za glazbeno-scensku produkciju DOMAZET AUDIO, Imotski

Poslovno prisustvujem Mladifestu od 2008. godine, pa iako je ovo moj posao, ipak ga doživljam drugačije, nekako posebno. Osjećam kako mi, domaći ljudi, ovo što se ovdje događa trebamo jako cijeniti, jer svi ovi hodočasnici prijeđu cijeli svijet da bi došli u naše Međugorje, koje je nama ovdje tako blizu. Što se mog osobnog života tiče, ovo mi vrijeme posluži da malo presložim vlastiti život i preokrenem životne vrijednosti.

LUKA RUPČIĆ, ton majstor, Radiopostaja Mir Međugorje

Mladifest je jedan ogromni blagoslov kojeg, vjerujem, još nismo u potpunosti svjesni. Jeste da tih dana puno radimo i da je sve skupa naporno..., ali se uvijek dogode trenutci koji te ostave s „knedlom u grlu“ i bez daha. I usred gužve znaju se dogoditi neki trenutci intimne između tebe i Boga! Oni te dignu i obnove tako da možeš raditi i još pet dana ako treba!

ANTONIJA BUBALO, producent Radiopostaje Mir Međugorje

Dani Mladifesta za sve nas na radiju su jako naporni, npr. kolegica i ja radimo obje smjene, što znači od 8 do 23 sata. Unatoč tom fizičkom umoru osjećam veliku milost i zahvalnost da mogu biti ovdje, da mogu pomagati pri realizaciji ovako velika događaja. I ništa mi ne bude teško, posebno kad vidim koliki put ovi ljudi prijeđu da bi isto tako mogli biti ovdje s Gospom kao i mi koji smo ovdje rođeni. Mislim da nismo niti svjesni kolika je stoga na nama odgovornost, koliku imamo čast i privilegiju biti im domaćini. Žao mi je i što zbog obveza nekad ne mogu pratiti cijeli program, ali prisustvovanje večernjim svetim misama mi ponovno napuni baterije i tako uspijevam ići dalje, u novi dan.

Poruka kardinala Schönborna mladima

Svih sudionika Mladifesta i ove se godine sjetio dragi prijatelj, bečki kardinal Christoph Schönborn.

„Draga mlada braćo i sestre! Nakon čudesnih dana Svjetskog dana mladih s papom Franjom u Krakowu, na kojima sam i ja sudjelovao, radujem se na poseban način da vama u Međugorju pošaljem svoje pozdrave! Opet ste se u tako velikom broju odazvali na Gospin poziv i spremni ste dopustiti joj da vas iznova vodi k Isusu. U ovoj Svetoj godini milosrđa možete sve donijeti njoj i njezinu Sinu.

Sve što vas opterećuje, što vas boli, gdje ste se spotaknuli ili gdje ste pali, i sve što vam je uspjelo i što vam donosi radost: NIŠTA nas ne može odijeliti od ljubavi Kristove koja nadilazi svaki razum. Molim vas mislite na ovo: Isus zaista TEBE voli! On poznaje i razumije TEBE! On oprašta TEBI i uzima TEBE čvrsto u svoje naručje. I Gospa je tvoja majka i gleda te! Neka vam ovi dani budu blagoslovljeni! I molite za našega dragog papu Franju! Vaš Kardinal Schönborn!“

Svjedočanstvo o Međugorju

DOĐITE I VIDITE

FRA PETAR KOMLJENVIĆ, MLADOMISNIK

ZOVEM SE FRA PETAR KOMLJENVIĆ. Rođen sam 26. siječnja 1980. godine u Sindelfingenu (Njemačka) i ovim putem želim posvjedočiti o svom iskustvu u Međugorju. Nakon dugog svjetovnog života i milosnog obraćenja prvi sam put došao u Međugorje 2002. godine da bih konačno pošao na životnu ispovijed. Osjećao sam jaki sram i strah. Molio sam Boga: „Ja to ne mogu, ali ako stvarno postojiš, daj mi hrabrosti da se mogu ispovijediti!“ Tu sam milost dobio u Međugorju. Ispovijedao sam se dva sata (tako da su zbog mene neki čak i odustali od čekanja u redu). Taj sam dan plakao od radosti i obećao Kristu da ću postati njegov „apostol“.

Budući da me vjera sve više zanimala, počeo sam 2003. godine studirati teologiju u Tübingenu. Bog mi je sve više i više postajao najveća sreća i zadovoljstvo u životu, tako da sam odlučio svoj život Njemu potpuno predati, samo nisam znao na koji način. Zato sam često išao u Međugorje, posebno na Festival mladih kako bih tamo dobio odgovore na svoja traženja. Ne mogu ni izreći koliko mi je to značilo! Koliko divnih predavanja, koliko prekrasnih propovijedi, ispovijedi, meditacija, klanjanja i nevjerojatnih svjedočanstava! Sve je to utjecalo na mene i utisnulo se u moju dušu! Toliko se moja vjera jačala i oblikovala u Međugorju da se u meni rodila želja postati redovnik i svećenik. Na ovom su mi putu jako pomogli svi fratri i svećenici u Međugorju, koji su tako ustrajno,

ponizno i neumorno vodili pastoralnu brigu za sve mlade i hodočasnike u Međugorju. Njima od srca hvala! Neka ih Bog stotruko obdari i dalje čuva!

Ohrabren međugorskom milošću, obukao sam svoj franjevački habit providonosno na spomendan „Kraljice Mira“ 2011. godine i zaređio se za svećenika točno na međugorsku godišnjicu 25. lipnja 2016. godine. I ne samo to! Životni san mi se ostvario kada sam konačno, sada na Mladifestu, pred tisuću mladih mogao svjedočiti o svom pozivu! I to, kako kažu vidioci, baš na rođendan Gospe! Gledajući gomilu mladih na misi, vidio sam u njima samoga sebe kako sam godinama bio na njihovu mjestu, u suncu i znoju, u naporu i žrtvi, u molitvi i postu, ali uvijek u velikoj radosti! Uvijek sam dolazio u Međugorje pred kip sv. Leopolda Bogdana Mandića kako bih se pred njim molio za dobru ispovijed. I svaki put me uslišio. Ali ovaj put me iznenadio kako nisam očekivao! Baš kad sam završio molitvu, jedna me žena upitala: „Jeste li Hrvat?“ Kažem: „Jesam.“

„Jeste li svećenik?“ „Jesam.“ „Možete li me ispovijediti?“ Kažem joj: „Mogu.“ I u tom trenutku postao sam svjestan koji sam dar dobio od međugorske Gospe nakon 14 godina traženja: do sada sam dolazio u Međugorje da se ja ispovijedim, a sada ja smijem ispovijedati druge! Draga majko Marijo, hvala ti, hvala ti za ovaj neizmjerni i nezrecivi dar svećeništva! Aleluja!

Na kraju, dozvolite mi još jednu riječ o Međugorju! Puno ljudi pita: „Je li Međugorje od Boga? Je li se Gospa tu stvarno ukazuje?“ Moj odgovor je: Što kaže Isus? „Dođite i vidite!“ (Iv 1,39), odnosno: „Po plodovima ćete ih prepoznati!“ (Mt 7,16) Što su plodovi Međugorja? Tu se sv. misa slavi svaki dan, ispovijeda se cijeli svijet (!), moli se dan i noć, posti se srijedom i petkom (iako, doduše, ne svi), propovijeda se i sluša Riječ Božja na tako predivan način (pogotovo na Mladifestu). Kroz ovih „pet kamenja“ ruši se đavolsko carstvo na svijetu i vraća se mir u naša srca, mir u naše obitelji i mir u cijeli svijet! Pogledajte samo Marijine obroke (Mary's meals), jedan od najljepših plodova međugorske Gospe, kako već danas hrane svakodnevno preko milijun i sto tisuća djece po cijelom

svijetu, a koji bi inače umirali od gladi! Tako se vraća mir u ovaj nemirni svijet, tako se stvara onaj tako željeni svjetski mir koji su naviještali anđeli na rođenju Isusovu (usp. Lk 2,14)! To je volja Božja! „Mir“, a ne terorizam! „Mir“, a ne ubojstvo! „Mir“, a ne rat! Mir je dar Božji, mir je volja i plod Duha Svetoga, mir je ona milost koju na poseban način već preko 35 godina primamo u Međugorju kroz ruke naše Gospe i Kraljice Mira! Ona ne daje Sotoni da pobjeđuje mržnja i nemir na ovome svijetu, nego nas, svoju djecu, već godinama želi preoblikovati u „apostole mira“ kako bi ustrajnom vjerom, molitvom i ljubavlju zgazili glavu i planove velikoga zmaja na svijetu! Kroz svoje apostole želi nam „Bog mira“ (Rim 16,20) dati novo proljeće i „vrijeme mira“, kako kaže Gospa u svojoj zadnjoj poruci 25. prosinca 1999. pred vratima novog milenija. „Vi ste zora novog milenija!“, predivno je rekao jedan propovjednik na Mladifestu 2002. godine! Baš u tim riječima vidim volju i plan naše nebeske Majke i Kraljice Mira, tj. da ovaj novi i treći milenij zaista postane „milenij mira“! A o njegovoj prekrasnoj zori svjedoči božanska rosa bezbrojnih proplakanih suza izgubljenih i nađene djece Božje u međugorskim ispovjedaonicama, od kojih sam, zahvaljujući Bogu i našoj dragoj Gospi, i ja jedno!

Dakle, za mene je zaključak o Međugorju vrlo jasan: Iako usta Crkve još nisu progovorila, njezino srce je već odavno povjerovalo! Amen. Aleluja!

MEĐURELIGIJSKI DIJALOG

U četvrtak 11. kolovoza iz Međugorja je u svijet odaslana snažna poruka mira i pomirenja. Na inicijativu „Mladih Gospe“ iz Libanona u Međugorju je upriličen jednotjedni međuvjerski susret. Predstavnici sunitske, šijitske, maronitske, katoličke i pravoslavne vjeroispovijesti iz Libanona podijelili su svoja mišljenja o međuvjerskom suživotu zajedničkim okupljanjem oko Djevice Marije, Kraljice Mira, koja je, kako su istakli, put prema zajedništvu. Susretu su prisustvovali: predstavnik sunita Šeikh Najib Eidra, Hussein Jaber, predstavnik šijita i organizator vjerske grupe „Marija Kraljica Mira“, predstavnik pravoslavnica otac Ibrahim Saad, predstavnik rimokatolika vlč. Adib Zakhour i maronitski predstavnik vlč. Yousef Botrous, Rita Chaheen iz Ministarstva vanjskih poslova Libanona, iguman manastira Žitomislić Danilo Pavlović, Suljo ef. Cikotić, glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Mostar, fra Iko Skoko, gvardijan Franjevačkog samostana u Mostaru, te fra Marinko Šakota, međugorski župnik.

PRAVA SLIKA U MEĐUGORJU OVIH DANA KAO DA JE BILA U SKLADU SA STIHOVIMA HODOČASNIČKE MEĐUGORSKE HIMNE U KOJOJ VELIKI FRA STANKO VASILJ ZBORI:

*Došli smo ti, Majko draga,
sa svih strana ove zemlje;
Donijesmo Ti jade svoje,
i u njima svoje želje.*

Doista, u Međugorju je Majka – Kraljica Mira dočekala vjersku raznolikost svijeta, saslušala sve jade i radosti, sve nevolje puka koji vjeruje u Boga, makar pod različitim vidicima. Dogodio se ekumenski i dijaloški skup, zapravo zajedništvo, most suradnje u kojem je Marija najjača karika mira koji daje Krist. Lijepim riječima, zazivima i uzdasima počastili su je ovih dana: katolici, pravoslavci, kršćani drugih denominacija, pa i muslimani različitih sljedbi. O tom čitajte u nastavku teksta. Zahvalni smo Bogu na ovakvim susretima i događajima, jer to je nešto što nam treba u ovim vremenima nemira. Istodobno ponosni smo što je Međugorje pokazalo svoju širinu, sličnu onoj koju zagovaraju pape zadnjih desetljeća, a danas posebno naš papa Franjo. Valja ozbiljno pomisliti: možda libanonska iskustva mogu pomoći i narodima na ovim prostorima koji žive između mira i nemira, stradanja i procvata...

Jean Naccouzi, organizator susreta ukazao je na sličnu povijest međuetničkog i međureligijskog sukoba Libanona i BiH. Zbog tih sličnosti vjeruje da Djevica Marija, kao što je imala veliku ulogu u zaustavljanju rata u Libanonu, može odigrati veliku ulogu i u sprječavanju sukoba u BiH.

Sheikh Eidra je govorio o Marijinu važnom mjestu u islamu ukazujući na to da je ona jedina žena koja je opisana kao vjerodostojna. U Kuranu piše kako je odabrana iznad svih drugih žena svijeta. Ako se kršćani i muslimani mogu složiti oko toga da je Djevica zajednički simbol čistoće, nevinosti i pravde, a ona je tako važna u objema religijama, to bi trebalo biti dovoljno da živimo zajedno u pravednu miru. Hussein Jaber kaže: „Mi Libanonci imamo potrebu za mirom na koji nas Marija poziva. Bog ju je učinio primjerom dobrote i milosti za obje vjere, a time je njena ljubav osnova koja povezuje muslimane i kršćane“. O. Ibrahim Saad potvrđuje njezinu važnu ulogu i nada se da će nas naše zajedničke vrijednosti kao što su milost i poštivanje Riječi Božje, unatoč svim našim razlikama i umjetno stvorenoj udaljenosti među nama, ujediniti. Ovaj prijateljski susret plod je tih vrijednosti. Vlč. Adib Zakhour naglašava da Marijina važnost leži u zajedničkom radu kršćana i muslimana kako bi se mogao ostvariti pravedan suživot i mir. Marija je odabrana upravo zato što je njena uloga u Kuranu i Evanđelju velika te se nada kako će poruka mira koja je poslana s ovoga susreta biti i plodonosna. O. Yousef Botrous je citirao govor pape Ivana Pavla II. od 7. rujna 1989. tijekom posjeta Libanonu: „Libanon je više nego država. Libanon je poruka slobode i primjer pluralizma kako Istoku tako i Zapadu.“

Svi okupljeni su poslali poruku mira ne samo libanonskoj zajednici već svim vladama i građanima svijeta, pogotovo onima koji žive u strahu od terorizma i religijske diskriminacije. Religija nije odgovorna za teroristička nedjela koje čine ekstremizam i neznanje. Pogriješan je dojam da je svaki musliman neprijateljski naklonjen kršćanstvu i svaki kršćanin neprijateljski naklonjen islamu. Jednostavno nije tako. Zacijelo unatoč svemu postoji mogućnost suživota pod uvjetom da živimo vođeni ranije navedenim zajedničkim i temeljnim vrijednostima, a ne da nad nama zavladaju okolnosti koje tvore mržnju i međusobno nas udaljavaju, rečeno je na susretu, koji je završio zajedničkom molitvom.

Marija će – molit ćemo za to – pomoći da među svima nikne empatija ili, još bolje, Kristova nesebična ljubav.

Priradio: MVT

Fra Iko Skoko, gvardijan Franjevačkog samostana u Mostaru

„Ovaj susret je potpora i ohrabrenje svima nama koji na prostoru BiH radimo na međuvjerskom dijalogu pokušavajući tako graditi zajedništvo i međusobno povjerenje. Ponekad se čini da je dijalog teško i ostvariti, ali za nas drugog puta jednostavno nema.“

O. Danilo Pavlović, iguman manastira Žitomislić

„Osjećam veliku zahvalnost i veliku radost da sam kroz ove protekle dane mogao biti dionikom ovoga skupa. Svi se mi nalazimo na istom putu i imamo isto poslanje, a to je put ljubavi i mira i put izgradnje međusobnog povjerenja. To je i najteži put jer traži od nas sviju puno odricanja, puno snage i dobre volje. Za jedno se molim, a to je da se na tome putu mira nikada ne umorimo. Upravo je naša nebeska Majka najbolji primjer tog puta jer je pomirila Boga i čovjeka, a samim time poziva i sve nas na pomirenje i međusobno povjerenje.“

Suljo ef. Cikotić, glavni imam Medžlisa Islamske zajednice Mostar

Najprije želim zahvaliti organizatorima i župniku fra Marinku na toplom prijemu i izraziti dobrodošlicu našim prijateljima iz Libanona. Mi na ovaj svijet dolazimo odlukom Božjom. Ne možemo odabrati ni vrijeme ni mjesto gdje ćemo se roditi, no zasigurno možemo birati put kojim ćemo kroz život hoditi. Sve Božje objave su uže spuštene s neba na zemlju za koje se mi ljudi trebamo čvrsto držati. Posebno me raduje činjenica da u BiH, zemlju u kojoj se također voli, slijedi i štuje hazreti Merjema, iz Libanona, zemlje hazreti Merjeme, dolaze naši prijatelji u miru i zajedništvu s porukom mira. Naša opredijeljenost i naš izbor i ono o čemu sada možemo odlučivati jest da svojim riječima, a prije svega svojim djelima pokazujemo svoju ljubav prema Bogu, ljubav prema istini, da širimo mir i da naravno ta Božja poruka bude na svim mjestima gdje god boravimo i u svim prilikama s kim se god susrećemo. Raduje nas da možemo razmijeniti iskustva i da imamo toliko toga sličnog i zajedničkog.

Fra Marinko Šakota, međugorski župnik

„Ovo je bio naš prvi susret, ali nadam se ne i zadnji. Međugorje je mjesto molitve na kojem smo preko nebeske Majke Marije pozvani na mir. Prva njezina poruka koju je izgovorila ovdje u Međugorju bila je: „Mir, mir, mir! Mir mora zavladata između čovjeka i Boga, i između ljudi.“ Gospa nam ovdje govori: „Bog je jedan i Bog ljubi sve ljude!“ Ja sam presretan da sam ovih dana mogao biti dionikom ovoga susreta i domaćin ovim dragim ljudima. Ovi susreti koje smo kroz ove dane imali jesu i jedini ispravan put. Ovo je put ljubavi, put mira, put Božji. Ovo je put na kojem vidimo Božje stvorenje-čovjeka i na kojem otkrivamo čovjeka, a kroz njega i ljepotu Stvoritelja. Svaki drugi put može odvesti nemiru i sukobu.“

Obitelj na dlanu

DANIJELA BLAŽEKA

U MEĐUGORJU SAM BILA JEDAN JEDINI PUT U ŽIVOTU. Ali taj jedan jedini put ostao mi je u srcu kao malo koji drugi događaj.

Bilo je ljeto 1992. godine. Vrućina kakvu samo hercegovački kamen poznaje. Rijeke vjernika koje su se svih prethodnih godina slijevale u taj kraj presahnule su pred realnošću rata. Hrvatska presječena, po Dalmaciji opustjele inače prepune rive, nestašica vode. S jedne strane beskrajna morska površina, zlatna pod jakim zrakama srpanjskog sunca, s druge vidljivi tragovi gelera na kućama pokraj kojih prolazimo, opustošena nekadašnja odmarališta, praznina. Nikad prije nisam išla u Međugorje, ne privlače me gužve i mjesta na koja hrle mase. No tog ljeta zaustavila sam rođaka koji nam je došao u posjet. „Može li se do Međugorja?“, upitala sam ga. „Može.“ „Vozi nas.“

Međugorje iz moga sjećanja mjesto je skoro sasvim pusto, s tek pokojim zalutalim hodočašnikom koji sjedi na klupi usred redova praznih klupa, pod jakim ljetnim suncem i dućančićima sa suvenirima koji stoje otvoreni, ali bez ijednog čovjeka pred njima. Nema autobusa, nema gužvi, nema žamora mnogih glasova. Brda oko nas i ono sunce koje kao da probija glavu. Povremeno do nas dolaze odjeci detonacija u daljini, da nas podsjetite na rat i razlog te praznine. No meni to ne smeta. Sunce, kamen, tek pokoji glas se čuje, blještava bjelina... bliže je to okolnostima ukazivanja od mnoštva ljudi koji su kasnije ispunjavali taj prostor. Ušli smo u crkvu, no srce nas vuče križu. Gledam put do njega: strm je, ima se što za peti, i još po ovoj podneвноj, ljetnoj vrućini. No zato smo i došli ovamo. Uzimam ruku svoga tada budućega muža i upućujemo se putem, korak po korak. Ovo je naš put, naše hodočašće... U tišini u kojoj se čuju samo naši koraci, povjetarac koji povremeno prođe kroz okolno rijetko raslinje i one detonacije koje odjekuju od brda oko nas. Penjemo se.

Negdje na dvije trećine puta, vičnim korakom u kojem se vidi da je o domaćim ljudima riječ, prestiže nas grupica koju čini nekoliko žena i isto toliko djece u dobi od 8 do 12 godina. Stigli su do križa prije nas i stali oko njega, nijemi. Stižemo i moj tada budući suprug i ja. Gledam križ pred sobom. Šutim. Osjećaj je to koji se ne može opisati. Oko nas brda, sunce, nigdje nikoga osim nas dvoje i tih žena s djecom. I križa. Bože, ako je ukazanje ikad i igdje bilo moguće, onda je upravo ovo mjesto, takvo kakvog sam ga tada gledala, bilo to.

U tom je trenutku jedno od djece, bez i jedne riječi poticaja od starijih, započelo s krunicom. Nevin, nježan dječji glas izgovara riječi krunice, a mi odrasli stojimo, sagnutih glava, dirnuti u samo srce, i ponavljamo. Žega, zvizdan, ni cvrčak se ne čuje oko nas, ničega, samo taj dječji glas i glas nas ostalih kako skrušeno odgovaramo. Ali dok riječi polako struje oko nas, osjećam kako mi se srce podiže, unatoč presječenoj domovini, unatoč detonacijama koje se čuju iz daljine. Stojim pod križem, na suncu, s rukom u ruci mladića koji je moj budući suprug, stojimo zajedno, jedno pored drugog, onako kako ćemo, ako Bog da, stajati zauvijek pred Njim. Bože, prikazujem Ti svoj budući brak ovdje, na ovom mjestu! Marijo, Majko, pomози nam u teškim trenucima, očuvaj nam brak u svim kršćanskim krjepostima, neka rodi djecom i neka ta djeca rastu u miru i na ponos i nama i zemlji u kojoj su ponikli! Majko, blagoslovi nas!

Put se nizbrdo ni ne sjećam. Ali u jednom od dućančića odabrala sam lijepi, veliki goblen Majke s djecom koja gledaju u Nju, te poznatim linijama brda koja se pružaju oko nje. Samo goblen, ni konca ni okvira. Savinula sam ga i spremila u svoju torbicu. I donijela sam ga sa sobom kući, u Zagreb.

Ne spadam među žene koje vezu goblene. Ali ubrzo nakon vjenčanja otišla sam s njim u specijaliziranu trgovinu i uz pomoć prodavačice odabrala sav potreban konac te odgovarajuću iglu. Potom sam polako, kroz iduće tri godine (a možda i više od toga, ne sjećam se točno jer su to bile godine kad su nam se počela, jedno za drugim, rađati djeca), na starom okviru za vezenje moje prabake vezla goblen. Svaki detalj na njemu, ona brda, lica djece podignuta Majci, njezin veo, ruku koja blagoslivlja, blago lice... Kad je bio gotov, moj mi ga je suprug, mladić kojeg sam kod križa onog ljeta 1992. držala za ruku i čovjek koji i dan-danas stoji uz mene, dobar muž i brižan otac naše četvoro djece, dao uokviriti u jednostavan, ali lijep okvir. Od tada stoji na zidu našeg stana.

U Međugorje poslije toga više nisam otišla. Rat je završio, rijeke hodočašnika su se vratile. Ali za mene će Međugorje ostati onakvo kakva ga se sjećam iz onog ljetnog dana, usred mučnog rata: blještavo sunce, tišina, vjetar koji povremeno zašušti rijetkim raslinjem, kamen, dječji glas koji govori krunicu. I križ koji stoji usred svega.

Svjedočanstva hodočašnika

SIMON SCHMIDT

Ja sam iz Engleske, ali živim i radim u Dubaiju. Imam 45 godina. Oženjen sam i otac sam dvoje djece.

Ovo je moj prvi dolazak u Međugorje. Moja supruga je Libanonka i često hodočasti u Međugorje. Trebalo je dugo nagovaranja s njezine strane da ovamo dođemo zajedno, ali danas ne žalim već sam joj na tome vrlo zahvalan. O ovome mjestu sam ponešto znao iz njezinih priča no, da biste stvarno upoznali Međugorje i shvatili njegovo pravo značenje, u Međugorje morate i doći. Ovo mjesto na poseban način nadahnjuje. Sve oko vas je na određeni način posebno i nekako drugačije. Počevši od prirode koja je endemski autentična i gotovo biblijski slikovita pa do sunca koje ovdje čini mi se sja na poseban način.

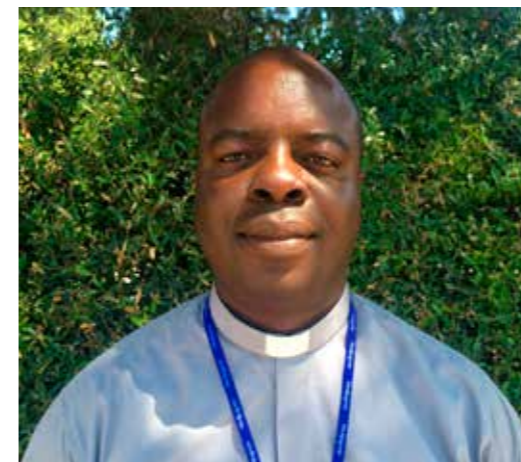
Tek sam ovdje, nakon toliko vremena, uspio razbistriti um, naći mir, pomiriti se sa sobom i sa Stvoriteljem. Predivno je iskustvo i zajedničkih molitava govorenih na mnoštvu jezika. Premda toliko različite Gospa nas ovdje kroz molitvu okuplja i zbližava i u tom zajedništvu sam doista uživao. Uvjeren sam da ću ja biti taj koji će ubuduće inicirati hodočašća u Međugorje, a ne moja supruga.

NEENA JACOBS

Dolazimo iz Indije i ovo nam je prvo hodočašće u Međugorje. Razlog zbog kojeg smo došli ovamo jest čudesno ozdravljenje našega sina Isaaca. Sa samo četiri godine dijagnosticiran mu je tumor na mozgu i liječnici su rekli da nema nikakve šanse da preživi. U slučaju da i preživi, ostati će paraliziran, ili će izgubiti pamćenje i vid. Prije operativnog zahvata dobio je bolesničko pomazanje. Puno smo se molili Gospi za njegovo ozdravljenje. Cijela naša obitelj, župa u kojoj živimo, kao i prijatelji iz škole molili su za njegovo ozdravljenje. Uslijedio je težak i vrlo složen operativni zahvat. Liječnici nisu davali previše nade u povoljan ishod. Međutim, dan nakon operacije jedan doktor, hinduist, došao je do nas i rekao: „Ovo što se s vašim djetetom upravo događa je nevjerojatno. Službena medicina za ovo nema objašnjenje.“ S malenim Isaacom se dogodilo čudo. Tumor je nestao u potpunosti. Isaac danas ima 8 godina, i Bogu hvala, potpuno je zdravo dijete.

Zato smo danas ovdje u Međugorju. Želimo zahvaliti Bogu i našoj nebeskoj Majci na uslišanim molitvama.

RODGERS MULENDA

Zovem se Rodgers Mulenda. Svećenik sam iz Zambije i trenutno sam na službi u Beču u Austriji. Došao sam s velikom grupom ljudi i ovdje ćemo provesti nekoliko dana. Čuo sam za Međugorje još kada sam odlučio ići u svećenike, no nikada se nije ukazala prilika da u Međugorje i dođem. Zahvalan sam Bogu da je konačno došlo vrijeme da posjetim ovo sveto mjesto.

Razlog našeg dolaska u Međugorje nisu čudesa ni nadnaravne pojave već doživjeti taj neponovljivi osjećaj mira i zajedništva u Kristu, po čemu je ovo mjesto nadaleko poznato. Osobit razlog dolaska ovamo jest i biti sjedinjeni s našom nebeskom Majkom, koja nam s porukama nade i pomirenja dolazi već 35 godina. Toliko molitava, toliko mladih, toliko ozdravljenja, toliko plodova dobra, toliko Božjih milosti govori da je ovo mjesto nade za cijelu Katoličku Crkvu. Ponavljam, meni osobno nije važno ovdje vidjeti nešto nadnaravno jer ono što je ovdje bitno, vidim i osjećam srcem.

Foto: Bihini

Malo mjesto pod Gospinim okriljem neprestano donosi evanđeoske plodove. Tako je osvanula i udruga „Marijine ruke“ koja okuplja ljude koji se istinski trude biti produžene Marijine ruke na Zemlji.

TONINA IBRULJ

**„MILOSRDNI POPUT OCA“
GESLO JE GODINE MILOSRDA
U KOJOJ PAPA FRANJO POZIVA
VJERNIKE DA RADOSNO ČINE
DUHOVNA I TJELESNA DJELA
MILOSRDA.**

Na tragu Papine poruke počela je djelovati i humanitarno-karitativna udruga „Marijine ruke“ čiji se rad sastoji od čistih djela milosrđa prema onima kojima je najpotrebnije.

Sve je počelo još prije tri godine kada je Jakov Čolo došao do međugorskog župnika fra Marinka Šakote i rekao mu kako želi djelovati i

pomagati ljudima, pogotovo onima kojima nema tko pomoći. Tada mu fra Marinko prepušta Ured za pomoć potrebitima, koji se nalazi u dvorištu crkve. „Osjetio sam da je to ono što želim raditi i čemu želim posvetiti ostatak života, osjetio sam da će to biti moje svjedočanstvo na drugačiji način“, rekao je Jakov. Kroz sljedeće tri godine Ured je djelovao uglavnom u Međugorju i okolici. Pomagali su ljudima, ali i gradili temelje za širi i djelotvorniji rad. Slijedom toga Ured s vremenom dobiva jednu novu

dimenziju, raste, okuplja veći broj članova, širi vidove pomoći i prostor djelovanja te je u sprnju službeno utemeljena udruga „Marijine ruke“. Idejni začetnik i predsjednik udruge je Jakov Čolo, a oko sebe okuplja oko pedeset mladih volontera. „Ja svjedočim o Gospinim ukazanjima kroz poruke već 35 godina. To je prekrasan dar i velika milost koju mi je Bog podario. Međutim mi nekada samo pričamo umjesto da pretvaramo u djela ono što govorimo. Želim svjedočiti na jedan drugačiji način i

oživjeti tu riječ kroz primjer čineći djela milosrđa za druge.“

Udruga pomaže siromašnima, bolesnima i socijalno ugroženima kroz različite vidove pomoći. Ljudi dolaze i traže pomoć, ali volonteri također aktivno djeluju na terenu, kucaju na vrata, pogotovo ako saznaju da je netko u problemima. Prvo su djelovali u Međugorju, a danas imaju štićenike i u drugim gradovima u Hercegovini. Također, u bliskoj su suradnji sa zajednicom Cenacolo.

Udruga dobiva i značajnu potporu od međugorskog župnika fra Marinka Šakote. Zahvaljujući njemu, dobili su ured u crkvenom dvorištu i uvijek je otvorena ruka za potrebe udruge. „Kad god nam je bilo teško, fra

Marinko je bio na raspolaganju. Zahvaljujemo Bogu što je s nama. On uistinu ima osjećaj za siromašne i sve ljude u potrebi, tako da nam je njegova podrška od velikog značaja“, rekao je voditelj udruge Jakov Čolo.

VIDOVI POMOĆI

Jakov i volonteri ističu kako je ljubav prvo i najvažnije što žele ponuditi svojim štićenicima. Ljudi kojima pomažu su najpotrebniji ljubavi. Mnogi od njih se osjećaju malima, odbačenima, nevoljenima, pa se teško i otvaraju za razgovor. „Osmijeh otvara sva vrata, topli pogled, stisak ruke, lijepa riječ. To je gratis! Ne košta ništa, a toliko vrijedi. Trudimo se prepoznati u svakoj osobi Isusa Krista i sve ih gledati kao svoju braću i sestre“, istaknuo je Jakov.

Uz ljubav, koje imaju u izobilju za svoje štićenike, udruga pruža različite vidove materijalne pomoći. Najčešće se traže paketi s hranom. Iz udruge kažu kako su zbilja ostali šokirani kad su shvatili koliko ljudi u

„Osmijeh otvara sva vrata, topli pogled, stisak ruke, lijepa riječ. To je gratis! Ne košta ništa, a toliko vrijedi. Trudimo se prepoznati u svakoj osobi Isusa Krista i sve ih gledati kao svoju braću i sestre.“

njihovoj blizini nema što jesti, nema priliku zaraditi za kruh. „Tada sam shvatio koliko uzimam zdravo za gotovo neke stvari. Upitao sam sebe koliko ja često zahvaljujem Bogu za ono što imam, pa i za taj komad kruha na mom stolu.“ Trenutno postoji oko 200 obitelji koje udruga svaki mjesec opskrbljuje paketima s hranom.

Foto Dami

Humanitarna udruga Marijine ruke

Gospin trg 1, 88266 Međugorje
ID: 422789970006

Uplata iz BiH

Raiffeisen bank,
Zmaja od Bosne bb Sarajevo
Žiro račun: 1610000163330066

Uplata iz inozemstva

Raiffeisen bank:
Zmaja od Bosne bb Sarajevo
SWIFT CODE: RZBABA2S
IBAN CODE:
BA391610000163330066

U nadi da ćete nas podržati
u našem radu, zahvaljujemo i
srdačno Vas pozdravljamo!

S poštovanjem, Jakov Čolo,
predsjednik Humanitarne udruge
Marijine ruke

MLADI MEĐUGORJA

Udruga trenutno okuplja 50 volontera, mladih ljudi iz Međugorja i okolice. Oni su svakodnevno na terenu ili u uredu, marljivo rade, trude se i obavljaju sve što je potrebno. Imaju raspored obaveza, raspored obilazaka i ostalog što ulazi u njihov rad. „Posebno sam ponosan na svoje volontere. Često govore za mlade ljude da su bahati, da samo izlaze, nemaju osjećaja za druge. Naši mladi dokazuju suprotno. Mene fascinira koliko želje i volje imaju za pomoći svom bližnjemu. Mi imamo jako dobre mlade ljude, samo ih trebamo usmjeriti u pravom smjeru“, ističe Jakov. Volonteri govore kako su znali naići na jako teške situacije, na kuće koje su bile u tako strašnom stanju da je stvarno bilo teško ući u njih i prići ljudima unutra, ali nikada nisu posustali.

MOLITVENI TRENUTAK

Ova udruga je posebna i po redovitim molitvenim susretima. Jakov i volonteri udruge „Marijine ruke“ okupljaju se svaki ponedjeljak u kapelici zajednice Cenacolo i mole svetu kronicu. Ovaj molitveni trenutak zajedništva ističu kao najvažniji jer molitva im daje snagu za sve što čine i učvršćuje njihovo zajedništvo. „Ako nemaš u sebi Božje ljubavi, mira i radosti, ti ne možeš ovo raditi, ne možeš biti spreman za žrtvu, a sve to dolazi od Boga preko molitve. Zato inzistiram na molitvenim susretima i velika mi je radost kada se zajedno okupimo na molitvu krunice“, istaknuo je Jakov. Nakon molitvenog susreta, udruga održava zajednički sastanak na kojemu se dogovaraju oko rada te svih obaveza i aktivnosti tijekom sljedećeg tjedna.

POTPORA UDRUZI „MARIJINE RUKU“

Udruga je veoma zahvalna svim župljanima, vjernicima, hodočasnici i ljudima koji su na bilo koji način pomogli njihov uistinu plemenit rad. To su ljudi koji žrtvuju svoje vrijeme i svoje potrebe kako bi pomogli drugome. Tijekom božićnog vremena su organizirali „Advent“ gdje je bio veliki odaziv ljudi koji su financijski pomogli rad udruge. Svi ostali koji žele doprinijeti radu udruge, mogu se javiti u njihov ured i pomoći prema svojim mogućnostima, bilo kroz pakete s hranom ili neki drugi način. Također, svi koji se žele priključiti kao volonteri, mogu se slobodno javiti. Udruga radosno prihvaća svakoga tko želi pomagati.

Ipak, Jakov kao najvažnije ističe molitvu: „Uvijek od svijlu tražim podršku kroz molitvu jer bez molitve, bez Boga mi ne možemo apsolutno ništa, a molitvu svatko može pružiti. To je najveća snaga, molite za nas, a ostalo će Bog providjeti.“

Foto Dami

ANELA KORAĆ

Dobro je nositi u sebi „sveti nemir“, on nam ne dopušta da budemo zadovoljni sobom i dobrom koje činimo i neprestano nas potiče da činimo još više i bolje. Postavljajući sebi pitanja: „Kako koristim vrijeme koje mi je darovano na ovom svijetu? Kome i koliko dobra uopće činim? Gdje mogu najprije susresti Gospodina?“ – došla sam do udruge „Marijine ruke“. Netko je nekada rekao: Isus nema svoje ruke na ovome svijetu i treba naše da se njima posluži. Želim se staviti u službu Isusovih i Marijinih ruku i njihovim rukama vođena, nositi radost braći u potrebi.

IVANA JASKA

Bog mi je dao život da kroz njega mogu učiti, voljeti i darovati se onima koji su potrebni, iako ja danas shvaćam da sam ja potrebna njih jer s njima imam osmijeh na licu, ispunjeno srce i radost koja dolazi iznutra i koja uvijek ostaje u mom srcu. Otkad volontiram u udruzi „Marijine ruke“, učim se da ne trebam sebe stavljati na prvo mjesto i govoriti kako činim dobra djela već biti zahvalna Gospi što mi daje mogućnost da preko svake osobe koju mi stavi na put dođem bliže njoj.

ANA DUGANDŽIĆ

Biti dio „Marijinih ruku“ je prije svega jedna velika čast, ali i odgovornost. Beskrajno sam zahvalna dragome Bogu što mi je omogućio da sam dio ove priče. Pružiti ruku bratu koji je u potrebi – za mene je Božji dar. Uistinu bih svakome preporučila da na ovakav način, kroz volontiranje, ispunja svoje slobodno vrijeme. Za mene je ovo prekrasno iskustvo, jer kad vidite koliko je malo potrebno da razveselite nekoga kome je to uistinu potrebno, ne možete ostati ravnodušni. To je iskustvo preko kojega sam na jedan poseban način upoznala drugu stranu života koju svjetovni dio ne vidi i to je nešto predivno. Biti dio „Marijinih ruku“ ispunja na način na koji ne može ništa drugo. Sam osjećaj da si nešto učinio bez da tražiš išta zauzvrat, a time si nekome i pomogao, neprocjenjiv je osjećaj. Gospe, hvala ti na ovome daru.

Nadalje, tu su obitelji koje imaju šestoro i više djece. Ljudi traže odjeću za djecu, knjige i opremu za školu. Djeca svaki dan trebaju novac da kupe nešto za jesti u školi i sl. Obitelji koje imaju veliki broj djece ne mogu to sve financirati, čak i ako imaju neku vrstu primanja. Postoje i obitelji s teškim bolesnicima koje ne mogu pokriti visoke troškove liječenja, operaciju, lijekove i ostalo. Zatim, tu su ljudi koji su živjeli u neljudskim uvjetima ili čak na ulici. Nekima su obnovljene kuće, drugi su smješteni u domove. Udruga „Marijine ruke“ brine se za sve te ljude i financira njihove troškove ovisno o potrebama. Redovno obilaze staračke domove na ovom području i ustanovu s mentalnim bolesnicima u Tasovčićima.

ŽIVOTNE PRIČE

Jakov i volonteri se susreću sa zbilja teškim životnim pričama koje običan čovjek ne može ni zamisliti. Upravo oni donose svjetlost tim ljudima i mijenjaju im život iz korijena. Koliko su pomogli, svjedoči njihova štice-nica Benka Hanš koja je trenutno smještena u Dom za stare i nemoćne „Grubišić“ u Šipovači. Ona je ostala na ulici s dvije kćeri, spavala je u parku, prošla je nekoliko gradova dok

je nije pronašao Jakov. Udruga „Marijine ruke“ osigurala joj je smještaj, a dvije njezine kćeri, koje su djeca s posebnim potrebama, smjestili su u zajednicu Cenacolo. Benka se redovno viđa s kćerima. „Udruga mi je mnogo pomogla, mnogo sam zahvalna. Da nije bilo njih, ne znam gdje bih završila, što bi se dogodilo sa mnom. Mnogo sam zahvalna, radi sebe, a još više radi djece, tko zna što bi s njima bilo. Mnogo sam propatila prije ovoga, ne mogu o tome ni govoriti. Stalno zahvaljujem Bogu što mi je poslao Jakova i njegove ljude“, rekla je Benka.

Jakov i volonteri često obilaze Benku, ali i ostale koji žive u Domu. Dolaze razgovarati i družiti se s njima. „Jakov i njegova ekipa redovno dolaze oko pola godine, druže se sa štice-nicima, pričaju s njima, mole kronicu, lijepo ih uvesele. Svi se vesele kada dođu, čak i ja. To je postao pravi prijateljski odnos između njih i štice-nika“, rekla je Nives, glavna medicinska sestra u Domu.

Pronašli su i dvogodišnje dijete koje je živjelo na smetlištu, mama mu je bolesna. Udruga „Marijine ruke“ ih je spremno prihvatila. „To dijete smatram Božjim darom. Moja supruga je prva koja je kupala to dijete. To malo nevino biće me posebno dirnulo. Kada vidim osmijeh na licu tog djeteta, to je nešto što nitko ne može platiti“, govori Jakov. Udruga je iznajmila kuću za dijete i njegovu majku te im plaćaju režije i hranu. Svakog dana ih volonteri posjećuju, dijete nahrane, okupaju, a pobrinu se i za majku, ako je treba negdje odvesti, te za ostale potrebe.

Koliko joj je udruga „Marijine ruke“ promijenila život, svjedoči i Anja iz Tasovčića. Živjela je u kući u kojoj su uvjeti bili neljudski. „Jakov i volonteri su mi mnogo pomogli. Obnovili su mi kuću koja je sada neprepoznatljiva. Promijenili su mi život, sada imam uvjete dostojne jednog čovjeka. Veoma sam im zahvalna“, rekla je Anja.

Proslava 50. obljetnice braka u Međugorju

Bračni par iz Barcelone Marta Sanfelia i Antonio Gamiz i svi članovi njihove obitelji koja uključuje 13-ero djece i 36-ero unučadi okupili su se u Međugorju kako bi proslavili 50. obljetnicu braka. U Međugorje su prvi put hodočastili 2009. godine. Iako su praktični vjernici bili i ranije, kažu kako im je Međugorje osvjedožilo i osnažilo vjeru, a molitva dobila novi, dublji smisao. „Zadatak roditelja je surađivati s Bogom, a cilj odgoja djece je vječni život, spasenje duše“, kažu ovi supružnici.

„U Međugorju smo se okupili kako bismo zahvalili Gospi na daru koji smo dobili u djeci, njih 13-ero. Među njima je 9-ero udano i oženjeno. Antonio i ja ove godine slavimo 50. obljetnicu braka. A kako bismo i mogli bilo gdje drugdje slaviti ako ne ovdje, jer naša 36. unučica je čudo Kraljice Mira iz Međugorja. Radi se o mladom bračnom paru koji nije mogao začeti dijete. Prošle godine bili su u Međugorju na hodočašću upravo s tim ciljem, zavjetovali su se i molili kako bi i oni imali dijete. I rodila nam se unuka. Ovdje su i oni kako bi svoje dijete posvetili Gospinu Bezgrješnom Srcu.“

Vjera je bila važna cijeli naš život, ali moram priznati da je moja vjera danas puno snažnija nego prije. Kada imate tako brojnu obitelj, u životu se susrećete s čitavim nizom poteškoća, jer svako je dijete posebno za sebe. Oni su neponovljivi, svako dijete je osebujno biće samo za sebe. Ono što meni pomaže i daje snagu jest svakodnevna misa i pričest. A Gospa je Majka, njoj se utječem cijeloga svoga života“, govori gospođa Marta.

Gosp. Antonio je rekao: „Kad smo se oženili, bili smo praktični vjernici, ali nismo išli svaki dan na misu. Običavali smo moliti krunicu i išli smo redovno na ispovijed, pričestivali se. Malo pomalo naša su nas djeca sve više približavala životu u vjeri. U Međugorje nas je pozvala Gospa. U crkvi u Barceloni vidjevši kip Gospe Međugorske, počeo sam se raspitivati o Međugorju. Godine 2009. prvi smo put došli u Međugorje i od tada se rado Međugorju vraćamo.“

„Marijanski zavjet za Domovinu“ stigao u Međugorje

U petak 19. kolovoza 60-ak hodočasnika „Marijanskog zavjeta za Domovinu“, nakon dionice koju su prešli od Mostara, stigli su u Međugorje. Hodočasnici su po dolasku sudjelovali u večernjem molitvenom programu. Nakon hercegovačke dionice, u 10. tjednu hoda, put su nastavili do Metkovića, a potom preko Neuma prema Dubrovniku.

„Ljudi su nas svugdje lijepo dočekivali, a posebno je emotivno bilo kad smo prelazili granicu, gdje nas je dočekala velika skupina ljudi koji su nam pljeskali“, rekla je hodočasnica Katarina Pučar.

Podsjetimo – hodočasnički je put započeo 12. lipnja u Osijeku i trebao bi završiti 25. kolovoza u Dubrovniku. Bratovština „Marijanski zavjet za Domovinu“, koju su osnovali mladi i branitelji, pokrenula je 2015. godine zavjetno hodočašće „Marijanski zavjet za Domovinu“, koje prolazi svim većim marijanskim svetištima, od istoka do juga Hrvatske, uključujući i hercegovačku etapu.

Projekt je inspiriran Putem sv. Jakova (Camino de Santiago), tradicionalnim hodočašćem sv. Jakovu u svetišće Santiago de Compostella, na sjeverozapadu Španjolske.

U Međugorju proslavljena svetkovina Velike Gospe

Svetkovina Velike Gospe ili Uznesenja Blažene Djevice Marije na nebo u Međugorju je svečano proslavljena, uz posebno velik broj domaćih i inozemnih hodočasnika. Hodočasnici, među kojima je najviše bilo mladih, cijele su noći i jutro pješice pristizali u Međugorje, ispovijedali se i sudjelovali na sv. misama.

Prva sv. misa na hrvatskom jeziku slavljenja je u 6 sati, potom u 7, 8, 9, 11 te večernja sveta misa u 19 sati koju je na vanjskom oltaru crkve sv. Jakova predslavio fra Ivan Macut, član Franjevačke provincije Presvetog Otkupitelja Split, u konceleciji 87 svećenika. Hodočasnici su se tijekom cijeloga dana, osim sudjelovanja na molitveno-liturgijskom programu u međugorskoj crkvi, uspinjali u molitvi na Brdo Gospina ukazanja i Križevac. Svećenici su tijekom cijeloga dana bili na raspolaganju za sv. ispovijed.

Na Veliku Gospu u Međugorju su, prema podatcima Ureda informacija boravili hodočasnici iz Italije, Njemačke, Austrije, Poljske, Engleske, SAD-a, Španjolske, Koreje, Ukrajine, Irske, Kanade, Slovačke, Libanona Češke, Francuske, Mađarske te naravno iz BiH i Hrvatske. Tijekom dana, osim svetih misa na hrvatskome jeziku, slavljenje su mise i na jezicima inozemnih hodočasnika, ukupno je slavljenje 15 sv. misa.

Predsjednica Republike Hrvatske hodočastila u Međugorje

Predsjednica Republike Hrvatske Kolinda Grabar Kitarović privatno je boravila u Međugorju. Tijekom trodnevnog boravka posjetila je međugorska molitvena mjesta, crkvu sv. Jakova i Podbrdo. Susrela se i s franjevcima na službi u Međugorju. Zahvalivši na toplom dočeku, predsjednica Grabar Kitarović je rekla:

„Razlog zašto dolazim u Međugorje, a dolazim još od osamdesetih godina kada sam došla prvi put s majkom, jest što osjećam duboku snagu ovoga mjesta i stvarnu nazočnost onoga u što vjerujemo. Ponekad je potrebno doći ovdje i ponovno se okrijepiti na ovom duhovnom vrelu kako bismo ostali u pozitivnu i optimističnu raspoloženju, koje nam drži vjeru u ljude, u svoj narod, domovinu, u svoju zajednicu, a koja je neophodna da bi se obnašala ovako odgovorna funkcija. Teret odgovornosti je iznimno velik, ali isto tako snažan je i osjećaj velike radosti življenja i rada za svoju domovinu, a osobito kada to možemo raditi s ljubavlju.“

Statistike za kolovoz 2016.

Broj podijeljenih sv. pričesti: 311 400
Broj svećenika koncelebriranih: 6 557 (211 dnevno)

Biciklima na susret mladih u Krakow i u Međugorje

Danijel Paradžik i Davor Vučić, mladi biciklisti iz Mostara, svoje su hodočašće biciklima iz Mostara u Krakow završili 5. kolovoza bicikliranjem do Međugorja, prešavši tako ukupno 1 111 km. I u Krakowu i u Međugorju dočekao ih je fra Antonio Šakota, duhovni asistent Frame Mostar.

„Htjeli smo ovo naše hodočašće završiti ovdje u Međugorju. Razdaljina od Mostara do Krakowa iznosi 1 077 km i kada se tome pridodaju 34 kilometra od Mostara do Međugorja, onda je to 1 111 km.“

Na ideju smo došli nakon večernje svete mise u crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru 11. siječnja 2016. godi-

ne. Razmišljajući kako ovu Godinu milosrđa posebno obilježiti, palo nam je na pamet da bismo mogli biciklima hodočastiti u Krakow. Ideja je sve više rasla u nama i uz Božju pomoć i pomoć dobrih ljudi to smo i ostvarili“, rekao je Davor.

Promjena pastoralnog osoblja u Međugorju

U sklopu redovitih promjena pastoralnog osoblja Hercegovačke franjevačke provincije i sukladno crkvenim propisima iz međugorske župe odlaze fra Hrvoje Miletić, fra Stanko Čosić i fra Ivan Landeka ml., a na župu za župne vikare dolaze fra Perica Ostojić i fra Slavko Soldo.

Fra Hrvoje odlazi za župnog vikara u Čerin, fra Stanko za tajnika Hercegovačke franjevačke provincije, a fra Ivan za odgojitelja bogoslova u Zagrebu.

Međugorski župnik fra Marinko Šakota je na kraju svete mise u nedjelju, 28. kolovoza u 11 sati, u međugorskoj župnoj crkvi zahvalio svećenicima koji napuštaju službu u Međugorju za sve dobro što su učinili za ovu župu, a fra Slavku i fra Perici zaželio dobrodošlicu.

Promjena satnice molitvenoga programa

Od 1. rujna u Međugorju se mijenja satnica molitveno-liturgijskog programa. Molitva krunice u župnoj crkvi počinje u 17, a sv. misa u 18 sati. Nakon mise slijedi uobičajeni molitveni raspored, ovisno o danu u tjednu.

Klanjanje je utorkom i subotom od 21 do 22 sata te četvrtkom nakon večernje svete mise tj. u 19 sati. Pobožnost križnog puta na Križevcu petkom je u 14, a molitva krunice na Podbrdu nedjeljom također u 14 sati. Sveta misa u 13 sati bit će samo subotom.

Prijatelji, niste sami! – Molitveno-humanitarna akcija

Župni ured Međugorje, mjesna zajednica Međugorje, mjesna zajednica Bijakovići, humanitarna udruga „Marijine ruke“, Campanile – Mostar, pučka kuhinja fra Didaka Buntića – Mostar pokrenuli su molitveno-humanitarnu akciju za pomoć stradalima u potresu u regijama Latio, Marche i dijelu Umbrije. Uz prikupljena novčana sredstva koja su uručena Veleposlanstvu Republike Italije u BiH poslana je i poruka sućuti i podrške.

U ovom teškom trenutku prijateljima iz Italije, posebno iz mjesta koja su stradala u potresu, želimo reći: Prijatelji, niste sami. Obiteljima koje su izgubile svoje najdraže izražavamo duboku sućut, a za sve žrtve potresa upućujemo svoje molitve nebeskom Ocu!

Šahisti iz župe Ruščice kod Slavenskog Broda u Međugorju

Članovi Šahovskog kluba „Posavac“ iz slavenskog broskog prigradskog naselja Ruščica u kolovozu su trinaesti put hodočastili u Međugorje. Tom prilikom su sudjelovali na pojedinačnom šahovskom turniru „Međugorje 2016“. Među osam igrača najuspješniji je bio majstorski kandidat MATO Opačak iz ŠK Posavac, Ruščica koji je iz pet kola osvojio svih pet bodova, drugo mjesto je pripalo prvokategorniku Miši Čuljak iz ŠKI Hvidra-Brod, Sl. Brod sa osvojenih tri i pol boda. Kažimo i to da je treće mjesto osvojio trećekategornik Berislav Kodžoman iz ŠK Posavac, Ruščica. Odlučio je podijeliti jedan od osnivača Šahovskog kluba Posavac „Ruščica Ivica Ereš. Glavni sudac turnira je bio Mato Opačak s pomicnikom Lukom Čondić. Šahisti su s članovima svojih obitelji redovito sudjelovali u večernjim molitvenom programu te molili krunicu na Brdu ukazanja i križnom putu na Križevcu. Hodočašće u Međugorje šahisti iz Ruščice iskoristili za posjet Starog mosta u Mostaru.

MARIO VASILJ

Fra Stanko, gdje Vas je zatekla vijest o ukazanju u rodnoj Vam župi?

Vijest me je o ukazanju zatekla gdje sam i djelovao, u kapucinskom samostanu i na župi Majke Božje Lurdske u Rijeci.

Kako ste reagirali na tu vijest?

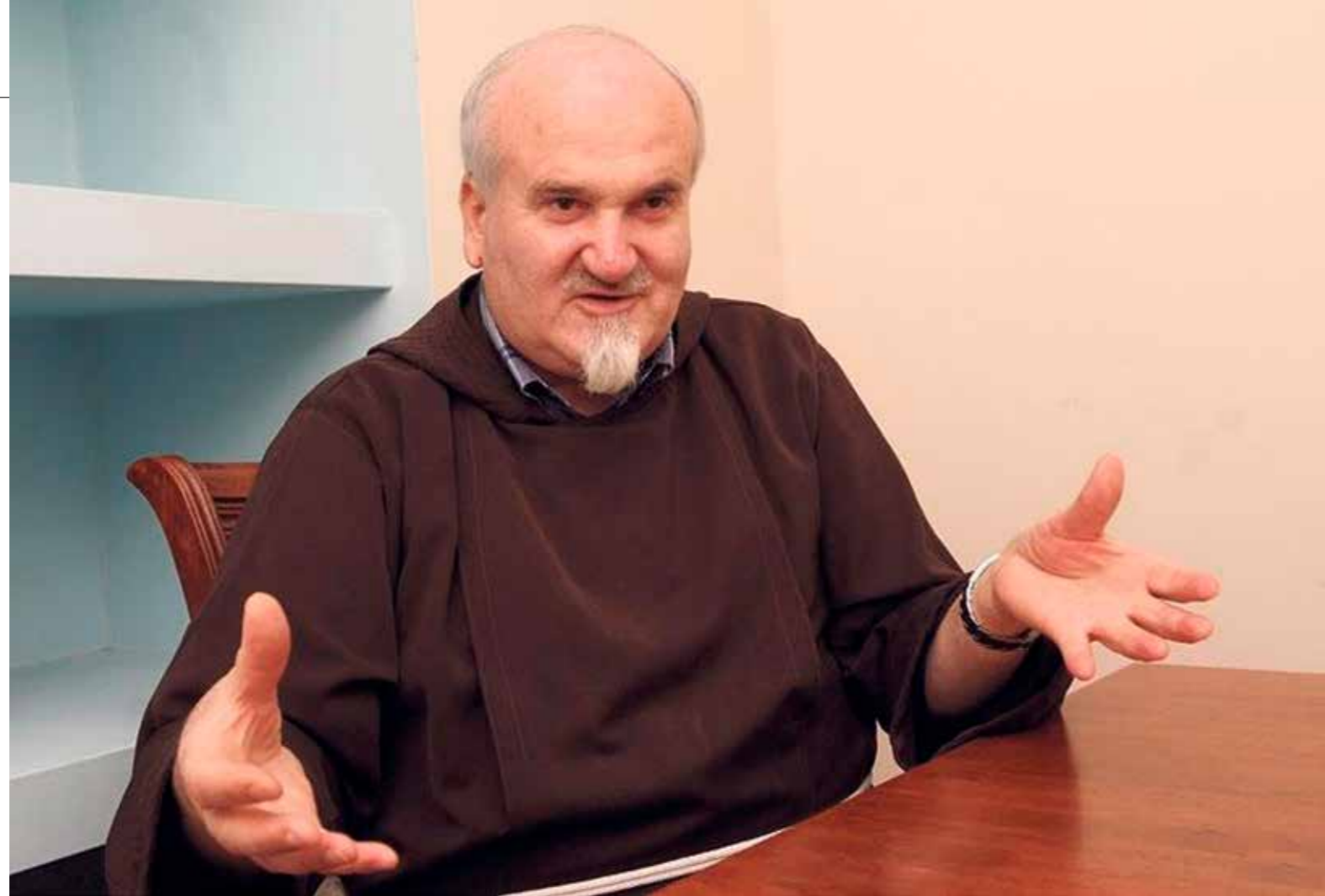
Najprije sam ostao zatečen, nisam znao što je zapravo posrijedi. Pred nekolicinom braće kapucina glasno sam uzviknuo: *Bože, je li to uistinu moguće, je li istina ono što se govori?* Potom mi se nametnula misao da su to komunističke izmišljotine i podvale jer im je to moglo poslužiti kao izvršno oružje pomoću kojega će Crkva i njezine službenike omraziti i osramotiti pred narodom. Onda sam sebi rekao da neću razmišljati o njihovim nepravdama i izmišljotinama te o iskrivljenoj logici kojom se služe. Pribrao sam se i rekao: Tko sam ja da postavljam granice Božjemu djelovanju na Zemlji?

Od koga ste prvo doznali o neobičnim događajima u Međugorju?

Najprije sam čuo od svoje rodbine, a potom iz raznih tiskovina i drugih sredstava javnoga priopćivanja koja su svakodnevno izvješćivala o tim zbivanjima, dakako u negativnu kontekstu, onako kako je odgovaralo ondašnjoj politici.

Kada ste povjerovali u autentičnost ukazanja?

Najprije sam bio, rekao bih, u šoku, u nevjerici, i to prilično dugo. Jasno, nisam odmah povjerovao, što je po mome mišljenju posve razumljivo jer mnogi katolici ni dan-danas ne vjeruju u ukazanja u Lourdesu, makar je Crkva dala svoj pravorijek, iako su se ukazanja dogodila kudikamo prije negoli u Međugorju. Prema tome, razmišljao sam, Međugorje mora još mnogo ploviti da Nebo zaogrne plaštem sve one koji žele biti unutar Katoličke Crkve. Nisam odmah uvjеровao, ali nisam ni odbacivao mogućnost ukazanja vjerujući da je Bogu sve moguće. Rekao sam sebi: Ne izliječi se, fra Stanko, proučavaj

MEDUGORJE JE ISTINSKO SREDIŠTE DUHOVNOSTI

sve informacije koje su pristigle i koje će pristizati i budi otvorena uma i srca! Moj je zaključak bio: Da se cijela zemlja podigne, ako je od Boga, sigurno će opstati, a ako je ljudsko ili sotonsko djelo, samo će od sebe prestati i nestati.

Isus nas je upozorio da jedino po plodovima možemo razabirati što je od Boga, a što od njegova nepri-

jatelja. Prepoznajete li dobre plodove u Međugorju?

Trideset dvije godine posve je dovoljno vremena da se plodovi mogu vidjeti. No ti plodovi nisu jamstvo na temelju kojega možemo sigurno reći da se Nebo spustilo na Zemlju. Ipak, ti plodovi govore da je Nebo umiješano u ovo što se zbiva.

Kada ste prvi put nakon vijesti o ukazanjima došli u Međugorje?

Četiri dana nakon prvoga ukazanja. U to sam vrijeme bio župnik i samostanski vikar pa mi nisu bile potrebne

posebne molbe i dopuštenja od starješinstva. Želio sam iz prve ruke doznati što se u mojoj župi događa. Razgovarao sam s vidiocima i s ljudima koji su na neki način sudjelovali u tim zbivanjima. Na toj osnovi dobio sam određenu sliku o svemu tome te sam se nakon nekoliko dana vratio u Rijeku kako bih informirao svoju subraću, ostale svećenike i zainteresirani puk o događajima u Međugorju.

Poznato je kako ste služili svetu misu u crkvi svetoga Jakova u vrijeme kada je to bilo zabranjeno. Crkva je bila zaključana, a ispred nje stražarili su do zuba naoružani milicajci i vojnici koji su vjernicima priječili okupljanje u Božjemu hramu. Kako su vjernici reagirali te kako ste se Vi osjećali?

To se dogodilo prilikom moga sljedećega dolaska u Međugorje, za vrijeme godišnjega odmora. Ono što sam učinio svakako je zasluga Božja jer svojim snagama zasigurno ne bih mogao ostvariti takvo što. Tada su, usuđujem se reći, preko mene Bog i Gospa spašavali događaje u Međugorju. Bilo je to 17. kolovoza, za vrijeme najžešćih, brutalnih represija

na vidioce i vjernike. Ujutro sam s majkom otišao u polje brati duhan koji smo cijeli dan nizali u hladovini. Ponad naše kuće prolazili su ljudi. Čuli smo žamor, plač, pa čak i urlike. Rekao sam majci neka ona nastavi raditi, a ja ću vidjeti što se zbiva. Ljudi su se u skupinama vraćali plačući. Pitao sam ih što se događa. Rekoše da je milicija postavila stražu oko crkve te ne da nikomu približiti joj se. Također su uvjerali narod da su ukazanja puka izmišljotina i da više ne će biti večernjega programa u crkvi. Njega je navodno zabranio mostarski biskup uz upozorenje da osobe izvan župe ne dolaze u Međugorje. Uistinu u jake milicijske snage, naoružane automatima i u društvu dresiranih pasa opkolile župnu kuću i crkvu, ulijevajući strah u kosti goloruku i miroljubivu narodu.

Pričalo se da su i helikopteri kružili nebom iznad Međugorja?

Svašta se pričalo. Međutim ja nisam vidio niti jedan helikopter iako sam poslije doznao da su milicajce i pse iskricali iz helikoptera na platou ispred crkve. Dojam koji su ostavljali zaista je bio zastrašujući. Unatoč tomu mene je nešto tjeralo da se približim crkvi i izbliza promotrim što se zbiva. Znao sam da pored crkve ima njiva na kojoj je posađen duhan. Zato sam ponio *duvanjaru* (platnena haljina u kojoj se bere duhan) za slučaj ako me milicija zaustavi i počne provjeravati. Tada bih se pravio da berem duhan iako je on još bio zelen. Višeput sam morao čučnuti ili čak leći da me ne primijete. Našao sam takvo mjesto s kojega sam imao dobar pogled na cijeli kompleks. Zapazio sam jednu žensku osobu u milicijskoj odori u kući časnih sestara. Odmah sam pretpostavio da pretresaju časne sestre. Kasnije sam doznao da ih je ta inspektorica pretresla do gola, odnosno da su se pred njom morale potpuno svući. U susjednoj prostoriji bili su u svojevrsnom kućnom pritvoru fratri koji su službovali u Međugorju. Bili su to fra Jozo Zovko i fra Zrinko Čuvalo. I njih su također pretresali i ispitivali. Dakako, temeljito su pretražili i župnu kuću i crkvu.

Mještani govore da su se oglasila crkvena zvona. Na to je narod nahrupio u crkvu. Što ste Vi tada učinili?

Ne znam uopće jesam li bio potpuno svjestan što činim, ali znam da me je vodila neka snažna ruka kojoj nisam mogao odoljeti. U sebi sam osjećao veliki mir makar je u početku bilo malo straha. No potpuno sam se predao u Božje ruke kako bi on preko mene mogao spasiti čast Neba i Djevice Marije te vjerni puk. Zbog tog me je predanja ispunio duboki mir i neka dodatna snaga koja mi je omogućila da se krećem jer bi se inače prikovao na mjestu i ne bih se od straha mogao ni pomaknuti. Čvrsto vjerujem da me u tome trenutku vodila ruka Kraljice Mira i njezina Sina.

Jeste li saznali tko je zazvonio?

fra Jozo Jolić, zvani Jole. Naime oko crkve se okupila masa ljudi. Mnogi se od njih nisu dali uplašiti niti smesti. Napose se to odnosi na Duvnjake koji su pješice došli u Međugorje. Oni su kleknuli kod rampe, koju su kod mosta postavili i čuvali milicajci, te su molili i pjevali nadajući se da će netko tu rampu ukloniti. Oko 18 sati prošlo je milicijsko vozilo iz kojega je izišao jedan gospodin. Najedanput su tu rampu povukli. Onda su ljudi navalili sa svih strana te se u tili čas pred crkvom stvorilo veliko mnoštvo. Potom

je fra Jole, našavši se ispred otvorena prozora na kući časnih sestara, uzviknuo: „Ključ!“ na što mu je netko iznutra dobio traženi predmet. On je odmah otključao vrata zvonika te nekoliko puta povukao konop, nakon čega se oglasilo zvono. Na taj su zvuk i preostali stanovnici Međugorja pohitali prema crkvi. Crkvena su vrata bila zakovana. No muškarci su prikovane daske s lakoćom pokidali i oslobodili vrata. Silan je svijet nahrupio u crkvu. Žene su obgrlile Gospin kip glasno vapeći i moleći. Bio je to uistinu dirljiv prizor. U međuvremenu ja sam sa svojom *duvanjarom* puzio prema sakristijskim vratima moleći u sebi da budu otključana. Uhvativši za kvaku, obradovao sam se jer su vrata doista bila otključana. Shvativši da je to Božje djelo, tijelom su mi prošli trnci. Ušao sam. Sa sebe sam skinuo *duvanjaru*, zaključao vrata i na njih navalio neki ormar kako milicajci ne bi mogli provaliti unutra. Potom sam se našao u nedoumici kako upaliti svjetla i razglas jer mi prostorija i tehnička oprema nisu bili poznati. Pritiskao sam sve prekidače, i one koje treba i one koje ne treba. Testirao sam razglas i bio sretan što funkcionira. U međuvremenu sam pogledao kroz sakristijski prozor da vidim kako se milicija ponaša. Oni su zbunjeni jedan drugome gestikulirali kao da govore: „Što je sad ovo?“ Zatim sam oprao ruke i umio se, obukao misničku odjeću, pripremio vino, vodu i misna čitanja. Kleknuo sam te zavapio: „Isuse i Marijo, molim vas, sad pokažite je li ovo što se događa uistinu vaše djelo! Neprijatelji Tvoje Crkve, Kriste, udružili su se protiv Marije i svih nas koji vjerujemo u Tebe. Sad je prilika da im slomimo krila. I zato u ime Tvoje i u ime Kraljice Mira idem na oltar.“ Nitko me od nazočnih nije primijetio sve dok odjeven u misničku odjeću nisam stupio na oltar i prekrčio se. Najedanput su se sve glave okrenule prema oltaru. Začule su se riječi blagoslivljanja: „Gospo, hvala Ti! Isuse, slava Ti što si poslao ovoga svećenika!“ To se usjeklo u moje pamćenje i ostat će u njemu do kraja moga života.

Možete li se prisjetiti propovijedi koju ste tada izrekli, odnosno barem nekih njezinih ključnih misli?

Teško mi se prisjetiti što sam točno govorio. Bio sam pod velikom

tremom i pritiskom. Neprestano sam imao na umu uvjete u kojima sam se nalazio: ispred crkve milicija s automatima i razjarenim psima, mogućnost da svakoga trenutka provala unutra i izazovu sukob... Nisam se toliko bojao za sebe jer sam već bio zatvaran, koliko za puk Božji. Na početku sam rekao otprilike ovako: Dragi vjernici, vi ste mislili da ćete obaviti kratak zavjet, doći pokloniti se pred Isusom i Gospom i vratiti se svojim kućama. Međutim ne će biti tako. Nebo želi da se sada ovdje slavi sveta misa. I ona će se slaviti. Ono što ste čuli od naše drage milicije, za koju ćemo moliti u molitvi vjernika, da je mostarski biskup zabranio večernji program i slavlje svete euharistije, to nije istina jer ni jedan biskup to ne može zabraniti. Misa se može slaviti u crkvi, na otvorenome, bilo gdje jer je Isus sa svojim vjernicima. Nemamo se čega bojati. U tom sam im dakle duhu govorio i hrabrio ih.

Valja nam se prisjetiti i drugih događaja toga dana. Prema mojim spoznajama, Vi ste bili svjedok uhićenja fra Jozze Zovke. Je li to istina i kako se to dogodilo?

Kao što sam već spomenuo, ja sam bio na njivi uz crkvu kada se to dogodilo. Kroz duhan sam dopuzao blizu sakristijskih vrata odakle sam vidio nekakvu gužvu na stubištu ispred župnoga ureda. Fra Jozo je bio u habitu, a ruke su mu bile zavezane otraga. Vodila su ga dvojica domaćih ljudi. Vidjevši tko su te osobe, križao sam se i lijevom i desnom rukom. Jedan od tih, kako ih volim zvati, doušnika čak ga je udario nogom u stražnjicu te je on zateturao i gotovo pao preko stuba. Brzo su ga ubacili u maricu i odvezli vjerojatno u čitlučku milicijsku postaju. Ondje su nastavili postupak koji su započeli u Međugorju. Fra Zrinko je ostao. Inspektori su htjeli ući u arhiv župnog ureda kako bi pretresali knjige i ostale dokumente. Fra Zrinko je legao na kućni prag rekavši: „Samo preko mene mrtvog!“ Situacija je bila toliko opasna da se čak i životom moralo braniti ono što je bilo vrijedno.

Vratimo se ponovno na plodove Međugorja. Papa Benedikt XVI. oformio je povjerenstvo čiji je zadatak istražiti te plodove. Često ste u ispovjedaonici od ranih jutarnjih do kasnih večernjih sati.

Što nam možete reći o tim plodovima?

Mi svećenici najbolje otkrivamo želje ljudi i razloge njihova dolaska u Međugorje upravo u ispovjedaonici. Nevjerojatno je kako dubokih ispovijedi ima, kako se ljudi istinski obraćaju, kakvo ufanje i povjerenje imaju u Blaženu Djevicu Mariju. Donose pred Boga i Gospu sve što ih tišti i muči čvrsto želeći da se s tim teretom ne vrate svojim kućama. Međugorje je uistinu fenomen s više motrišta. Na ovaj fenomen danas gledam s iskrenom zahvalnošću Kristu i Kraljici Mira najprije zato što su i mene – duboko u to vjerujem – izabrali da budem u žarištu ovih događaja te da zahvaljujući i mome djelovanju ove događaje neprijatelji i izdajice Crkve ne iskoriste za svoje podmukle planove. Sretan sam zbog duhovnih plodova, zbog ozdravljenja o kojima se govori i velikih obraćenja o kojima i sam mogu svjedočiti kao ispovjednik. Pa ako ni zbog čega drugoga, sretan sam što je Međugorje postala svjetska ispovjedaonica u kojoj se ljudi ranjena srca i uznemirene savjesti obraćaju, odriču se psovke, ostavljaju drogu, preljub, svaku vrstu nemoralna, iskreno se kaju i žele biti drukčije, znatno bolje i osobe i vjernici.

U svojim porukama Gospa vrlo često kaže: „Budite moji apostoli!“ Može li se za Vas reći da ste apostol Božje ljubavi, pogotovo kada uzmemo u obzir činjenicu da ste počasni građanin grada Rijeke, grada Kraljevice, da ste vršili mnoge važne dužnosti u Katoličkoj Crkvi u Hrvata i da ste ostavili duboki trag u pastoralu svoga naroda?

Ja sam najprije Kristov apostol. To, dakako, znači da sam i Gospin apostol jer je ona vjerna izvršiteljica Božje volje i čini sve što joj On nalaže. Apostoli Kristova evanđelja moramo biti svi. Također trebamo biti svjedoci Gospinih ukazanja u Fatimi, Lourdesu i Međugorju kako bismo potaknuli svijet da bude bolji. Zato župljani Međugorja imaju poseban zadatak, jer ih je Gospa izabrala, da šire duhovne plodove, da budu vjerni svjedoci međugorskih događaja. To širenje međutim ne smije biti nasrtljivo nego suptilno, onako kako dolikuje Kristovim i Gospinim apostolima.

Kad su djeca upitala Gospu zašto je tako lijepa, odgovorila im je: „Zato što ljubim.“ Mislite li da u današnjem svijetu ima dovoljno ljubavi?

Nipošto! Nema dovoljno ljubavi ni u okruženju u kojemu se upravo nalazimo, kamoli u svijetu, iako je ovdje izvor ljubavi. Svatko bi trebao biti zadovoljan onim što ima. Morao bi iskazivati ljubav, dobrotu, plemenitost, poglavito prema osobama koje dolaze ovamo tražeći Boga. Svakog bi dana trebali zahvaliti Bogu. Zatim zahvaliti Gospi koja je u najtežem trenutku svoga života prihvatila nas za svoju du-

Fra Stanko Dodig rođen je 10. srpnja 1949. u Međugorju. Osnovnu školu završio je u rodnome mjestu i u Čitluku. U Franjevačku klasičnu gimnaziju u Visokome upisao se 1968. godine. Franjevački je habit odjenuo u Rijeci 1974., a teološki studij završio u Zagrebu gdje je položio svečane zavjete i bio zaređen za svećenika 26. lipnja 1977. Mladu misu proslavio je u Međugorju 17. srpnja 1977. godine. Dvadeset šest je godina bio župnikom župe posvećene Majci Božjoj Lurdskoj u Rijeci. Pet je puta bio gvardijanom kapucinskoga samostana i deset godina katedralni dekan te povjerenik Apostolata mora Riječke nadbiskupije. Počasni je građanin grada Rijeke i Kraljevice. Vicepostulator je kauze za proglašenje blaženim fra Ante Tomičića, koji bi trebao postati prvi riječki blaženik. Nakon trideset dvije godine provedene u Rijeci premješten je u Dubrovnik. U veljači 2012. godine izabran je za predsjednika Biskupijskoga vijeća za ustanove posvećenoga života u Dubrovačkoj biskupiji.

hovnu djecu i tu svoju ulogu nastavlja vršiti kroz cijelu povijest, što se zorno očituje i u Međugorju. Hvala dakle Bogu i hvala Gospi što se nije umorila od nas. No više od riječi treba djelima iskazivati zahvalu.

Jesu li stanovnici Međugorja istinski prihvatili Gospine poruke i usklađuju li svoj život s njima?

Ja se nadam da će svi župljani uskoro shvatiti da Bogu treba zahvaljivati i imati povjerenja u Gospu te je častiti. Jer sve što sada imamo nije naša zasluga i nije rezultat našega znanja i umijeća. Jedino je s tim na umu moguće postajati duhovno savršeniji. Nesumnjivo, Međugorje je istinsko središte duhovnosti. Ono je u svjetskim razmjerima prava škola duhovnosti i to bi svaki domaći čovjek trebao iskoristiti.

Možemo li reći da je u Međugorju na neki način prisutna Gospina škola?

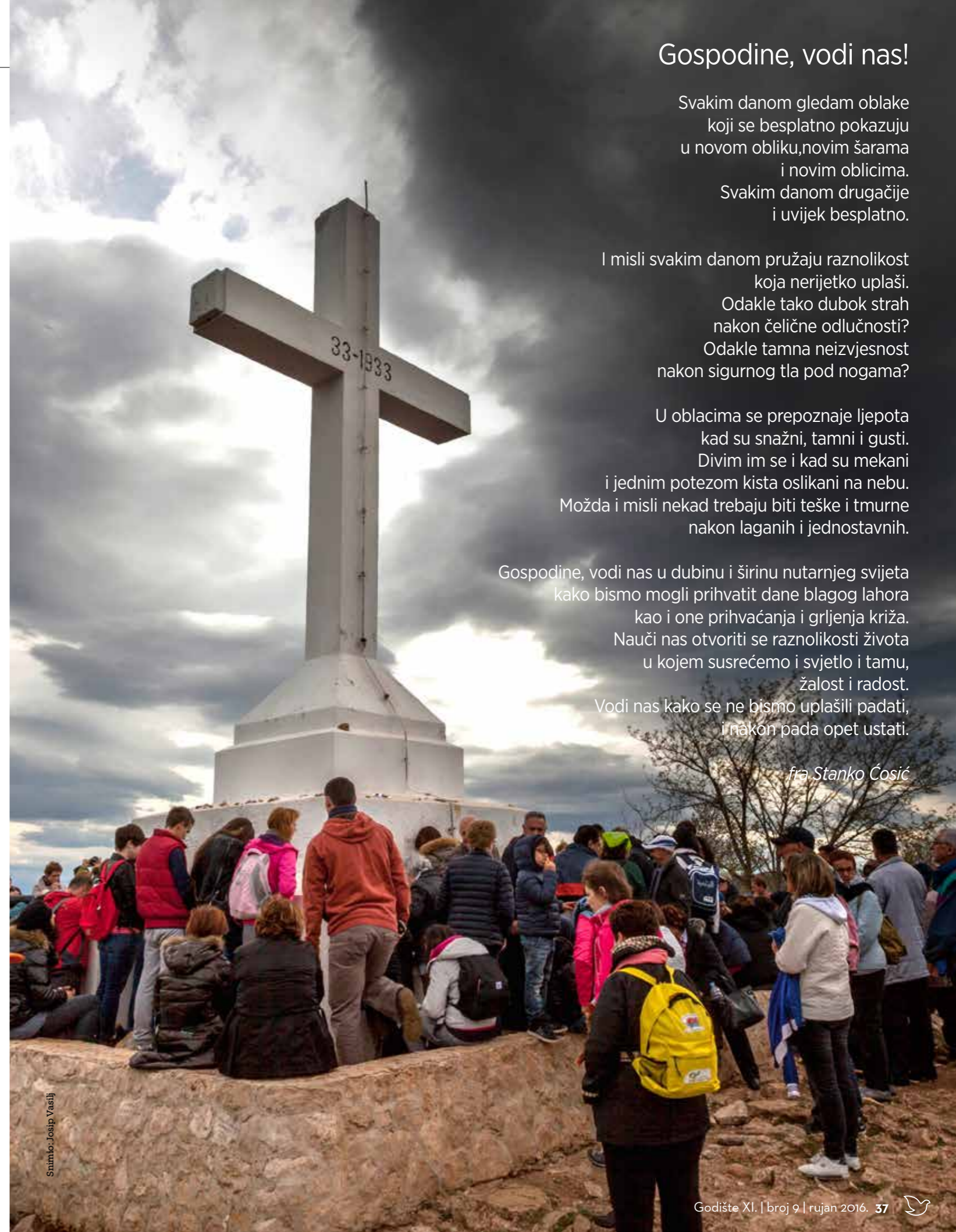
Apsolutno. To je škola ljubavi, škola molitve, škola dobrote, škola majčinstva...

Je li Vam žao što niste bliže svom rodnomu Međugorju?

Otkad sam u Dubrovniku, dolazim češće. Uvijek mi je drago doći u Međugorje i uvijek se duhovno obogatim. Zato već treću godinu zaredom dolazim i na međunarodne seminare za svećenike. Želim da me sve što se ovdje događa poučava i osnažuje u vjeri.

Onda ste i Vi učenik Gospine škole?

Tako je. I ja sam polaznik Njezine škole. Još uvijek nisam maturirao. Zapravo cijeli je život vrijeme obraćenja i učenja. Kada je riječ o vjeri, uvijek smo na početku. Zato nam je neprestano potrebna Božja milost i zagovor nebeske Majke.

Gospodine, vodi nas!

Svakim danom gledam oblake koji se besplatno pokazuju u novom obliku, novim šarama i novim oblicima. Svakim danom drugačije i uvijek besplatno.

I misli svakim danom pružaju raznolikost koja nerijetko uplaši. Odakle tako dubok strah nakon čelične odlučnosti? Odakle tamna neizvjesnost nakon sigurnog tla pod nogama?

U oblacima se prepoznaje ljepota kad su snažni, tamni i gusti. Divim im se i kad su mekani i jednim potezom kista oslikani na nebu. Možda i misli nekad trebaju biti teške i tmurne nakon laganih i jednostavnih.

Gospodine, vodi nas u dubinu i širinu nutarnjeg svijeta kako bismo mogli prihvatiti dane blagog lahora kao i one prihvaćanja i grljenja križa. Nauči nas otvoriti se raznolikosti života u kojem susrećemo i svjetlo i tamu, žalost i radost. Vodi nas kako se ne bismo uplašili padati, i nakon pada opet ustati.

fra Stanko Čosić

EGIPAT: POSTIGNUT DOGOVOR O GRADNJI CRKAVA

Nakon više mjeseci teških pregovora Koptska pravoslavna Crkva objavila je da je postignut dogovor s egipatskom vladom o prijedlogu zakona o izgradnji crkava. Novi zakon trebao bi zamijeniti postojeće propise koji potječu još iz otomanskog doba i veoma su restriktivni u pogledu kršćanskih građevina. Unatoč postignutom dogovoru kod koptskih vjernika kojih se zakon najviše tiče, još uvijek postoje određene dvojbe. Koptski katolički biskup Antonios Aziz Mina, za agenciju Fides je izjavio da zakon ima nedostataka i da se previše bavi tehničkim detaljima. On smatra da se neke odredbe koje propisuju dopuštene dimenzije zgrade ne će uvijek moći poštovati i strahuje da to ide na ruku protivnicima gradnje crkava. Koptski pravoslavni patrijarh ističe da je dobio usmena jamstva da se te odredbe ne će uvijek strogo primjenjivati. Među muslimanima također ima nezadovoljnih jer smatraju da je taj zakon zapravo nepotreban i da bi gradnja crkava trebala podlijegati jednakim propisima kao i gradnja džamija.

POMOĆ TALIJANSKE BISKUPSKE KONFERENCIJE ŽRTVAMA POTRESA

Nakon što je u noći između 23. i 24. kolovoza središnju Italiju pogodio snažan potres, Talijanska biskupska konferencija odmah je odlučila deblokirati milijun eura za prvu pomoć ugroženima. Talijanski biskupi objavili su da suosjećaju s ugroženim stanovništvom i mole za sve žrtve – izvijestili su talijanski katolički mediji. Osim toga, Talijanska biskupska konferencija naložila je biskupijama, župama, vjerskim i laičkim ustanovama u Italiji da priteknu u pomoć svim osobama koje je pogodio potres. Odlučeno je i da će se u organizaciji Talijanskog Caritasa 18. rujna u svim crkvama diljem Italije prikupljati pomoć za sve pogođene potresom. Biskup Ascolija i Picene Giovanni D'Ercole, koji je na mjesto potresa u Pescari del Tronto stigao odmah nakon podrhtavanja tla, svjedoči: „S prvim zracima svitanja vidio sam kako je cijelo područje jedna velika ruševina.“ Odmah su mobilizirani biskupijski i župni caritasi kako bi sva pomoć, u koordinaciji s drugim nadležnim službama, što prije i učinovitije stigla do stradalnika.

KOREANSKI FORUM ZA UJEDINJENJE I POMIRENJE

Katolička je Crkva 17. kolovoza pod pokroviteljstvom kardinala Andrewa Yeoma Soo-junga i Vlade Južne Koreje, na Koreanskom katoličkom sveučilištu u glavnom gradu Seulu organizirala „Koreanski forum za ujedinjenje i pomirenje.“ Na forumu su među ostalima sudjelovali i nadbiskup metropolit vrhbosanski kardinal Vinko Puljić, nadbiskup metropolit beogradski Stanislav Hočevar te banjolučki biskup Franjo Komarica i ljubljanski pomoćni biskup Anton Jamnik.

Središnji dan foruma bila je subota 20. kolovoza, kada je održana glavna predavanja. Uvodno predavanje održao je nadbiskup domaćin kardinal Andrew Yeom Soo-jung, koji se osvrnuo na djelovanje svojih vjernika u konfliktnim pograničnim dijelovima svoje metropolije, u kojem je, uz biblijsku mudrost i kršćansku hrabrost istaknuo smjernice onoga što Crkva treba činiti u svim sličnim situacijama u svim područjima svoga djelokruga. Kardinal Puljić govorio je o trenutačnoj razini intenziteta mira u Bosni i Hercegovini koji se ne razvija onako kako bi željela Katolička Crkva. Rekao je da je ono što Crkva čini u Bosni i Hercegovini godinama vidljivo iz rezultata njezina nesebičnog zalaganja za čovjeka.

Biskupa Franjo Komarice predstavio je tragičnu sudbinu Hrvata katolika u najvećem dijelu Banjolučke biskupije tijekom i nakon nedavnoga rata. Konstatirao je da su katolici protjerani iz svojih domova tijekom rata, što je nastavljeno i nakon rata sve do danas, samo u perfidnijem jedva prozirnemu velu. Zaključio je da unatoč svemu nada ne posustaje i da se po krvi mučenika u Crkvi rađaju novi sinovi i kćeri koji će svjedočki djelovati u svijetu.

Nadbiskup Hočevar istaknuo je pak da su balkanske zemlje, koje su neprestano na periferiji geopolitičkoga globalnoga plana, raskrižje svjetskih interesa koji svojom globalizacijom zatiru interese manjih i slabijih naroda. Osim crkvenih predstavnika na Forumu su sudjelovali i ugledni stručnjaci i profesori sa Oxforda, Američkoga katoličkoga sveučilišta, Katoličkoga korejskoga sveučilišta, Međunarodnoga instituta za mir u Londonu, Bliskoistočnog instituta za mir i brojnih drugih prominentnih društvenih institucija.

U MONGOLIJU REĐENJE PRVOG SVEĆENIKA DOMORODCA

Mlada Katolička Crkva Mongolije priprema se proslaviti 28. kolovoza svećeničko ređenje svojega prvoga svećenika domorodca Josepha Enkhee-Baatara. Biskup Wenceslao Selga Padilla, apostolski upravitelj Ulaanbatara predvodit će obred svećeničkog ređenja u katedrali Svetih Petra i

Pavla u glavnom gradu Mongolije Ulan Batoru. Budući je svećenik 2014. godine bio zaređen za đakona u Daejeongu, u Južnoj Koreji, gdje je studirao, a u Mongoliju se vratio u siječnju 2015. godine. U Mongoliji je dosad kao đakon služio u raznim župama, gdje sada pastoralno djeluje oko dvadeset misionara i pedeset redovnica iz dvanaest raznih družbi. Za malu mongolsku katoličku zajednicu, koja se za događaj priprema molitvenom devetnicom, ređenje je razlog velike radosti i nade za budućnost ove mlade Crkve.

CENTAR ZA ODGOJ MLADIH „OTAC VJEKO“ U RUANDI

Vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić blagoslovit će 24. rujna Centar za odgoj mladih „Otac Vjeko“ u župi Kivumu u biskupiji Kabgay u središnjem dijelu afričke države Ruande. Centar je posvećen ubijenom članu Franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Vjeki Čuriću, a u sklopu njega će se nalaziti strukovna i srednja tehnička škola. U novoj školskoj zgradi bit će 18 učionica, uredi, knjižnica, čitaonica i druge popratne prostorije, a pohađat će je više od tisuću učenika.

IMENOVAN PROČELNIK NOVOG DIKASTERIJA ZA LAIKE, OBITELJ I ŽIVOT

Papa Franjo objavio je 17. kolovoza novi motuproprij „Sedula Mater“, „Brižna majka“, kojim je službeno ustanovio novi Dikasterij za laike, obitelj i život. Pročelnikom novog dikasterija imenovan je mons. Kevin Joseph Farrell, dosadašnji biskup Dallasa u SAD-u.

U kratkome dokumentu papa Franjo ističe kako se u ulozi vrhovnoga svećenika brine da „Dikasteriji Rimske kurije budu prilagođeni situacijama našega vremena i odgovaraju na potrebe opće Crkve“. Osobitu pažnju posvećuje laicima, obitelji i životu,

kojima želi „pružiti podršku i pomoć, kako bi bili djelatno svjedočanstvo evanđelja u našem vremenu i izraz Otkupiteljeve dobrote“. Motuproprij je potpisan 15. kolovoza na svetkovinu Uznesenja Blažene Djevice Marije. Dikasterij za laike, obitelj i život, prema statutu ad experimentum, ima ovlasti za promicanje života, apostolata vjernika laika, pitanja pastoralne skrbi obitelji i njezina poslanja prema Božjem naumu, te za skrb i podršku ljudskoga života. Dikasterijem predsjedava pročelnik, a pomaže mu tajnik, koji može biti laik, te tri laika podtajnika. Podijeljen je u tri odjela: za vjernike laike, za obitelj i za život, a svakim predsjedava jedan podtajnik. Članovi će Dikasterija biti – među ostalim – laici: muškarci i žene, oženjeni i u celibatu. Također ima izravnu vezu s Papinskim institutom Ivan Pavao II. za studiji braka i obitelj, bilo s glavnim sjedištem, bilo s pridruženim ustanovama, u promicanju proučavanja braka, obitelji i života.

KARMELIČANKE U ALEPU

Bosonoge karmelićanke odlučile su ostati u svojem samostanu koji se nalazi u predgrađu Alepa, grada koji je pod stalnom opsadom, unatoč nastavku bombardiranja sirijskih i ruskih snaga. Karmelićanke su objasnile da su mnogi stanovnici Alepa – uključujući kršćane – napustili grad kad je rat počeo te su ostali samo oni najsiromašniji. Redovnice su udomile više obitelji čije su kuće uništene u bombardiranju. „Stanje je vrlo teško. Nemamo vode, nemamo struje, a okršaji su sve češći. Bombe padaju posvuda oko nas, ali mi ne ćemo napustiti ljude u njihovoj patnji“, rekla je s. Anne-Françoise za organizaciju Pomoć Crkvi u nevolji.

Od 160 tisuća kršćana u Alepu prije rata u gradu ih je sada ostalo samo 40 tisuća. „Bliski istok, Kristova zemlja, sada je u opasnosti da ostane bez kršćana. To je nezamislivo. Stanje je doista strašno“, dodala je karmelićanka.

Preuzeto sa: www.ika.hr

17. MEĐUNARODNI SEMINAR ZA BRAČNE PAROVE

Međugorje, 9.-12. studenoga 2016. godine.

„Budite milosrdni kao što je Otac vaš milosrdan.“ (Lk 6,36)

Program**SRIJEDA, 9. STUDENOGA 2016.**

- 14.00 Registracija sudionika
- 16.00 Uvod u seminar
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

ČETVRTAK, 10. STUDENOGA 2016.

- 9.00 Jutarnja molitva
- 9.30 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

PETAK, 11. STUDENOGA 2016.

- 6.00 Molitva na Križevcu
- 10.00 Predavanje, razgovor
- 12.00 Klanjanje Presvetom oltarskom sakramentu u tišini
- 15.00 Predavanje, razgovor
- Priprava za ispovijed pred Presvetim
- 17.00 Večernji molitveni program u crkvi

SUBOTA, 12. STUDENOGA 2016.

- 7.00 Molitva na Brdu ukazanja
- 10.00 Iskustva sudionika
- 11.30 Završna sv. misa

Predavači na seminaru su: don Ivan Filipović i bračni parovi iz zajednice Cenacolo Don Ivan Filipović rođen je 29. studenoga 1968. u Tomislavgradu (BiH), gdje su i korijeni njegove obitelji. Kao dijete s roditeljima seli u Slavoniju (RH), u Đakovo, gdje su mu se rodila dva brata i najmlađa sestra. Odrasta u mirnoj, kršćanskoj obitelji gdje se mu prenesene istinske ljudske vrijednosti, iako je u njegovu odrastanju zasigurno nedostajala prisutnost oca, koji je bio na „privremenom radu“ u Njemačkoj. U Đakovu završava osnovnu i srednju školu, matematičko-informatički smjer koji mu omogućuje upis na Informatički fakultet u Varaždinu, koji nije završio.

Predavači na seminaru su: don Ivan Filipović i bračni parovi iz zajednice Cenacolo Don Ivan Filipović rođen je 29. studenoga 1968. u Tomislavgradu (BiH), gdje su i korijeni njegove obitelji. Kao dijete s roditeljima seli u Slavoniju (RH), u Đakovo, gdje su mu se rodila dva brata i najmlađa sestra. Odrasta u mirnoj, kršćanskoj obitelji gdje se mu prenesene istinske ljudske vrijednosti, iako je u njegovu odrastanju zasigurno nedostajala prisutnost oca, koji je bio na „privremenom radu“ u Njemačkoj. U Đakovu završava osnovnu i srednju školu, matematičko-informatički smjer koji mu omogućuje upis na Informatički fakultet u Varaždinu, koji nije završio.

Koordinator seminarara je fra Marinko Šakota.

Prekida studij i u devetnaestoj godini napušta domovinu i odlazi u „svijet“ tražiti istinsku slobodu, autonomnost, ljudsku afirmaciju... U njegovim traženjima život ga kroz neka vremenska razdoblja vodi kroz nekoliko europskih metropola u kojima je upoznao puno toga lijepoga, ali nažalost i svijet droge. Iz „tog zagrljaja smrti“ uspio se iščupati uz pomoć zajednice Cenacolo koja ga je prihvatila u 26. godini života, u dosta teškom stanju ovisnosti. Poslije četiri godine liječenja, Zajednica mu omogućuje produžiti njegovo zanimanje za humanističke znanosti na Institutu za religiozne znanosti u Pisi, u Italiji. Na Institutu je s uspjehom završio dvije godine studija. Nakon toga seli na sjever Italije, u Centralnu kuću Zajednice u Saluzzo, gdje s još nekolicinom mladih iz Zajednice završava Teološki fakultet u Fossanu. Za svećenika je zaređen 17. srpnja 2004. godine u biskupiji Saluzzo, Italija, s dozvolom biskupa da radi i djeluje u zajednici Cenacolo kojoj je posvetio život i u kojoj i danas živi.

Seminar će se održati u dvorani I. Pavla II (žuta dvorana). Prilog za troškove seminara iznosi 40 € za jedan bračni par. Prijave možete izvršiti putem e-maila: seminar.marija@medjugorje.hr, ili putem faxesa na broj: 00387 36 651 999 (za Mariju Dugandžić). Broj sudionika je ograničen zbog prostora, stoga vas molimo da svoje prijave izvršite što prije. Isto tako molimo sve bračne parove, sudionike seminarara da sami osiguraju smještaj u Međugorju.

Zbog organizacije seminarara, i Vaše sigurnosti, molimo Vas da se smatrate registrirani za seminar tek nakon što dobijete potvrđan odgovor. Ako odgovor niste dobili, to znači da nismo dobili vašu prijavu i da niste registrirani, jer ste vaš e-mail uputili na krivu adresu ili imate virus pa se pošta automatski blokira. Stoga se možete smatrati registrirani za seminar tek nakon što ste primili potvrđan odgovor.

Koordinator seminarara je fra Marinko Šakota.

GOSPODIN ISUS

— JEDAN I JEDINI

FRA TOMISLAV
PERVAN

NA POVRATKU IZ AFRIKE LANI, ALI I OVOGA LJETA, NA LETU IZ POLJSKE U RIM, PAPA FRANJO IZREKAO JE GOTOVO ISTOVJETNE RIJEČI NA UPIT SPRAM NOVIJIH TERORISTIČKIH NAPADA DILJEM SVIJETA, TVRDEĆI KAKO JE FUNDAMENTALIZAM BOLEST KOJU MOŽEMO PRONAĆI U SVAKOJ RELIGIJI.

Takvim neodređenim izjavama Papa i nehotice stvara pomutnju te donekle relativizira svakodnevnne samoubilačke napade islamskih ekstremista i terorista koji siju smrt i strah, iza sebe ostavljaju pustoš, krv i mrtve, s Alahovim imenom na ustima. Nikako se ne može fundamentalizam izjednačiti s terorizmom. Čini se da Papa kuša ublažiti terorizam te staviti znak jednakosti između fundamentalizma i islamista. Islam nisu islamisti. Nismo u ovom stoljeću svjedoci toga da bi kršćanski fundamentalisti počinili zločine poput islamista, od 11. rujna 2001. naovamo. Naprotiv, kršćani su cilj i predmet napada, upravo su kršćani zbog svoje vjere danas najviše progonjeni na svim kontinentima, njih se istrjebljuje *ognjem i mačem* iz njihove prapostojbine, Bliskoga istoka.

ISUSOM ZAHVAĆENI POJEDINCI MIJENJAJU SE U DUBINI SRCA I BIĆA. ONI SU NOVI STVOR, DJECA BOŽJA, NOVOROĐENČAD, PREŠLI SU IZ SMRTI U ŽIVOT, KROZ KUPELJ PREPORODENJA. NOVOZAVJETNE SU TO SLIKE, METAFORE I POJMOVI KOJI KUŠAJU IZRAZITI EGZISTENCIJALNE UČINKE ISUSOVE OSOBE U POJEDINCIMA; OBRAĆENJE, OBNOVU KOJU ISUS PROIZVODI SNAGOM SVOJE OSOBE I DUHA SVETOGA.

Usporedimo li Novi zavjet i Isusov stav s izvornim islamom, možemo zaključiti da se bitno i načelno razlikuju. U kolijevci kršćanstva Bog je ljubav, dok islamski učenjak i mistik al Ghazali kaže da je ravno bogohuli tvrditi za Alaha da je ljubav, jer bi to ugrozilo i umanjilo nedokučivu uzvišenost samoga Boga. Pripisivati Alahu blizinu prema ljudima znači umanjiti njegovo dostojanstvo. Kršćanstvo je vjera u utjelovljenje, Bog je postao u Isusu Kristu čovjekom. Isus Krist, Bog u osobi, konačna ovjerovljena Božja objava, za kršćane je kriterij spoznaje Boga i odnosa prema čovjeku te ishodište svega našega ponašanja i morala. U Ivanovu evanđelju imamo iz Isusovih usta zapanjujuću, frapantnu izjavu: „Zaista, zaista, kažem vam, ja sam vrata k ovcama. Svi koji su došli prije mene lopovi su i razbojnici; ali ih ovce nisu slušale. Ja sam vrata. Tko uđe kroza me, bit će spašen; on će ulaziti i izlaziti i pašu nalaziti. Lopov ne dolazi osim da ukrade, zakolje i uništi. Ja sam došao da ovce

imaju život i da ga imaju u izobilju.“ (Iv 10,7-10)

Isus kristalno jasno formulira svoj apsolutni postulat kojim sebe i svoje otkupiteljsko djelo stavlja u žarište čovječanstva i svijeta. Isus čini jasni i dramatični odmak od svih ostalih. Samo je on kadar osloboditi, davati pravu hranu, voditi u zajedništvo s Ocem. Zašto? Zato što Isus daje i žrtvuje svoj život, u apsolutnom božanskom sebedarju i predanju, u radikalnom nenasilju. Isus je objava ljubavi u osobi, a zajedništvo s njime budi u čovjeku čežnju, žudnju, povjerenje, slijediti tu osobu i dopustiti da ga ona preobrazi. Razvidno je to na primjeru galilejskih ribara koji su na Isusovu riječ ostavili sve i za Isusom pošli. Nešto ih je vuklo, neodoljivo, nije im dalo udaljiti se od magnetizma, privlačnosti te osobe. *Komu ćemo otići? Ti imaš riječi života vječnoga!* (Iv 6,69). Slijedili su ga slobodno, u svemu i do kraja. Promatrali ga i ostavili nam svjedočanstva o Isusu, svojim mučeništvom, ali i spisima Novoga zavjeta. Na temelju tih svjedočanstava možemo reći: Isus je ljubav, nenasilje, mirotvorac u osobi. *Samo on, on je mir naš!*, poručuje starozavjetni prorok. Blizina s Isusom preobražava, od nasilnika tvori miroljubivu osobu, janje, osobu lišenu agresije prema bilo komu i čemu.

Isusom zahvaćeni pojedinci mijenjaju se u dubini srca i bića. Oni su novi stvor, djeca Božja, novorođenčad, prešli su iz smrti u život, kroz kupelj preporodjenja. Novozavjetne su to slike, metafore i pojmovi koji kušaju izraziti egzistencijalne učinke Isusove osobe u pojedincima; obraćenje, obnovu koju Isus proizvodi snagom svoje osobe i Duha Svetoga.

U spomenutom izričaju Isus neizravno tvrdi: Svi drugi pokušaji da se čovjek vine do Boga, da se čovjek osjeća otkupljenim, od grijeha oslobođenim, da zaroni dublje u sebe, ali i da se približi drugima, moraju nužno doživjeti brodolom. To je ravno pokušaju izvući se iz živoga blata za vlastite vlasi, kao barun Münchhausen. Ne uspijeva to pojedincu niti na silu, ali ni na miran način.

ČOVJEKOVO SRCE – PRAVI BEZDAN

Neotkupljeni čovjek jest *homo incurvatus in se* (Augustin), pojedinaac uvrnut i okrenut prema sebi,

bezobziran prema bližnjemu, koji u svojoj sebičnosti potire bližnjega. Srce čovjeka u stanju neotkupljenosti pravi je bezdan. Pogledamo li u ljudsku prapovijest, oslikanu u Knjizi Postanka, već na samome početku povijesti, nakon izгона iz Edena, imamo bratoubojstvo. To će reći da otada, od gubitka nevinosti, u svakome ljudskom srcu stanuje sebično, pohlepno, požudno, napose u životnim tjeskobama agresivno i nasilno biće. Takvo ljudsko biće i srce nije ono što je Bog naumio stvarajući čovjeka. Kad bi bilo drukčije, ne bismo trebali Otkupitelja i njegovo na križu probodeno Srce. Naše pak prosječno religijsko poimanje i praksa redovito nisu svjesni dubine grijeha te njegovih posljedica, ali isto tako ni bezdana milosrdne Božje ljubavi iskazane i očitovane na križu.

Upravo bi to trebalo biti temeljno iskustvo nas kršćana. Kršćanstvo je, kako stalno ističe papa u miru, Benedikt, ponajprije osoba i susret s osobom Isusa Krista, utjelovljenom Božjom ljubavlju, susret s Raspetim. To iskustvo preobražava nas i oslobađa u zajednici Crkve. A kad Isus veli da su svi prije njega bili kradljivci, razbojnici, koji su krali, ubijali i uništavali, onda bismo mu mogli uzvratiti: *Kako to, Isuse? Odnosi li se to na Abrahama, Mojsija, proroke, Ivana Krstitelja? Jesu li i svi oni bili takvi?* On bi jasno rekao, da, svi su bili takvi, svi su imali i svojih prizmenih interesa, svi su oni povijesni provizorij, nitko od njih nije 'vrata' ni 'dobri pastir'. I u njihovu srcu bilo je ljudskih sklonosti i slabosti, čega u Isusa nema. Abraham nije bio u svemu pravedan, otjerao je inoću Hagaru u pustinju, Mojsije je otpustio prvu ženu i oženio se nekom Kušankom, a i Ivan je zapao u dvojbu u tamnici spram Mesije, makar je Gospodin za njega rekao da je doduše najveći od žene, ali da je i najmanji u kraljevstvu Božjem veći od njega (Mt 11,11). Ivan nije dionik zbiljnosti koju donosi Isus, nije baštinik Isusova poklada, novoga čovjeka, novoga srca, preobražena križem Gospodinovim, prožgana njegovim Duhom.

JEDINO RJEŠENJE: RASPETA LJUBAV

Za nas postoji jedan Jedini koji može riješiti tu napetost, naime, Isusova bogočovječja narav, njegov

život i žrtva za sve, izričaj njegova sebedarja, predanja i poslanja. Tek Isus i samo Isus kadar je osloboditi čovjekovo sebično i nasilno srce za ljubav koja ne misli na sebe, ne traži svoju čast, koja je strpljiva, velikodušna, koja se raduje istini, ne traži svoje, ne nadima se, ne hvasta se, nego sve vjeruje, svemu se nada, ostaje stamena, postojana te nikad ne prestaje (usp. 1 Kor 13). Bez Isusa nema takve ljubavi! Odčitavamo to primjerice na licu blažene, doskora i svete Majke Tereze, *ikone milosrđa*, čije izbrazdano lice, sa svim onim borama i brazdama, zorno oslikava *zemljovid* kraljevstva Božjega među nama.

Da, nakon toga može uslijediti prigovor, ne nalazi li se u Evanđelju riječ da Isus nije došao donijeti mir, nego mač? (Mt 10,34). Kad se netko poziva na to, trebao bi pročitati cijelo surjeđe. Naime, Isus traži od svojih krajnju i posvemašnju odlučnost prihvatiti njega i njegovu istinu te zbog te jedine istine – Isusa Krista – čovjek riskira sve, pa i lom s obitelji, poput svetoga Franje. Riječ je o odlučnosti prihvata Isusove osobe, koja zna da se ne smije mača laćati, jer *tko mačem bije, od mača i gine* – Isusova je riječ u Getsemani (Mt 26,52). Isus svojim obećaje da će ih svi zamrziti zbog njega (Lk 21,17). Ako netko želi skrenuti pozornost na Stari zavjet i nasilje te ratove i pomore u njemu, odgovoriti možemo, Isus Krist je naš ključ i prozrač kroz koji čitamo i prelamamo cijeli Stari zavjet. Isus – mirotnorac, nenasilnik, krotki i ponizni Jahvin sluga iz Izaije proroka, vođen kao janje na klanje, ne otvarajući svojih usta (usp. Iz 53,7).

S toga zrenika vrijedi što je Sabor rekao za druge religije, da i u njima ima mnogo toga što je *istinito i sveto*, te Crkva od toga ništa ne odbacuje, ali ne može prestat naviještati Isusa Krista kao jedini *put, istinu i život* (UR,2). Stoga, s našega kršćanskoga motrišta smijemo reći da ni u kojem drugom svjetonazoru ni religiji ne ćemo pronaći pojam ljubavi, slobode, čovjekove otkupljenosti u mjeri, dosežima i dubini koje nam nudi Isusov lik, lik Bogočovjeka. Radikalno Isusovo predanje jest radikalno nenasilje iz egzistencijalne slobode, što osposobljava Isusove učenike

slijediti Učitelja, tj. biti ubijen i mučen, a ne ubijati niti mučiti.

Isus je u osobi utjelovljenje Boga i čovjeka. Pokušamo li izvan dosega i iskustva Isusa Krista živjeti ispunjenim, sretnim i mirnim životom, moramo posegnuti za kodeksima zakona ili učiteljima i sadržajima, podukama ljudskih veličina ili pak državnim zakonima glede etike i morala. Međutim, Pavao iz vlastitoga iskustva kaže da je nemoguće na temelju Zakona imati puninu slobode (Rim 8). Nikakav nas ljudski propis, mudrost ni zakon ne oslobađa od egoizma, sebičnosti, vlastite pravednosti, nasilja. Zakon je kadar približiti nas Bogu, ali čovjek nikada ne može dosegnuti ili doprijeti do Boga svojim silama. Samo nas Krist oslobađa, bez Krista čovjek ostaje neotkupljen, životni torzo. *Bez mene ne možete učiniti ništa*, veli sam Isus (Iv 15,5).

Nitko nema pravo u ime Isusa Krista voditi osvajačke ratove, porobljavati narode, makar je toga tijekom povijesti bilo. Papa je javno izrekao svoj/naš *Mea/nostra culpa* za grijeh i promašaje Crkve u povijesti, za Velikoga jubileja. Nemoguće je ubijati ljude i vikati: *Isus je velik! Tko to čini, radi usuprot Isusovoj volji i nakani, nije natopljen ni prožet duhom Evanđelja.*

NASILJE I RATOVI U KRŠĆANSTVU?

Nitko nema pravo u ime Isusa Krista voditi osvajačke ratove, porobljavati narode, makar je toga tijekom povijesti bilo. Papa je javno izrekao svoj/naš *Mea/nostra culpa* za grijeh i promašaje Crkve u povijesti, za Velikoga jubileja. Nemoguće je ubijati ljude i vikati: *Isus je velik!* Tko to čini, radi usuprot Isusovoj volji i nakani, nije natopljen ni prožet duhom Evanđelja. U prvim stoljećima kršćani su bili progonjeni, ubijani, spaljivani, ali su se stalno množili i širili, Crkva je rasla u cijelome carstvu. Svoje širenje zahvaljuje progonima i mučenjima koje su drugi nanosili Crkvi i vjernicima, jer kršćani zahvaljuju svoj rast i procvat nutarnjoj snazi preobrazbe srca i bića, koji su resili svece, promicatelje istine o Isusu Kristu u svijetu, onda i danas.

Možemo se diviti nastojanjima jednoga Mahatme Gandhija, njegovu putu nenasilja, ali to je plod pojedinca koji je svoje nenasilje platio glavom. Pa i islamski sufizam ima te crte, slično se daje pronaći i u budizmu, ali sve to dolazi iznutra, snagom ljudskih sila i nastojanja, dok u Isusu imamo silazak i prodor Neba na Zemlju. Otkupljenje iz postojećega nemoguće je postići naravnim sredstvima, nego samo milošću i snagom koju nudi i pruža

Bogočovjek – Isus Krist. Najsnažniji doprinos miru i pomirenju u svijetu mogu pružiti Isus Krist i Crkva, te oni koji su najradikalnije prihvatili poruku Isusa Krista – sveci. Oni su uronili u zbilju Isusa Krista, nenasilni i mirotnorci, čista srca, gladni i žedni pravednosti, prema Govoru na gori (Mt 5), sve sami istinski i zbiljski kandidati za Nobelovu nagradu za mir.

U kršćanstvu imamo načelno odricanje od nasilja u ime Isusa Krista i ljubavi koju donosi. Naravnom i neotkupljenom čovjeku to je nemoguće, u njemu je trajno prisutan *underground* u koji je uronjen, jer je čovjek tako 'otkan'. Nemoguće je u ime vjere vršiti nasilje nad drugima, ugnjetavati ili porobljavati žene, slabiji spol, fizički kažnjavati, batinati, zlostavljati ili sakatiti ljude ili inovjerce, izricati smrtnu kaznu otpadnicima od vlastite vjere ili preljubicima. Ako se to ozakoni ili ako je to dopušteno ili vjerom propisano, onda je mala razlika između te prakse i terorizma koji se provodi u ime religije.

Zaključno možemo reći, svijetu je prijeko potreban Isus Krist, nauk Krista, nenasilna, miroljubiva; svijet treba njegovu Radosnu poruku, pomirenje s Bogom i međusobno. Svijet treba zaokret, obraćenje Bogu Isusa Krista. Isus je umro za cijeli svijet, sve ljude, nasilnom smrću. Podnio je i prihvatio križ. Oni koji Isusa naviještaju mogu naviještati samo mir, u ljubavi. U protivnom bi izdali Učitelja i Otkupitelja. Treba nam obraćenje prema Isusu Kristu, iz čega proizlazi nastojanje susretati sve ljude s ljubavlju, u dijalogu, suradnji, mirovnim inicijativama. Ne svojom snagom, nego onom koju daje Isus Krist, svjesni da *Krist ljubi one koji ga razapinju, a šalje na križ one koji ga ljube...* To je povijesno iskustvo mučenika za Kristovo djelo u svijetu. Jer, „On je Mir naš... (koji) u svome tijelu razori neprijateljstvo, pregradu razdvojnica... te ubivši u sebi neprijateljstvo, izmiri s Bogom po križu“ sve ljude, stvarajući „novoga čovjeka“ (Ef 2,14 sl.). I tako se ozbiljuje Isusova riječ da će privući k sebi sve kad bude uzdignut između Neba i Zemlje, a krajnji je cilj *novi čovjek u novom nebu i novoj zemlji*, gdje pravednost i mir prebivaju.

Snimio: Marin Musa

SADAŠNJOST JE NAŠ TEREN!

MATE KRAJINCA

JEDNI IZBORI – ONI HRVATSKI – SU PROŠLI. DRUGI – NAŠI DOMICILNI – BIT ĆE DO KONCA GODINE. Znači, bavit ćemo se politikom i ona nama. Bavit ćemo se i mnogim analizama i stavovima. Morat ćemo ocijeniti svoju ulogu i svoj značaj pred onima koji nas pozivaju „na političke barikade“ i pred onima koji pozivaju na bojkot i siju odioznost prema politici.

Stoga valja odmah na početku definirati da se možemo logički složiti da je politika stjecanje i iskazivanje

moći. Zbog toga i postoji, pa tu nema mjesta zgražanju. Problem je samo kako će pojedinci i stranke kontrolirati stečenu moć, jer moć se – kako se i sam Isus osvjedočio kada ga je Sotona napastovao u pustinji – vrlo lako može izopaciti čineći zlo u ime navodnoga ostvarivanja dobrih ciljeva. Ipak, ta činjenica nikada ne može biti izgovor za oportunitizam, pesimizam i nedjelovanje. Krist nas je obvezao braniti slabe, opirati se zlu u svijetu, biti solidarni s onima koji trpe. Svoju vjernost kao kršća-

ni u konačnici dugujemo Bogu, ali ona u sebi podrazumijeva također i vjernost potrebama Božjih stvorenja. To znači da smo uključeni – posve prisno i blisko – u život svijeta te moramo djelovati u skladu s onime u što vjerujemo: nikad bez poniznosti, ljubavi i mudrosti, ali jednako tako niti bez odvažnosti. Moramo se boriti za ono u što vjerujemo i znati da se o našoj sudbini odlučuje na onome terenu i na utrci u kojoj trčimo. Stoga, sadašnjost je naš teren i ne bi bilo razborito propustiti učiniti svoje u

ovom vremenu i tako posijati klicu otrova za budućnost.

Ujedno, ista je pogriješka zaboraviti našu povijest i sjećanja. Vrag spretno udara na same temelje našeg identiteta. Čini to s vrlo dobrim razlogom. Način na koji se sjećamo povijesti uvjetuje naše sadašnje izbore i način razmišljanja u svakodnevnicima. Radi toga jedna je od prvih stvari što ih moramo učiniti, želimo li „živjeti kao katolici“, sjetiti se što pojam „katolik“ uistinu znači – a tu lekciju o našem identitetu ne smijemo naučiti od svijeta; ne od mlakih niti oholica; niti od neprijatelja Crkve, pa niti onda kada se predstavljaju kao katolici; već iz uma i sjećanja same Crkve, koja progovara po svojim mučenicima i svecima.

Naša djela dotiču druge živote i pokreću druga srca na načine što ih na ovome svijetu nikada ne ćemo moći do kraja shvatiti. Nitko tko čini zlo, ne može se suprotstaviti onome koji čini dobro, i u tome se ne umara.

Svoju vjernost kao kršćani u konačnici dugujemo Bogu, ali ona u sebi podrazumijeva također i vjernost potrebama Božjih stvorenja. To znači da smo uključeni – posve prisno i blisko – u život svijeta te moramo djelovati u skladu s onime u što vjerujemo: nikad bez poniznosti, ljubavi i mudrosti, ali jednako tako niti bez odvažnosti.

Nama katolicima valja se pozabaviti grijesima koji u političkoj euforiji posebno procvatu – riječ je o traču, ogovaranju i spletkarenju. Koliko se grijeha protiv Boga i bližnjega prolje samo kroz političku kampanju? Valjalo bi sve aktere, pa i one koji nesuvislo agitiraju s oltara, povesti na kninsku tvrđavu da učine neobičnu pokoru: da prospu jastuk perja na jakoj buri. Čemu ova slika? Zato jer kršćanski svijet često prepričava neobičnu pokoru što ju je sv. Filip Neri jednoj ženi odredio za njezin grijeh širenja tračeva. Taj joj je svetac iz 16. stoljeća (1515.-1595.) – zapravo nebeski zaštitnik mladih – rekao neka odnese jastuk pun perja na vrh crkvenoga tornja, rasparga ga i dopusti da vjetar odnese sve perje. Vjerojatno žena nije očekivala takvu pokoru, kao što ne bi niti itko od nas!

No, pokora se nije sastojala samo u tome. Sv. Filip Neri dao joj je još jedan, teži zadatak. Rekao joj je da siđe s crkvenoga tornja i pokupi perje koje se rasulo po gradu. Razumije se kako sirota žena u tome nije uspjela, a upravo je to sv. Filip Neri i htio postići, kako bi joj objasnio razorne posljedice tračanja. Kada se govorom ogriješimo o druge, naše se zlokobne riječi šire te ih nije moguće skupiti natrag. One nastavljaju narušavati nečiju čast i izazivati podjele još puno dana, mjeseci i godina nakon što smo ih izgovorili, jer ih ljudi pamte i prenose drugima. Jednostavno: politika i političari ne smiju biti abolirani od grijeha i ne smije im – *licentia poetica* – svašta biti dopušteno. Stvara se dojam da politika postaje

Snimio: Mateo Ivančević

čardak ni na nebu ni na zemlji, koji više ne treba ni Bog, a glavni ideolozi i praktičari zbog specifičnosti zanata ne moraju čak niti u ispovjedaonicu.

Ne, ne treba priznati takvu pragmatiku, a svi koji je šire u ime nekog *fajterstva* na koncu će spoznati svoje dezertstvo, izdaju vjere pa i morala.

Ogovaranje je još jedan teški grijeh: kada ružno govorimo o osobi „iza njenih leđa“, kada ona nije prisutna, „kako bismo ocrnili njezino dobro ime.“ Ogovaranje ruši reputaciju osobe i to posebno podlo – potajice. To se može postići iznošenjem laži o nekome, preuveličavanjem njegovih mana, ili pripisivanjem zle nakane nekom njegovu dobrom djelu. Ogovaranje ujedno podrazumijeva i namjerno zatajivanje, odnosno, umanjivanje nečijih dobrih osobina. Možda ne ćemo izravno kritizirati nekoga tko nam nije drag, ali zato nikada ne ćemo drugima spominjati hvalevrjedna postignuća te osobe ili njene krjeposti, jer ne želimo pridonositi njezinu ugledu.

Sveti Toma Akvinski ogovaranje (klevetanje) smatra težim grijehom od krađe. Pritom navodi Mudre izreke 22,1: „Dobro je ime bolje od velika bogatstva“. Oduzeti nekome dobro ime teži je prijestup negoli oduzeti mu imovinu.“

Radi toga se moramo usprotiviti kada netko u našoj prisutnosti počne ogovarati. Trebalo bi nam biti stalo zaštititi narušavanje ugleda našega bližnjega jednako kao što bi nam bilo stalo zaštititi njegov dom od pljačke. Neki veliki sveci našega suvremenog doba imali su roditelje koji su im bili izvrsni uzori u odvažnu odupiranju grješnom govoru. Primjerice, otac svete Male Terezije nikada nije svojim prijateljima dopuštao ogovaranje ili ružno govorenje u njegovoj nazočnosti. Jednako tako, mama sv. Majke Terezije Kalkutske, Drana, svoju je djecu učila da nikada ružno ne govore o drugima. Kada su se djeca jednom prilikom žalila na učitelja, isključila je struju u kući rekavši kako je ne će rasipati na grješan govor. Djeca su te večeri preko sat vremena hodala u mraku i tako obavljala svoje kućne poslove. Jednom drugom prilikom, kada se jedna mušterija njezine kćeri švelje nepovoljno izrazila o nekoj osobi dok je čekala u njezinoj kući, Drana joj je pokazala na natpis prema kojemu govorenju protiv drugih nema mjesta u njihovom domu. Ta je žena bijesno izjurila iz kuće te je kći ostala bez posla. Drana se, međutim, nije dala smesti već je svojoj djeci rekla: „Bez novca možemo, ali grijeh je posve neprihvatljiv.“

Sv. Toma Akvinski zacijelo bi pohvalio takvo opiranje ogovaranju. Prema njegovu nauku, osoba koja se

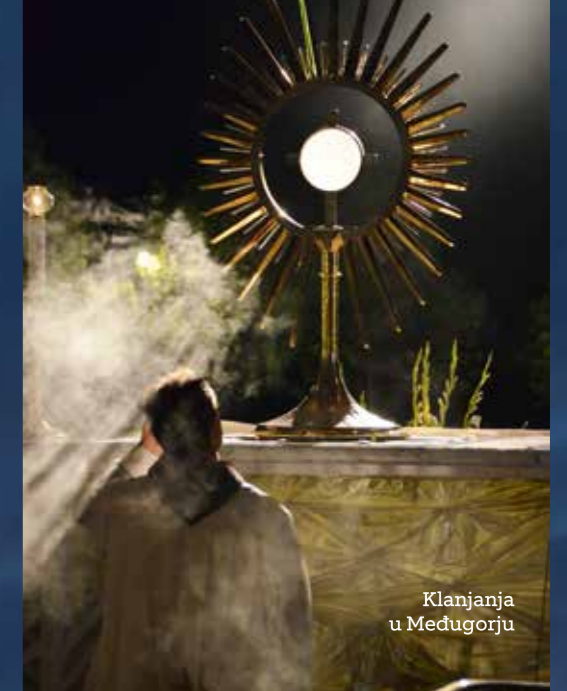
ne opire ogovaranju, pristaje na nj i tako sudjeluje u grijehu onoga koji ogovara. Dodaje, štoviše, kako grijeh te osobe može biti i veći od onoga koji ogovara, ako ga na to potiče („Pričaj mi još o Mati Krajini...“), ili ako uživa u slušanju kritika jer mrzi osobu koju se na taj način blati.

Na koncu, još jedan način grješna služenja govorom jest spletkarenje. Slično ogovaranju, ide za tim da potajice okalja nečije dobro ime. No, još je i gore od toga jer ima naročit cilj razaranja prijateljstava. Knjiga Sirahova misli upravo na to kada kaže: „Proklet bio došaptavač i klevetnik, jer uništiše mnoge koji su živjeli u miru.“ (Sir 28,13) Prema Sv. Tomi Akvinskom spletkarenje je gore i od tračanja i od odgovaranja, jer je prijateljstvo još i veće dobro od časti i dobra imena.

Tračanjem, ogovaranjem i spletkarenjem štetimo tuđem dobrom imenu te možemo razdvajati ljude, dok je Bog naumio da se svojim govorom služimo na dobro. Kada je naš razgovor dobronamjieran i istinoljubiv, častan i lijep, izgrađuje druge te produbljuje zajedništvo među ljudima. Poticaj svetoga Pavla Filipljanima i te kako se dobro može primijeniti na način na koji pristupamo razgovorima koje vodimo: „Što je god istinito, što god časno, što god pravedno, što god čisto, što god ljubazno, što god hvalevrjedno; je li što krepost, je li što pohvala – to nek' vam je na srcu!“ (Fil 4,8)

Veliki je francuski mislilac Jacques Maritain jednom napisao kako: „Đavao visi uz povijest poput vampira. Povijest, unatoč tome, ide naprijed i čini to zajedno s vampirom.“ Đavao je osuđen djelovati u vremenu. Radi u sadašnjosti, kako bi nam zatruvao srce, ocrnio povijest i identitet, ali i ukrao budućnost. E, o tome valja razmisliti i na te zamke ne pasti! Zlo je zlo, makar bilo i u našem dvorištu, u našoj stranci, župi ili karizmatičkoj zajednici. Naš je teren sadašnjost i naša trka na ovom svijetu je presudna. Unatoč svekolikim preprekama – političkim i duhovnim – možemo poručiti đavlu samo ovo: „Ne ćeš đavle, lako do kršćanske duše!“ Za mnoge je još uvijek ispit savjesti prioritet, a sakrament pomirenja svetinja. Čak niti političko *sitnomišlje* to ne će promijeniti. I oni će se kad-tad susresti sa svojom savješću, s Bogom i istinom. Na koncu, uvijek čovjek može birati...

**Dodite,
poklonimo se!**

Klanjanja
u Međugorju

Klanjam ti se, Gospodine!

To bi mogao biti zajednički nazivnik svih tekstova koji se nalaze u ovoj knjižici, a nastali su prigodom klanjanja pred Presvetim, čašćenja križa Gospodinova i kao molitve za ozdravljenje. Plod su vjerničkog uma i srca, potaknuti Gospinom pojavom i njezinim porukama.

Tekstovi potječu od različitih franjevaca koji su djelovali ili još djeluju u Međugorju i odaju osobnost svakoga od njih. No svima je zajedničko to što su to doista duboko proživljeni molitveni tekstovi. Jednostavni su i u toj jednostavnosti jezgroviti. Klanjatelju žele približiti otajstvo i pozvati ga na njegovo čašćenje.

Može se samo poželjeti da ova knjižica postane nezaobilazno štivo svakog međugorskog hodočasnika.

INFORMATIVNI
CENTAR MIR
MEĐUGORJE

www.emedjugorje.com

MIRTA MILETIĆ

BOG JE SAMA DOBROTA I

LJUBAV. Nježan i dobrohotan prema svim ljudima. Sve što gledamo, stvorio je iz čiste ljubavi prema čovjeku. Dao nam je svoga Sina kako bismo zadobili božanski život. Isus je prolazeći ovom zemljom ostavio neizbrisiv trag božanske ljubavi prema čovjeku. Ostavio je snažnu poruku evanđelja, radosnu vijest i dao nam poslanje da tu radosnu vijest donesemo ljudima svih vremena i svih zemalja. Ostavio nam je i Crkvu, Njegovo remek-djelo! Prijenos te poruke je apostolat. Apostolat je oganj koji osvaja ljudska srca i koji je Isus povjerio Crkvi. Bog po svojoj providnosti želi da ljudi svjedoče jedni drugima ljubav prema Njemu i na taj način pomognu jedni drugima da pronađu i upoznaju Put, Istinu i Život. Ovo je činjenica koju često zaboravljamo. Bog je po svojoj dobroti želio suradnike. Ljude, muškarce i žene koji će pomoći u širenju Njegova kraljevstva. Za nas je zapravo čast i znak povjerenja što smo pozvani drugima nositi radosnu vijest.

Često mi u zadnje vrijeme na pamet dolazi ona Petrova: „Uvijek spremni na odgovor svakomu koji od vas zatraži obrazloženje nade koja je u vama.“ (1Pt 3,15) Odlučila sam je konkretno živjeti i provesti u djelo. Ljetos smo na plaži bili pravo „čudo“ s petero djece (iako po meni to i nije neka brojka). Shvatila sam da smo vidljivi, da „stršimo“ i potičemo komentare i pitanja u ljudima koje susrećemo. Događalo se to i ranije, ali mi se čini da baš taj „adut broja djece“, koji imam u rukama, nisam baš iskorištavala za naviještanje radosne vijesti. Shvatila sam koliko kao obitelj možemo biti moćno sredstvo u Njegovim rukama. Obično bi većina razgovora završavala na tome kako su djeca dar i kako nas mijenjaju i kako smo mi super roditelji koji svojim snagama mogu sve!

Nakon takvih razgovora i svjedočenja ostajao bi gorak okus i praznina. Opet si svjedočila sebe, a o Njemu nisi ništa rekla! Dakle ovo sam ljetu odlučila konačno reći istinu. Reći

Tko doista stoji iza moje otvorenosti životu, Tko mi zapravo daje snagu i Tko čuva moj brak od raspadanja. Tko je razlog moje nade? Tko je izvor moje radosti i onda kad je teško? Tko mi uopće daje smisao života? Odgovor je: Isus! Tog sam jutra na plaži jednom starijem gospodinu posvjedočila zašto uspijevamo brinuti o petero djece. Trebala su mi tri dana da skupim hrabrost! Njegova je reakcija, iako mislim da nije vjernik, bila za mene iznenađujuća. Čovjek se nasmijeo i bez otpora započeo razgovor o vjeri. Postavljao je i pitanja, a ja sam bila sretna što mu mogu otvoreno odgovarati na njih. Srce mi

Tko doista stoji iza moje otvorenosti životu? Tko mi zapravo daje snagu i Tko čuva moj brak od raspadanja? Tko je razlog moje nade? Tko je izvor moje radosti i onda kad je teško? Tko mi uopće daje smisao života? Odgovor je: Isus!

je gorjelo kad sam odjednom postala svjesna da, umjesto onih tako čestih praznih susreta koje znamo imati s ljudima pričajući o nevažnim stvarima, mi sada tako lijepo i otvoreno razgovaramo o Isusu!

Kasnije sam razmišljala koji su to razlozi zbog kojih često prešućujem Ime koje mi udahnuje život. Ljudski obziri, strah od toga da ću ispasti fanatik pred ljudima, bojazan da sam prenapadna, oholost zbog koje mislim da su zasluge samo moje, nedovoljna gorljivost za Isusa Krista i slabašna molitva. Koliko moja mlakost koči da se radosna vijest proširi? Koliki trpe, jer nisu čuli za Spasitelja koji daje novi život, jer ja šutim?

Danas je više nego ikada potrebno da se kršćani ispune Kristom, kako bi ga mogli isijavati iz sebe i kako bi mogli posvjedočiti razlog svoje nade. No, za govoriti o Kristu potrebno je najprije živjeti od Njega i s Njim. Sveti Pavao nam kaže kako se potrebno obući u Njega. „Ne živim više ja, nego Krist živi u meni.“ (Gal 2,20) Autentično svjedočanstvo dolazi samo od iskrenog i stalnog nutarnjeg života s Gospodinom, od stalne i ustrajne molitve. Bez stalne molitve nemamo snagu i hrabrost za svjedočenje,

nemamo uvid u našu nutrinu niti sposobnost razlučiti koji nas to duh vodi. Kršćanin koji tako živi ne može ostati nezapažen, ne može ne gorjeti od ljubavi prema drugima. On jednostavno svijetli! Privlači!

Krist nije na Zemlju donio plamičak nego vatru, i Njegova je želja da ta vatra zapali čitav svijet. Kakva bi se preobrazba društva dogodila kada bi svi oni koji se priznaju kršćanima ozbiljno uzeli evandeoski nauk? Otac Ante Gabrić je jednom prilikom rekao kako mi kršćani moramo gorjeti, a ne dimiti. Pitajmo se gorimo li ili tek malo dimimo za Krista? Jesmo li zaljubljeni u Krista i kakva je naša

Danas je više nego ikada potrebno da se kršćani ispune Kristom, kako bi ga mogli isijavati iz sebe i kako bi mogli posvjedočiti razlog svoje nade. No, za govoriti o Kristu potrebno je najprije živjeti od Njega i s Njim.

vjera?

Isuse, Kralju moj! Oprosti mi za sve trenutke kada sam zatajila ili prešutjela Tvoju prisutnost u mom životu. Oprosti za sve situacije u kojima mi je bilo važnije ono ljudsko, a ne Božje. Oprosti kada pomislim da mogu bez tebe! Promijeni tvrdoću i uznositost moga srca! Daj mi srce od mesa, srce ponizno i poučljivo! Daj mi odvažnost i hrabrost u svjedočenju Tvoga imena!

TKO JE IZVOR MOJE RADOSTI?

STRAH OD KRIŽA

BOŽO SKOKO

LJETUJUĆI PRIJE PAR GODINA U AUSTRIJSKOM TIROLU, OSTAO SAM UGODNO IZNEHAĐEN VIDJEVŠI MNOGOBROJNE KRIŽEVE POSTAVLJENE PO PLANINSKIM VRHUNCIMA, SELIMA I GRADIĆIMA, DOMOVIMA I CESTAMA, KOJI SIMBOLIČNO SVJEDOČE O VJERI TAMOŠNJEG PUKA. Ondje ćete redovito vidjeti križeve i u institucijama, javnim ustanovama, školama... „To je dio našeg identiteta, na koji smo ponosni!“ – protumačio mi je Kristijan, vlasnik planinske kuće za iznajmljivanje, koja je i sama ukrašena kipom sveca zaštitnika svetog Kristofora. Kaže kako su snažno povezani s katoličkom tradicijom, a ondje na planinskim prostranstvima su ionako bliži Bogu, koji im je jedina nada i utjeha kad okrenu zimska nevremena i nedaće – dodao je u šali. Razgovarali smo i o trendovima u Europi, gdje ima sve manje mjesta za kršćanska obilježja, pa se križevi – što zbog političke korektnosti da tobože ne vrijeđaju pripadnike drugih religija, što zbog otvorene mržnje prema Isusu Kristu – masovno miču iz javnih ustanova. Međutim, ovaj mladi Austrijanac je bio kategoričan – „Mi ne bismo više bili Tirol kakav smo naslijedili od naših predaka bez naših križeva i naše vjere! Iznevjerili bismo i njih i sebe, a naša budućnost bi postala rizična bez Krista!“

Zasigurno svi oni koji imaju istaknuta kršćanska obilježja na svojim domovima ili mjestima nisu nužno i veliki vjernici. Život je neke od tih elemenata iz istinskog predanja Bogu i tradicije pretvorio u svojevrsni folklor ili turističku ponudu. Međutim, bez obzira na namjere i trendove, kršćanstvo je snažan dio identiteta Tirola, Austrije kao i cijele Europe. Ono stoljećima prožima sve društvene pore i trendove, pa su ga prihvaćali i poštovali kao nešto blisko i važno, čak i oni koji ne vjeruju.

Jordan Jelić piše kako kod konstrukcije nacionalnih identiteta, odnosno u ujedinjenju onog mozaika drugih identiteta koji ga čine – od kulture do načina života – prevagu ima religijski identitet, pa se u državama uz jezik, običaje i teritorij, uzimao kao diferencirajući u konstituiranju nacije. Međutim, znamo da su suvremeni identiteti čiste konstrukcije, odnosno predmet našeg poimanja, ali i želje što želimo biti, te da ljudi razmjerno slobodno, po

vlastitoj volji određuju svoje identitete, bez obzira na pretke, spol i dob. Iako nasljeđujemo etničnost i rasu, čak i oni se mogu ponovno odrediti ili odbaciti. Kriza identiteta zahvatila je milijune pojedinaca diljem svijeta, ali i cijele nacije poput Amerikanaca, o čemu sjajno piše Samuel Huntington u svojoj knjizi *Tko smo mi?* Upravo tim sindromom zahvaćena je i Europa posljednjih godina, koja sebe pokušava redefinirati još od stvaranja Europske unije. Iako znamo što su naši temelji i koliko je kršćanstvo zaslužno za razvoj naše kulture, znanosti, pa i demokracije, Europa pokušava stvoriti moderni identitet koji bi se valjda trebao svidjeti svima pa u njemu ima sve manje mjesta za Boga.

Ako maknemo križeve iz naših javnih prostora, hoćemo li dobiti na kvaliteti njihove uslužnosti ili ćemo samo ustupiti prostor nekim drugim obilježjima? Nije li micanje lika Isusa Krista iz naših prostora samo rezultat straha od njegove „kontrole“ i pokušaj da sami sebi budemo moralni autoriteti i sudci?

I u drugim dijelovima Europe i te kako ima kršćanskih obilježja, pa i križeva krajputaša po našim krajevima. Međutim, ona poprimaju sasvim drugačije značenje i ulogu. Oni sve manje simboliziraju živa i prisutna Isusa Krista i njegovo ponizjenje na ovom svijetu, kojim nas je otkupio te pobijedio smrt i zlo. Oni počinju simbolizirati neku davnu prošlost, simpatičnu i raskošnu tradiciju koja ima sve manje poveznica s modernim načinom života, a sve više pripada muzejima. Tako se na sjeveru Europe sve praznije stare crkve, koje se njihovim vlasnicima – tamošnjim biskupijama „ne isplati više održavati“, prodaju na dražbama i pretvaraju u restorane, zabavišta ili šoping cen-

tre. Kao da se svetost može prikriti, ugušiti, banalizirati. U drugim dijelovima katoličke Europe, u prekrasnim romaničkim i baroknim crkvama guraju se turisti i škljocaju fotoaparati, a molitva se slabo čuje... Kršćanstvo za mnoge europske intelektualce postaje nešto suvišno, bespotrebno, opterećujuće, čega se Europa mora riješiti kako bi tobože postala još otvorenija, tolerantnija i bliža.

Međutim ako maknemo kršćanstvo, koje kao vezivno tkivo najbolje povezuje katoličku Italiju, Španjolsku, Poljsku, Francusku ili Irsku s protestantskim sjeverom i istočnjačkim pravoslavljem, odnosno njihove kulture, poglede na svijet i način života, što će ostati od europskog identiteta? Ako maknemo križeve iz naših javnih prostora, hoćemo li dobiti na kvaliteti njihove uslužnosti ili ćemo samo ustupiti prostor nekim drugim obilježjima? Nije li micanje lika Isusa Krista iz naših prostora samo rezultat straha od njegove „kontrole“ i pokušaj da sami sebi budemo moralni autoriteti i sudci? Mario Vargas Llosa tvrdi da za slobodno društvo nije dovoljno da samo bude neutralno i laicističko jer trebujemo duboke duhovnosti i religioznosti. Naime, on tvrdi da funkcioniranje društva ne ovisi samo o dobrim zakonima nego i o svijesti građana da je „dobro“ da zakoni postoje, da je „dobro“ biti moralan. Bez tog temelja zakoni će ostati puko slovo na papiru, jer destruktivnost ljudskog ponašanja, nemoral i neetičnost u odnosu prema drugima ne može zaustaviti nikakva zemaljska prisila, nego samo nešto iz onostranosti, čega se ljudi boje ili što poštuju. Nije li onda pokušaj izbacivanja križeva iz europskih institucija upravo bježanje od Krista i njegovih zakona? Pokušaj djetinjeg skrivanja pred odgovornosti prema Bogu i čovjeku? Kao da ćemo skidanjem kršćanskog epiteta izbjeći i obvezu koju stavlja pred nas. Ili je pak otvaranje prostora za nečiji drugi utjecaj!?

Inače, kako protumačiti toliku mržnju i udar na sve što je kršćansko, ako je kršćanstvo – kako neki tvrde – vrijeme već pregazilo i ako je na zalazu. Tko udara mrtva čovjeka? Naprotiv, Međugorje, ali i kršćanske oaze diljem svijeta daju jasnu poruku da je kršćanstvo i te kako živo i prisutno u svakodnevnom životu. Baš zato strah od križa raste.

FRA ANTONIO
ŠAKOTA

U MJESECU RUJNU SLAVIMO SVETKOVINU MALE GOSPE, ROĐENDAN BLAŽENE DJEVICE MARIJE.

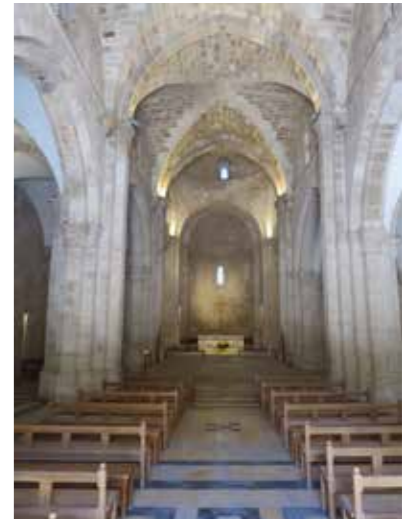
Valja znati da liturgijski kalendar nije plod nadnaravnih objava, biblijskih ili privatnih, na osnovu kojih bismo točno znali najvažnije datume iz života Isusova, Marijina i Josipova, ili pak Ivana Krstitelja. Određivanje datuma za liturgijsku upotrebu uglavnom je teološke naravi, te slijedom toga i kronološke, kako bi neki događaji dobili i na logičkoj povezanosti, nipošto nevažnoj za samu dinamiku slavlja. Primjer su svetkovine Božića i Utjelovljenja, Bezgrješnog začeca i rođenja Marijina, u svojim razmacima od 9 mjeseci i povijesno-teološkom pozadinom. Ovaj argument ne treba dalje razvijati jer nije tema putopisa, nego više služi kao most preko kojega dolazimo do mjesta gdje se još od davnina časti uspomena na kuću Joakima i Ane, te Marijina rođenja. Znamo dobro da u Novom zavjetu ne nalazimo nikakvih podataka o Marijinu rođenju. Očito evanđelistima taj detalj nije bio toliko važan. Koncentrirali su se na bitno. I nije im bio cilj pisati biografije glavnih likova u stilu kojega mi, sinovi modernih uvjetovanosti, očekujemo. Dobro je to znati. Jer, u suprotnom je nemoguće čitati Novi zavjet. Čitatelju evanđelja, i prosječnom i stručnom, logika smješta Marijino rođenje u

ČITATELJU EVANĐELJA, I PROSJEČNOM I STRUČNOM, LOGIKA SMJEŠTA MARIJINO ROĐENJE U NAZARET. MEĐUTIM, OSIM NAZARETA SPOMINJU SE I DRUGA MJESTA SA SVOJIM PREDAJAMA.

Nazaret. Međutim, osim Nazareta spominju se i druga mjesta sa svojim predajama. Tako jedna predaja Gospino rođenje smješta u galijeski grad Seforis, a druga u sami Jeruzalem. U Seforisu su franjevci jedno vrijeme i djelovali. A on je danas nenaseljen i služi kao arheološko nalazište, jer je ovaj grad što se nalazi u Jizreelskoj dolini igrao u starini značajnu ulogu. A Jeruzalem je uvijek opcija. Predaja se oslanja na apokrifni spis pod nazivom „Protojakovljevo evanđelje“. Znamo da se apokrifi uzimaju s oprezom. Jedna od problematičnih točaka tih spisa je i topografija. Naime, apokrifni pisci imaju veliku potrebu gotovo sve događaje nesigurne topografije smjestiti u Jeruzalem, što nad njih nadvija ogroman oblak upitnika. Puno je lakše i sasvim vjerodostojno, zahvaljujući povijesno-arheološkim istraživanjima koja su priskočila u pomoć Novom zavjetu, povezati Nazaret i Betlehem u kontekstu Marijinih i Josipovih životnih gibanja, nego apokrifno inzistiranje na Jeruzalemu. No, nije nemoguće. Predaja je tu, i jeruzalemska Sveta Ana nezaobilazno je hodočasničko odredište u Svetoj zemlji.

KUĆA MILOSRĐA

Ulazeći u Sveti grad na Stjepanova ili Lavlja vrata, ili pak Marijina, jer povezuju Stari grad s Getsemanijem

Unutrašnjost crkve sv. Ane

u kojemu se nalazi crkva Marijina groba, dakle na sjeveroistoku Grada, s desne strane je ulaz u nekadašnji hramski prostor gdje se danas nalaze Kupola nad Stijenom i Al-Aksa, a s lijeve strane ulazi se u nekadašnju jeruzalemsku četvrt zvanu Bethesda, što bi značilo kuća milosrđa. Zvuči jako poznato, evanđeoski poznato. U Isusovo vrijeme tu su se nalazila Ovcja vrata koja su vodila prema poznatom gradskom kupalištu s pet trijemova dugom oko 90m, širokom 50m i dubokom 17m, koji je dao urediti Herod Veliki. Ovo kupalište, ili ribnjak, bijaše okupljalište bolesnih jer se ovim vodama pripisivala ljekovita moć. Oni su se skupljali oko petog trijema koji je kupalište dijelio na dva dijela, jednog u kojemu se skupljala kišnica, dok je u drugomu voda bila crvenkasta, kako prenosi Euzebije Cezarejski. Zbog blizine Hrama i nalaska kanala koji su povezani s ovim kupalištem lako je pretpostaviti da je služilo u hramske svrhe i zbog toga se i povezalo s ovcama, životinjama koje su se prinosele za žrtvu. Što se samoga kupališta tiče, prema predaji anđeo Gospodnji bi svakoga jutro silazio zamutiti tu vodu i tko bi je se prvi dotaknuo, ozdravio bi od svoje bolesti. Isus je za jednoga blagdana užišao u Jeruzalem te je došao i do ovog mjesta gdje je ležalo mnoštvo bolesnika – slijepih, hromih, uzetih (usp. Iv 5,3). Isus je svoje milosrđe u ovoj „kući milosrđa“ posebno iskazao jednom uzetom čovjeku koji je bolovao 38 godina i zbog svoje bolesti nikako nije mogao dotaknuti ljekovite vode. Spasitelj nije bila potrebna voda kako bi bolesnoga ozdravio. Učinio je to svojom

Marijina vrata

Sveta Ana i Bethesda

riječju: „Ustani, uzmi svoju postelju i hodi!“ (Iv 5,8) Riječju svojom Bog stvara, ali i obnavlja, vraćajući u život palo, ozdravljajući bolesno, krijepeći umorno. Čini to uvijek, pa i subotom, što je predstavljalo ogroman problem njegovim suvremenicima, farizejskim tajnim službenicima, špijunima, koji su ovaj čin brže-bolje dojavili svojim nadređenima. Da bi Isus dodao još soli na ranu, poistovjeti se s Ocem: „Otac moj sve do sada radi, pa i ja radim“ (5,17), što im zazvuči sablažnjivo te ga odlučiše ubiti, jer je kršio subotu i sebe izjednačio s Bogom (5,18).

bolje, grade novu, znatno manju u odnosu na staru.

Nekomu će se učiniti da je crkva sv. Ane ili Marijina rođenja ostala u zaboravu nakon uvodnih redaka. No, upravo sada ona stupa na scenu. Dakako, uspomena na kuću Joakima i Ane čuvala se na Bethezdi usporedno s onom gdje se dogodilo izlječenje uzetoga. Sigurno je bila prisutna za Ivana Damaščanskoga koji je umro u 8. st. Dolaskom križara jasno se razdvajaju svetišta. Već sam spomenuo malu crkvu u čast ozdravljenju uzetoga. A ono zbog čega hodočasnici s posebnom radošću dolaze na ovo mjesto jest crkva sv. Ane ili Marijina rođenja. Radi se o jednoj križarskoj crkvi koja je ostala ista, neporušena, do današnjega dana. Uz nju je jeruzalemski kralj Baldovin I. dao sagraditi i benediktinski samostan, u kojemu se nakon njegove smrti nastanila njegova udovica Alda. Vjerojatno je jedini razlog zašto je ova crkva gotovo u cijelo-

vodili od 1882. do 1967. godine. Što se tiče same svetkovine, zbog zasluga iz prošlosti fratri i danas slave svečano euharistijsko slavlje u lijepoj crkvi, u prisutnosti predstavnika francuske vlasti, koja je, kako spomenuh, i dobila na dar ovo sveto mjesto. Inače, sama crkva je trobrodna, potpuno izgrađena u kamenu. Jedina novina je oltar rađen 1954. godine, s reljefima Marijina života. A u spomenutu kriptu se stepenicama spušta desnom, južnom stranom lađe gdje se čuva uspomena na Joakimovu i Aninu kuću u kojoj je, u samoj blizini Hrama u kojemu je već kao dijete

Joakimova i Anina kuća

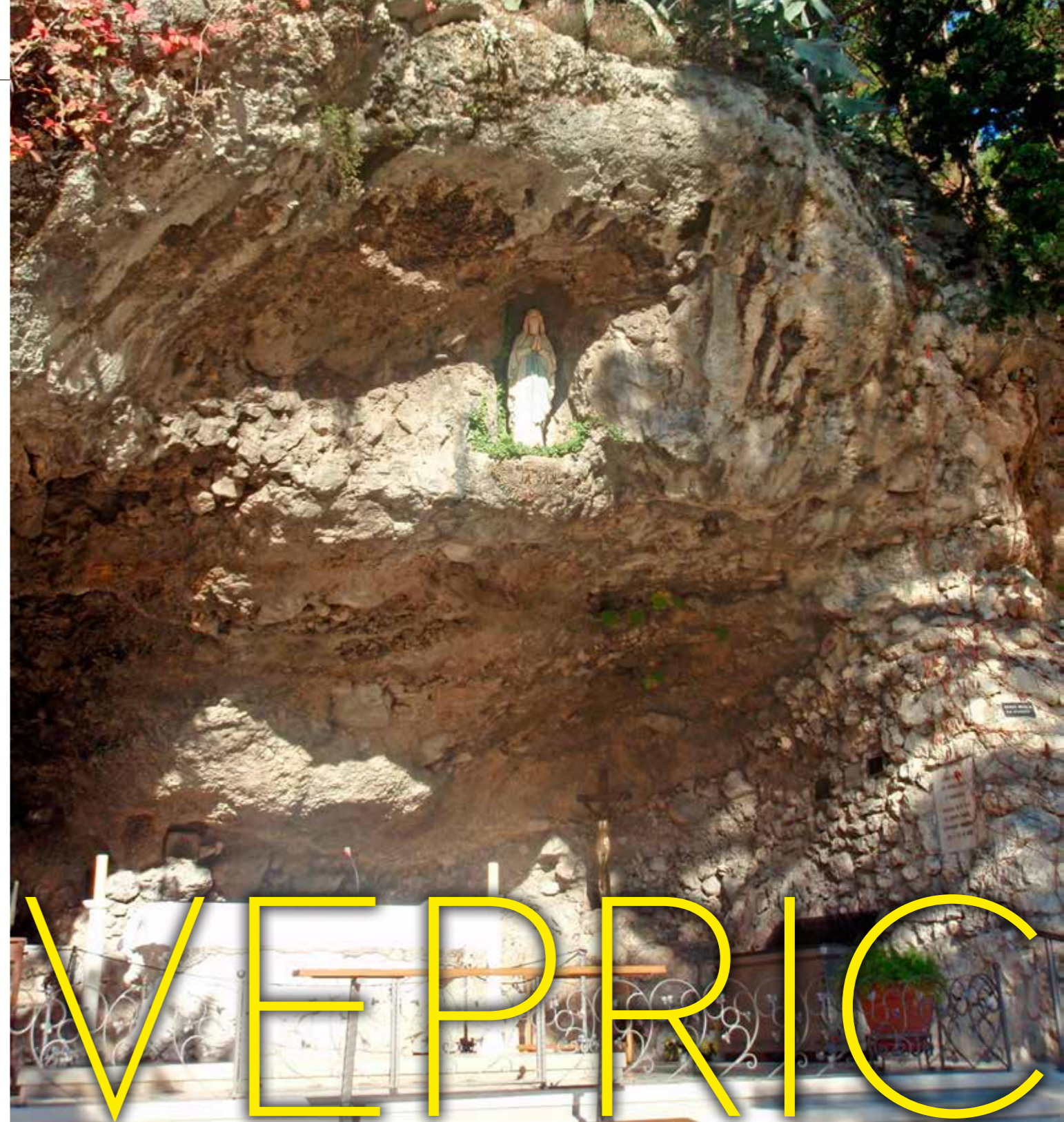

Crkva sv. Ane

Samo ovo mjesto u Isusovo vrijeme bijaše izvan gradskih zidina. Dijelom Grada postao je za Agrije, koji 44. godine gradi tzv. „Treci zid“ kojim opasuje i sjeverni dio Jeruzalema, pa i Bethezdu. Za rimskoga rušenja Jeruzalema 135. godine Hadrijan na ovom mjestu gradi poganski hram Asklepiosu, božanstvu zdravlja. Početkom kršćanske ere i na ovom mjestu niče bizantska bazilika, posvećena „Uzetomu“. Točnije u 5. st. Zbog nalaska križeva u podnim mozaicima može se zaključiti da je izgrađena prije 451. godine kada se počelo zabranjivati križevima ukrašavati podove crkava zbog dostojanstva najsvetijega znaka kršćana. Sama bazilika uzetoga bijaše trobrodna, i ogromna. A ostaci kupališta služili su u obredne svrhe, čineći atrij bazilike. Oštećuju je Perzijanci, a potpuno ruši Al-Hakim, egipatski, 1009. godine. Križari crkvu obnavljaju, ili

sti ostala sačuvana do danas taj što je Saladin, porazivši križare, ovu crkvu pretvorio u muslimansku školu, o čemu svjedoči i natpis nad njezinim portalom. Dolaskom franjevaca u Svetu zemlju poraslo je zanimanje i za ovo mjesto. Oni su na razne načine pokušali doći do mjesta na kojem se časti rođenje svete Djevice. Kada nisu mogli doći u posjed same crkve, odlazili su moliti u kriptu kriomice se spuštajući konopom niz jedan prozorčić koji je ostao sačuvan do današnjega dana. Njihova upornost dodijala je i samim stražarima pa zbog ovog „nestašluka“ nisu teže stradavali. Vremenom su i dobili dozvolu slaviti bogoslužje na Malu Gospu, a kasnije i za svetkovinu Bezgješnog začeca. Radi se o 15. st., dakle znatno prije proglašenja dogmom ove vjerske istine. Zanimljiv je taj „sensus fidei fratrorum“! Crkva sv. Ane konačno se vraća u posjed kršćana 1856. godine, nakon Krimskog rata, kao dar osmanskog sultana Abdul Megida francuskom Napoleonu III. zbog pružene pomoći u ratu. Francuzi mjesto predaju Bijelim ocima na služenje, koji ovdje počinju s arheološkim iskapanjima koji daju na vidjelo sve ono opisano u prethodnim redcima. I još puno više od toga, ne toliko bitnoga za našu temu. Također, Bijeli oci zaslužni su i za rast grko-katoličkog klera, najbrojnije katoličke zajednice u Svetoj zemlji, jer su osnovali za njih sjemenište koje su

po apokrinom predaji služila, rođena Blažena Djevica Marija. U ovoj crkvi hodočasnici rado pjevaju marijanske, a i bilo koje duhovne pjesme, zbog njezine izuzetne akustičnosti. Čine to pred prezbiterijem, pod kupolom crkve koja je oštećena u ratu iz 1967. godine i nedugo zatim popravljena. Oblizak Bethezde, kuće milosrđa, naučio nas je, slijedeći našega Učitelja, izgovarati riječi koje liječe, tješe, bodre i praštaju, nasuprot legalizmu učitelja zakona, slijepih vođa, koji bi uveli „radno vrijeme“ samo „podobnim pacijentima“, ne prepoznajući u svome sljepilu samoga Oca koji je poslao Sina koji se s njim poistovjetio. On uvijek radi, kao i njegova Majka, Majka Milosrđa. Neka zato Milosti puna nas zagovara i svojim zagovorom privede radosti zajedništva s Isusom, kraljem milosrđa, u kući milosrđa nebeskoga Oca, gdje nam je Isus priprepio stan.

FRA KARLO LOVRIĆ

Nedaleko od grada Makarske, u skladnom prirodnom ambijentu, na obroncima šumovitog brežuljka nalazi se biskupijsko svetište Vepric koje je proslavilo stoljeće svoga postojanja. U prirodnoj ljepoti, stotinjak metara od mora, uvučeno je u Biokovu i skriveno u oazu mira na osamdesetak tisuća četvornih metara. Prirodna špilja i cijeli krajolik s brežuljcima, raslinjem i potokom živo podsjećaju na francuski Lurd u kojem se 1858. godine Bernardici Soubirous ukazala Blažena Djevica Marija. Hrvatsko svetište Vepric posvećeno je Majci Božjoj Lurdskoj, a osnovao ga je 1908. godine biskup dr. Juraj Carić koji je u početku svetištem i upravljao. U ovom svetištu podignuta je kapela sa sakristijom, oltar na trgu, ispovjedaonice, postaje križnog puta, dom za duhovne vježbe, staze za procesije. Zbog svoje prirodne ljepote i tišine ovo je svetište veoma posjećeno kroz cijelu godinu, a glavni su hodočasnički dani 11. veljače, 25. ožujka, 15. kolovoza i 7. i 8. rujna.

Vjerni je puk odmah od početka živom vjerom i oduševljeno prihvatio ovo svetište i od tada rado ovamo dolazi. Po zagovoru Majke Božje ovdje su s neba dobivene mnoge milosti. Na hodočašća dolaze ne samo iz svih krajeva Splitsko-makarske nadbiskupije nego i od Dubrovnika, s otoka, iz Hercegovine, od Livna i Tomislavgrada, pa i iz sjevernih krajeva Hrvatske. Mnogi prolaznici ovdje navrate da se odmore, kratko se pomole Majci Božjoj, upale svijeću i nastave svoj put.

BEZ ŽUPE I CRKVE

Jedinstveno je to svetište i po tom što nema župu i nema crkvu. „Vjernici vole u svetištu imati crkvu, a nama ovdje bi osobito dobro došla, jer neznatno je vani imati misu kad je

nevrjeme, a tu znade puhati bura, zatim i kad je kiša nije zgodno na vanjskim oltarima slaviti mise. Ne bi trebala biti velika crkva, otprilike kad promatram, čini mi se da bi bilo dovoljno da može primiti tisuću ljudi“, govori don Alojzije Bavčević, bivši upravitelj svetišta.

OBNOVA I UREĐENJE SVETIŠTA

U svetištu je jako puno materijalnoga napravljeno u zadnja dva desetljeća. Danas je svetište „velika crkva“ na otvorenom. U svetištu i oko njega nema više smeća i prljavštine, a o tome se brine sedam zaposlenih.

Organizirane su tehničke službe, od kuharice, vrtlarice, sobarice do tehničkog održavanja i uređivanja. Obnovljena je stara kapela. Ispred špilje je postavljen kamen i uređeni su prilazi za invalide i djecu, odnosno za roditelje s kolicima. Izgrađena je i dvorana za stotinjak ljudi koja služi za predavanja i izložbe. Podignuta je i nadstrešnica iznad vanjskog oltara koji je u potpunosti obnovljen. Uređen je i popločan trg oplemenjen skulpturom anđela Gabrijela. Napravljeno je veliko parkiralište za autobu-

se. Uređene su šetnice i sanitarni čvorovi. Osobito su brižno i u skladu s prirodom uređivani prostori za molitvu i meditaciju. U kući koja je tu već dvanaest godina obnovljeno je prizemlje, zatim kapelica i sakristija. Drugi i treći kat prikladno su uređeni za skupine koje ovamo dolaze na duhovnu obnovu. I na drugoj zgradi su učinjene određene preinake te se u nju danas može smjestiti dvadesetak osoba. Popravljen je i križni put. U šumi iznad svetišta, koja je prije tri godine u požaru potpuno izgorjela, zasađene su sadnice maslina i voća.

GRADNJA NOVOG DOMA ZA DUHOVNE VJEŽBE

“U svetištu je na površini od 3800 kvadrata započeta gradnja novog

doma za duhovne vježbe koji će imati 28 spavaćih soba sa dvoranom, hodnicima i prijemnim prostorom. Riječ je o drugom domu za duhovne vježbe koji se gradi prema UPU Vepric čije područje obuhvata iznosi oko sedam hektara. Investitor je Splitsko-makarska nadbiskupija, a kako stoji na ploči postavljenoj uz gradilište, riječ je o rekonstrukciji-dogradnji, nadogradnji postojeće stambene građevine i promjeni namjene u poslovni objekt sa smještajnim kapacitetima i višenamjenskom dvoranom. Dom bi trebao biti dovršen najkasnije za godinu dana. U svetištu će se nalaziti ukupno 43 sobe“, kazuje upravitelj svetišta don Mijo Šurlin. Prema njegovim riječima, gradnja kuće za duhovne vježbe i seminare bila je nužna jer svetište ima sve potrebne sadržaje, međutim sadašnji smještajni kapacitet od 15 soba je, kako kaže, nedovoljan za smještaj bogoslova i svećenika.

USKORO POČINJE GRADNJA CRKVE I KUĆE ZA PERSONAL

“Kada se izrađivao UPU Vepric, u njega je bila ucrтана kuća i dana nam je mogućnost da na platou pored špilje napravimo jednu crkvu i kuću u kojoj bi bio smješten personal i to je zadnje što se ovdje uopće smije graditi“, kazao je don Mijo Šurlin. Osim crkve i kuće, u svetištu će se graditi manji parking koji će se nalaziti na opožarenom dijelu. Prema riječima upravitelja svetišta, već je don Alojzije Bavčević na ovoj površini započeo uređivati vrtove, a uređuje se i parking koji će služiti za vozila koja dolaze za vrijeme blagdana Male Gospe i za potrebe dolaska ministranata. Osim toga, na opožarenom

dijelu se uređuje i sportski teren za rekreaciju ministranata te prostor za šetnju. Kako kaže don Šurlin, u Vepricu se sada osim špilje, stare kapele, sakristije za prijem grupa i hodočasnika, nalazi mala dvorana, oltar s prostorom koji trenutačno služi kao Caritas, odnosno skladište za odjeću i obuću koje za najpotrebitije donose vjernici. U postojećoj kući sa 15 soba koja je sagrađena 2001. godine za sudionike duhovnih vježbi, nalaze se kapela i blagovaonica.

Vepric i Međugorje

Česte su tu mise na različitim jezicima, jer kako hodočasnici idu u Međugorje, onda tu dolaze, ulaze u svetište sa svojim svećenicima i tu slave mise. Velika je frekvencija Čeha, Slovaka, Poljaka, Talijana. „Međugorje ima jako velik utjecaj na ovo svetište jer je blizu pa mnoge hodočasničke skupine navrate. Nikad nisam uspio brojiti i doći do neke brojke koju bih mogao iznijeti o posjećenosti svetišta, neprestance netko dolazi, nego gledamo koliko je misa slavljeno. Bude ponekad po pet misa istodobno jer ima više oltara u svetištu, pa kad je više skupina s različitim govornih područja, raspoređi ih se svaku od njih k drugom oltaru“, navodi don Alojzije Bavčević.

ca. U svetištu se nalazi i velika podzemna konferencijska dvorana sa vrijednim mozaicima koje je izradio isusovac Marko Ivan Rupnika.

Kontakt:

Svetište Majke Božje Lurdske
Vepric, p.p. 66, 21300 Makarska
tel.: 021/616 336, 021/612 622, faks: 021/616 336
e-mail: svetiste-vepric(a)st.t-com.hr

Preuzeto sa: www.vepric.net, www.makarska.hr,
www.glaskoncila.hr, www.kronika.hr

Don Mijo Šurlin

KUĆA DUHA I KRUHA

– *Domus panis et spiritus*

TONINA IBRULJ

FRANJEVCI SU OD DOLASKA NA OVE PROSTORE UVIJEK BILI U SLUŽBI NARODA, OSJEĆALI NJEGOVE POTREBE, POMAĞALI, PODUČAVALI, ČUVALI KULTURU, OBIČAJE I TRADICIJU. Njihovo poslanje, u skladu s vremenom i potrebama, nastavlja se

i danas. Tako je na mostarskom tlu iznikla *Kuća duha i kruha* – *Domus panis et spiritus* (DOMPES). U ovom nazivu duh se odnosi na odgoj studenata koji su tu radi učenja i obrazovanja, a kruh na sve one koji ga ne mogu sami zaraditi. DOMPES je primarno studentski dom, a tu će biti i pučka kuhinja i centar za dijalog.

Franjevački kapitul je na svojoj skupštini 2013. godine dao zeleno svjetlo za gradnju ovog objekta, a dobili

su i pismenu potporu, islamske i židovske zajednice te Srpsko-pravoslavne Crkve. Projekt je na svoja leđa preuzeo fra Iko Skoko, u to vrijeme gvardijan Franjevačkog samostana u Mostaru. Fra Iko Skoko je sveučilišni profesor i značajna osoba, širokog djelokruga, kako u franjevačkom tako

i u znanstvenom i kulturnom životu hercegovačkog društva.

Ideja o ovom projektu seže još u 2010. godinu. Franjevački samostan inače djeluje socijalno, kome je god potreban komad kruha, može ga tu pronaći. Postoji humanitarno-karitativna organizacija *Kruh sv. Ante* koja se bavi takvim djelatnostima. „Željeli smo dati neki jači socijalni element, ostaviti trajni pečat djelovanja franjevac, tako se rodila ideja o studentskom domu, pučkoj kuhinji i centru za dijalog. Kad smo sve stavili na papir, odlučili smo sve te ideje ujediniti i tako dolazimo do gradnje ovog objekta koji će sve to obuhvatiti“, govori fra Iko.

Franjevci su dobili na korištenje zgradu kulturno-umjetničkog društva HRVOJE koja je u ratu razrušena i devastirana, pa su to mjesto odlučili iskoristiti za gradnju navedena objekta. Prva financijska sredstva u iznosu od milijun kuna stižu od hrvatske vlade i gradnja počinje u siječnju 2015. godine. Arhitekt projekta je Davor Smoljan, a tvrtka *Gradevinar* iz Mostara je izabrana na internom natječaju za preuzimanje građevinskih radova. Veličina objekta je oko 5 000m², a sastoji se od podruma, prizemlja, četiri kata i potkrovlja s terasom.

Nakon toga su se počeli javljati brojni donatori, pa je gradnja išla mnogo brže nego što se očekivalo. Početni plan je bio osigurati mjesto za oko 100 studenata, ali s obzirom da su potrebe mnogo veće, a gradnja je brzo išla, kapacitet je povećan na oko 150 studenata. Nedavno je izlivena osma krovna ploča na Studentskom domu i počelo se s gradnjom pregradnih zidova. Nakon toga je plan staviti otvore i time bi bio završen građevinski dio posla. „Naravno, sada je puno lakše tražiti donacije kada je vidljivo koliki je posao već napravljen“, kaže fra Iko.

STUDENSKI DOM

Što se tiče izgleda i rasporeda studentskog doma, studenti će imati kuhinju i blagovaonicu na prvom katu. Devetnaest soba će biti raspoređeno na sljedeća tri kata i jedanaest u potkrovlju. Svaki kat će imati jednu sobu za studente s fizičkim poteškoćama i dvije učionice. Sobe su dvokrevetne i svaka ima wc, iako su sobe takve veličine da postoji mogućnost i za trokrevetne.

fra Iko Skoko

„Željeli smo dati neki jači socijalni element, ostaviti trajni pečat djelovanja franjevac, tako se rodila ideja o studentskom domu, pučkoj kuhinji i centru za dijalog. Kad smo sve stavili na papir, odlučili smo sve te ideje ujediniti i tako dolazimo do gradnje ovog objekta koji će sve to obuhvatiti“, govori fra Iko.

Snimio: Josip Vasilj

U Mostaru postoje neki studentski domovi, privatni i državni. Međutim, to je i dalje malo s obzirom na brojku studenata u Mostaru. „Studirati je skupo u svakom slučaju. Ne možemo pokriti sve studente, ali želimo biti bar kap koja je pomogla. Ne volim onaj pesimistični stav kad kažu ako ne možeš pomoći svima, nemoj nikome. To nije rješenje! Bilo kakva pomoć bolja je od nikakve“, naglašava fra Iko.

Ovaj studentski dom će imati neka pravila i malo drukčiji dnevni red za razliku od drugih domova i bit će određeno vrijeme dolaska uvečer. Što se tiče troškova, ukupna će cijena po studentu biti 200 KM i ona uključuje smještaj, obroke i režije. Međutim, studenti će imati priliku zaraditi sami za dom na način da ostanu raditi preko ljeta kada će se dom iznajmljivati kao hostel. Studenti će moći smanjiti cijenu svog smještaja kroz rad u pučkoj kuhinji, držanje instrukcija, tečajeva i sl. Stoga, cijena ne će biti za svakoga ista i svi imaju priliku uštedjeti kroz svoj angažman.

Što se tiče kriterija, ovaj dom je prvenstveno namijenjen studentima u teškoj materijalnoj situaciji, studentima koji žele učiti i studirati, ali nemaju financijske mogućnosti. Uvjet ostanka u domu je da studenti redovno polažu svoje ispite. „Pažljivo će se paziti na kriterije, kako bi dom dobili upravo oni kojima je zbilja potrebno. Mi imamo fratre po terenu, u drugim župama, koji mogu posvjedočiti o vjerodostojnosti nečijih podataka i situacije“, rekao je fra Iko.

CENTAR ZA DIJALOG I ISTRAŽIVANJE DOBRIH DJELA

Domus panis et spiritus se nalazi u ulici koja je bila prva linija ratišta, tako da je važna uloga Međunarodnog centra za dijalog. „Svi smo pozvani na dijalog, a mi franjevci smo pozvani i više govoriti o miru i dijalogu na ovom prostoru“, kaže fra Iko. Prvi kat će biti rezerviran za urede i djelovanje ovog centra. U sklopu centra će se raditi i istraživanje dobrih djela u ratu. Prikupljat će se podatci o onima koji su u teškom vremenu sukoba činili dobro i žrtvovali se za druge. Fra Iko je istaknuo kako se kod nas još uvijek puno govori o ratu i zlu koje se činilo, ali da bi trebalo pogledati i na one koji su drugima donosili svjetlo u tom mračnom periodu, jer bilo je i takvih.

Snimio: Josip Vasilj

PUČKA KUHNJA

Posljednji dio ovog objekta, ali ne i manje važan jest pučka kuhinja. Nažalost, u Mostaru ima mnogo beskućnika i onih koji su u teškoj situaciji. Svi oni kojima je potrebno ovdje će moći pronaći topli obrok. Pučka kuhinja će biti i prvi dio koji će se otvoriti, i to sljedeće godine. Iduća godina je posebna jer se obilježava stota obljetnica otkako je fra Didak Buntić spasio gladnu djecu Hercegovine. U čast tog velikog hercegovačkog franjevca i čovjeka kuhinja će nositi upravo njegovo ime – *Pučka kuhinja fra Didaka Buntića*.

DONACIJE

Otvaranje studentskog doma ovisi o financijskim sredstvima i donacijama. Teško je točno odrediti, ali ako bi donacije tekle kao i dosad, postoji mogućnost na jesen 2017. godine. Fra Iko i franjevci su zahvalni svim donatorima i velik je posao napravljen, ali treba ga i završiti. Plan je zvati domaće ljude u inozemstvu, ali i one ovdje koji su u mogućnosti, da svatko preuzme jednu

ŠTO SE TIČE KRITERIJA, OVAJ DOM JE PRVENSTVENO NAMIJENJEN STUDENTIMA U TEŠKOJ MATERIJALNOJ SITUACIJI, STUDENTIMA KOJI ŽELE UČITI I STUDIRATI, ALI NEMAJU FINANCIJSKE MOGUĆNOSTI. UVJET OSTANKA U DOMU JE DA STUDENTI REDOVNO POLAŽU SVOJE ISPITE.

sobu na sebe i financira izradu sobe. U znak zahvalnosti tu bi osobu ili tvrtku počastili tako što bi soba nosila naziv upravo po toj osobi ili tvrtki. Trenutno se traži 68 donatora za 68 soba. Sve donacije, od onih najmanjih do najvećih, i sva imena se mogu vidjeti na web-stranici DOMPES-a. „Posebno sam ponosan što su svi troškovi za ovaj projekt ne samo transparentni već i javni“, rekao je fra Iko. Također, svake subote u 18:00h slavi se sveta misa za sve donatore i one koji su pomogli na bilo kakav način.

Ako se netko odluči novčano pomoći ovu gradnju, svoj novčani prilog može uplatiti na:

**UniCredit Bank, d.d., Mostar Br. rč:
3381302232342778;
ili devizni: SWIFT: UNCR BA 22, IBAN:
BA39 3381 3048 3234 3194; UniCredit
Bank, Kardinala Stepinca b. b., BiH - 88000
Mostar.**

Zahvaljujemo Bogu i svim darovateljima

prof. dr. sc. Zoran Tomić, dekan Filozofskog fakulteta

Grad Mostar je veliko sveučilišno središte Hercegovine, *de facto* i južne Hrvatske, Posavine i istočne Hrvatske na sjeveru, a uzimajući u obzir i priljev studenata iz srednje Bosne, Mostar je veliko sveučilišno središte za okvir BiH i regije, a zasad ga nisu dovoljno vrednovali i brendirali niti grad Mostar niti regija Hercegovina. Veliki priljev studenata, zahvaljujući novim programima, zahvaljujući novim pristupima na Sveučilištu u Mostaru, nije adekvatno praćen ni stambenim ni svakim drugim potrebama tih studenata koji dolaze. Poznat je nedostatak smještajnog prostora, a poznata je činjenica da studenti tijekom 10 mjeseci studiraju i žive na ovom prostoru. Ovakav jedan dom je preznačajan za grad Mostar, preznačajan za Sveučilište i tko nema doticaj sa Sveučilištem u izravnom smislu, i preznačajan je za regiju Hercegovinu. On je *de facto* strateški, i on je nešto što je nastalo u ideji profesora fra Ike Skoke, koji je potvrdio da je osoba koja zna strateški razmišljati.

S druge strane, vrlo je značajno da će on biti međunarodni, da će on doprinijeti većoj mogućnosti razmjene studenata kad je u pitanju Sveučilište u Mostaru, a ono što je isto tako jako važno u multietničkim sredinama jest da će to biti sveučilište koje će imati izražen prostor za dijalog. Kad bismo ga funkcionalno gledali, on donosi novi broj studentskih kreveta, studentskog smještaja. U sadržajnom i strateškom smislu, u društvenom smislu, on će biti prostor za susret novih mladih ljudi s različitih područja, iz različitih zemalja i sve to skupa treba doprinijeti jednom novom ozračju, jednom novom dijalogu u gradu Mostaru i regiji Hercegovini, a kako iz svakog dijaloga i svake komunikacije nastaje nova vrijednost, nema sumnje da će ovaj Studentski dom biti nova društvena vrijednost na prostoru grada Mostara.

Marin Čuljak, predsjednik Studentskog zbora Filozofskog fakulteta

Kad govorimo o studentskom domu, njegov značaj za cjelokupnu društvenu zajednicu jest višestruk i neprocjenjiv. Da je Mostar studentski grad, govori činjenica da na Sveučilištu u Mostaru studira preko 12 tisuća studenata. Ako uzmemo u obzir da studenti Sveučilišta u Mostaru ne dolaze samo iz Bosne i Hercegovine nego i južne Hrvatske te istočne Hrvatske, možemo reći da je Mostar jednako regionalno i akademsko središte. Da bi se stvorili uvjeti za studiranje u državi kao što je Bosna i Hercegovina, gdje u velikoj mjeri studenti financiraju i omogućuju funkcioniranje sveučilišta, jasno je da je potrebno aktivno uključivanje svih članova društvene zajednice kako bi se studentski standard učinio boljim. Upravo ovaj studentski dom je jedan veliki iskorak ka boljitku studentskog života u Mostaru. Zahvaljujući prije svih profesoru fra Iki Skoki i njegovu vizionarstvu te franjevačkom samostanu sv. Petra i Pavla u Mostaru, ovaj studentski dom će primiti studente koji možda ne bi ni imali mogućnost studirati. Uzevši u obzir i ostale sadržaje ovog objekta, koji sadrži pučku kuhinju te centar za dijalog, franjevci prihvaćaju svoju povijesnu zadaću očuvanja ravnoteže i funkcionalnosti cijele društvene zajednice.

Pavao Prusina, student Sveučilišta u Mostaru

Gradnja ovakva objekta je hvalevrijedan potez i svaka čast onima koji su sve ovo pokrenuli. Svjesni smo velike brojke studenata u gradu Mostaru, a i premalog broja studentskih domova na tu brojku. Mostar je studentski grad koji raste iz godine u godinu, i koji velikim dijelom živi od studenata, tako da je vrijeme da se ulaže u studentske potrebe. Studiranje je prilično skupo za jednog studenta, pogotovo ako obitelj mora financirati više studenata. Uzimajući u obzir sve ovo te tešku ekonomsku situaciju u državi, ovakvi pothvati su veoma plemeniti i potrebni za zajednicu

MILE MAMIĆ

POKORA

I NJEZINE IZVEDENICE

RIJEČ POKORA NALAZIMO VRLO ČESTO U BIBLIJSKIM I LITURGIJSKIM TEKSTOVIMA. POZIV NA POKORU VRLO JE ČEST I U GOSPINIM PORUKAMA. Sveta se ispovijed naziva i sakrament *pokore*. Pokora jest sastavni dio ispovijedi, ali ona nadilazi ispovijed i često se javlja i izvan ispovijedi. Za neka vremena crkvene godine (npr. korizmu) kažemo da je to posebno vrijeme pokore. Što je to *pokora*?

Riječ *pokora* u uskoj je vezi s glagolom *koriti*, *karati*. Od toga je i *ukor*, *prijekor* itd. Riječ *pokora* vrlo je stara i obilno potvrđena u hrvatskom crkvenom jeziku. Prema Šetkinjoj *Hrvatskoj kršćanskoj terminologiji*, a u tome se i drugi rječnici slažu, temeljno joj je značenje „kazna, tj. kazna za grijeh“. Šetka ističe i ova posebna značenja te riječi: 1. „kazna koju grešnik ima podnijeti za grijeh“, 2. „sakrament ispovijedi“ i 3. „dobro djelo koje odredi ispovjednik grešniku kao kaznu za grijeh“.

Sadržaj *pokore* često je odricanje čega ugodnoga (npr. cigareta, kave, čokolade, alkohola, mesa i sl.) i davanje time nastale ušteđevine u karitativne svrhe. Kako je *odricanje* čovjeku obično teško, razvilo se i izvan crkvene uporabe značenje riječi pokora „kazna, muka, nevolja, zlo“.

U vezi s riječju pokora pojavljuje se mnoštvo riječi i sveza: *pokoran*, činiti pokoru, *pokornik*, *pokornica*, *pokornički* (*pokorničko slavlje*), *pokornost* itd. I izvan crkvene uporabe vrlo su česte riječi *pokoriti*, *pokoravati*, tj. „silom podložiti koga svojoj vlasti“. To su prijelazni glagoli. Njihov objekt je netko drugi. Puno je lakše pokoriti druge nego sebe. Rijetko se ti glagoli upotrebljavaju kao povratni. I kad se tako upotrebljavaju, češće je to kad se drugima nalaže da se pokoravaju nego kad to pojedinac nalaže sam sebi.

Da riječ *pokora* modernom čovjeku nije mila, pokazuje i Aničev *Rječnik hrvatskoga jezika*. On ima doduše riječ *pokora* i nekoliko izvedenica, ali riječi *pokornik* ni *pokornica* nema.

Vrlo čest oblik pokore u sklopu svete ispovijedi je neka molitva. Moglo bi se reći: „Ako je molitva razgovor s Bogom, pa to ne bi smjela biti pokora (kazna). To je vlastita, radost, dar, milost!“ Ali da je bilo više razgovora s Bogom, više susreta sa živim Bogom, života s Njim, manje bi bilo grijeha. Svakako, ne bi to trebao biti jedini oblik pokore. Trebalo bi uključivati i druge oblike, napose odricanje nečega ugodnoga u korist drugih, pomaganje drugima. Riječ *odreći se*, *odricati se*, *odricanje* može imati dopunu živo i neživo, dobro i zlo. Nasuprot *odricanju čega ugodnoga* stoji hedonističko načelo: *Uzmi sve što ti život pruža*. Vježba u takvu *odricanju* izgrađuje čovjekovu osobnost. Takvo *odricanje* važna je sastavnica odgoja i samoodgoja. Naravno, i u odricanju valja imati mjeru.

Kao oblici *pokore* u smislu *odricanja čega ugodnoga* ističe se *post* i *nemrs*. *Post* je imenica muškoga roda (*strogi post*).

Nekad je *mrs* bila istoznačnica za *meso*, osobiti suho meso (kad je sušenje bilo jedini način trajnog čuvanja, konzerviranja). Malo tko više zna što je *mrs* (i *salo*). To je nekad bio pojam blagostanja. I psalmistu je to ideal: *Duša će mi biti kao sala i mrsa sita*, hvalit ću te kliktavim ustima. (Psalam 63,6) U našoj frazeologiji tomu se pridružuje i *bubreg u loju*. Gladnu i siromašnu čovjeku bio je to pojam užitka. U vezi s *mrs* imamo glagol *mrsiti*, *omrsiti*. I izričaj, frazu *omrsiti* (ili *omastiti*) *brk*. Od riječi *meso* toga nema.

Vratimo se još malo *pokori* i njezinim izvedenicama. Meni je sveti Jeronim, čiji blagdan slavimo 30. rujna, pojam pokornika. U mojem rodnom selu Lišanima bila je crkva svetoga Jeronima. Srušena je u Domovinskom ratu. (Bila je to i fešta u selu pa smo svi omrsili brke.) Duboko mi je u sjećanju slika svetoga Jeronima kako se udara u prsa ne samo rukom nego još i kamenom i govori: „Parce mihi, Domine, quia Dalmata sum, što će reći: Oprosti mi, Gospodine, jer sam Dalmatinac. Nije to bila samo simbolika u znak iskrenoga kajanja nego kažnjavanje sebe trpeći udarac u prsa. To je bila pokora. Mnogi su se tako *udarali u prsa*, bičevali se, mučili svoje tijelo. Mnogi su sveci činili to u skrovitosti. Nije im bilo važno da to i drugi vide. Mnogi su se *udarali u prsa* i javno. Možda i malo jače kad to i drugi vide. Bila je to „sretna“ okolnost da se iskreno, pravo kajanje, pa i njegov simbolični izraz, premetne u svoju suprotnost, tj. da postane ponosno, farizejsko hvastanje: „Vidite, ljudi, kako sam ja dobar, kako mi je žao, kako se kajem.“ Tukli bi se u prsa tako jako da bi sve odzvanjalo.

Osim sveze *udarati se u prsa* (koja može imati i negativno, pogrdno značenje) imamo i glagol *busati se* i gl. imenicu *busanje* (što ima samo negativno, pogrdno značenje). Te riječi neki smatraju tuđicama prema tal. *bussare* ili njem. *bussen*. Istaknuti naš etimolog Petar Skok je na pravom putu kad kaže da bi riječ *busati se* i *busanje* mogla biti onomatopejska riječ, a ne strani utjecaj u hrvatskom. Talijanski *bussare* i njemački *bussen* zvukovno se i značenjski podudaraju s našim, ali su i u tim jezicima mogli nastati na temelju oponašanja popratnog zvuka pri udaranju u prsa. Tako nam je danas *busanje* samo u negativnom značenju. Udaljilo se od svojega ishodišta, i pretvorilo se u svoju suprotnost. Proširilo se u sva područja života. Lijepo je biti čestit čovjek, hrabar i smion kršćanin i Hrvat (pa i Dalmatinac ili Hercegovac), ali se nije dobro time *busati* jer onda to dovodimo u pitanje. Ne trebamo se *busati* ni u prvotnom značenju jer nismo za to krivi, ni u drugom jer nismo za to zaslužni. Stoga bih radije rekao s Mažuranićevim starcem svećenikom: „Kajite se, sinci, kajite se!“ Neka to bude u skrovitosti srca! Gospa to želi. Gospodin pozna tajne srca. Ne možemo mu glumiti. „Žrtva Bogu duh je raskajan, srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti“. (Psalam 51,19)

KAKO PAUK VREBA LEPTIRA

IVICA MUSIĆ

ZACIJELO, RIVERA JE NARCISOIDNI NERVČIK, TAŠTA ŽRTVA VLASTITOGA DUŠEVNOG ČERNOBILA, VJERSKOM OMRAZOM ZARAŽENI OŠTROPER BRZ NA OKIDAČU, ZATOČENIK UMIŠLJAJA KAKO ZNA MALNE CIJELI BOŽANSKI ABECEDARIJ. MEĐUTIM SUČELICE STVARNOSTI NJEGOVI ISKAZI DJELUJU POPUT SKUPINE ORANGUTANA PRED VAN GOGHOVOM ZVJEZDANOM NOĆI. U JEDNU RIJEČ, POSRIJEDI JE OBIČNA NAPLAVINA BESMISLICA I IZMIŠLJOTINA KOJE NE MOGU ODOLJETI NI NAJSLABIJOJ ISTINOSNOJ KUŠNJI.

USTAŠE SU TIJEKOM DRUGOGA SVJETSKOG RATA SMAKLE GOTOVO MILIJUN OSOBA MAHOM SRBA PRAVOSLAVACA. Strašna mučenja i masakri nad žrtvama bili su neopisivi. Nakon sloma Sila osovine i njezinih satelita svi članovi Vlade Nezavisne Republike Hrvatske pobjegli su u zonu izvan kontrole jugoslavenskih jedinica odakle su se razmiljeli po čitavome svijetu. Među njima bio je i Andrija Artuković koji je najposlije završio u Americi. Jugoslavija je pedesetih godina umalo dogovorila njegovo izručenje kako bi platio za svoja zlodjela, ali zahvaljujući njujorškom nadbiskupu Francisu Spellmanu koji je kontrolirao Američku imigracijsku i Američku obavještajnu službu izručenje je blokirano. Tako je zvijer u ljudskome obličju sve do potkraj svoga života mogla bezbrižno derati potplate šetajući nogostupima najmoćnijega grada na zemaljskoj kugli. Da bi zlo bilo veće, mnogi hrvatski svećenici bili su članovi ustaške brigade za likvidaciju. I oni su mahom našli utočište u Americi pod moćnom zaštitom kardinala Spellmana. Papa Pio XII. bio je vrlo zadovoljan takvim raspletom.

Ovako u svome djelu *Vatikanske ubojice – ispovijed bivšega isusovca* između ostaloga piše Alberto R. Rivera, trostruki doktor znanosti koji je sav svoj život nakon što je napustio Družbu Isusovu posvetio raskrinkavanju Katoličke Crkve od njezina nastanka pa sve do današnjih dana. Po njegovoj računici Rimokatolička je Crkva samo od 1200. godine prouzročila više od šezdeset osam milijuna žrtava. Kako bi prekrila svoja nedjela, u maniri borca za ljepšu prošlost nastojala je izmijeniti povijest. Tako su mnoge knjige o ovome predmetu jednostavno nestale iz većine knjižnica te gotovo cijeli ljudski rod, među njima i glavina katoličkoga klera, ima posve pogrješne informacije o najbolje skrivenoj tajni svih vremena.

Istražujući ovu mračnu instituciju, Rivera je došao do zapanjujućih otkrića. Među njima je i činjenica da Vatikanom zapravo upravlja general isusovačkoga reda, a ne pape koje su samo njihove marionete. Utemeljitelj pak toga demonskog reda Ignacije Loyola bio je majstor hipnoze i čarobnjaštva te je komuni-

cirao s duhovima tame koji su nadahnjivali njegov um. Zahvaljujući tomu uspio je ovladati gotovo svim relevantnim društvenim institucijama i kreirati mnoge druge kako bi realizirao mračni plan o stvaranju jedne religije i jedne svjetske vlade.

Rijetki znaju da je Rim tajno ujedinjen s iluminatima, masonima, mafijom, pokretom novoga doba, ateistima i da njihove podružnice kontroliraju banke i svjetsku trgovinu. Vatikan također nadzire medije i njima manipulira zarad svojih ciljeva. Svjetski se političari više boje te džepne državnice negoli atomske bombe jer je sva moć i bogatstvo unutar njezinih zidina. Ispod njih su kilometrima dugački tuneli na tri kata. U njima se skladište najrazličitije informacije prikupljene od špijuna koji rade za Vatikan te planovi za razvijanje najubojitijega oružja modernoga doba.

Katolička je Crkva također kreator mnogih ideologija među kojima posebno mjesto zauzimaju komunizam i nacizam. Autore *Komunističkoga manifesta* Marxa i Engelsa upućivali su isusovački svećenici kao i najistaknutije komunističke vođe Trockoga, Lenjina i Staljina. U međuvremenu je isusovački svećenik Bernhard Staempfle za svoga istomišljenika Hitlera napisao zloglasnu knjigu *Mein Kampf*.

Navodni zakoniti nasljednici Petra apostola stvorili su i islam. Preko njegove prve supruge Hatidže, koja je ustvari bila katolička redovnica u arapskome samostanu, uspjeli su manipulirati Muhamedom kako bi uništili Židove i druge kršćanske skupine. Fatima, nazvana po Prorokovoj kćeri, svjesno je izabrano mjesto za navodna Marijina ukazanja da bi se svidjela i muslimanima. K tomu atentat na papu Ivana Pavla II. dobro je isplaniran potez kako bi Alahovi sljedbenici osjetili duboku krivnju zbog zlodjela počinjenoga u njihovo ime i tako se približili katoličkoj vjeri.

Iz osobnoga iskustva Rivera zna da Rimokatolička Crkva ispotiha promiče i abortus i homoseksualnost. Naime kada je imao četrnaest godina kao sjemeništara je u salezijanskome samostanu u Las Palmasu s prijateljem trčao uokolo. Najednom su nale-

tjeli na otvorenu jamu oko dva metra duboku i široku. Obojica su završili u njoj. Uskoro ga je sledio zastrajujući prizor. U platnu ispod njihovih nogu bilo je sedam leševa male djece. Svako je od njih imalo tri križa oko vrata, jedan križ na svakome dlanu i na obje noge, a na njihovim prsima bila su dva velika križa. Dječak koji je ovaj događaj ispričao svojoj sestri netragom je nestao kao i njegova trinaestogodišnja sestra koja je, ispovijedajući se, o ovoj gnusobi obavijestila svoga svećenika. U Seville i Madridu radnici su pak, kopajući na imanju Katoličke Crkve, pronašli skrivena groblja beba koje su na svijet donijele redovnice.

Tko je zapravo Rivera i koliko su vjerodostojni njegovi navodi?

Riječ je o antikatalički nastrojenu fundamentalističkome protestantu koji je sve do svoje smrti 1997. godine putovao po svijetu držeći predavanja u crkvama i školama pomažući mnogim rimokatolicima da napuste pogrešan religijski sustav koji, kako je zazivao Friedrich Nietzsche, treba protjerati u svaku vrstu pustinje. Iz Katoličke su pak Crkve osporili tvrdnju o njegovoj pripadnosti isusovačkomu i svakomu drugom redu. Nije teško provjeriti da je u vrijeme kada je navodno bio u celibatu imao suprugu i dvoje djece u SAD-u. K tomu njegov je dosje prepun optužaba za prijevare, pronevjere i krađe kreditnih kartica. Bio je i uhićivan u New Jerseyu i Floridi, a pod istragom u Španjolskoj. Njegova tri doktorata nigdje nisu evidentirana pa je po svemu sudeći najvišim akademskim gradusima višeput počastio sama sebe.

Zacijelo, Rivera je narcisoidni nervčik, tašta žrtva vlastitoga duševnog Černobila, vjerskom omrazom zaraženi oštropri brz na okidaču, zatočenik umišljaja kako zna malne cijeli božanski abecedarij. Međutim sučelice stvarnosti njegovi iskazi djeluju poput skupine orangutana pred Van Goghovom Zvezdanom noći. U jednu riječ, posrijedi je obična naplavina besmislica i izmišljotina koje ne mogu odoljeti ni najslabijoj istinosnoj kušnji.

Vrijedi li onda uopće govoriti o njemu? Svakako, jer se on savršeno uklapa u suvremeni projekt koji nastoji, kako proklamira Derek Humptry, „satri u prah i pepeo dvije

tisuće godina kršćanske (čitajte katoličke!) tradicije“. Iako poprilično naivne, Riverine tvrdnje mogu biti dobar preludij za orkestrirane ispodpojasne udarce katoličkim idealima što su čvrsto nakalemljeni na božanskoj objavi, filozofskoj i teološkoj izvrsnosti te junačkoj ustrajnosti sve do mučeničke smrti.

Navodni zakoniti nasljednici Petra apostola stvorili su i islam. Preko njegove prve supruge Hatidže, koja je ustvari bila katolička redovnica u arapskome samostanu, uspjeli su manipulirati Muhamedom kako bi uništili Židove i druge kršćanske skupine. Fatima, nazvana po Prorokovoj kćeri, svjesno je izabrano mjesto za navodna Marijina ukazanja da bi se svidjela i muslimanima. K tomu atentat na papu Ivana Pavla II. dobro je isplaniran potez kako bi Alahovi sljedbenici osjetili duboku krivnju zbog zlodjela počinjenoga u njihovo ime i tako se približili katoličkoj vjeri.

Najpoznatiji i najrazvikaniji bojovnik protukatoličke brigade zasigurno je još uvijek živući filozof Peter Singer. Kao etičar on kritizira filozofski i znanstveno neutemeljene katoličke „elegantne fraze“ poput „čovjekovo dostojanstvo“, „svetost života“, „čovjek je stvoren na sliku Božju“ i slično ponoseći se pritom što je odbacio ove metafizičke i religijske okove. Do krajnjih granica radikalizirajući darvinističke postavke, Singer ne pravi nikakvu razdvajbu između „ljudskih i ne-ljudskih životinja“. Štoviše, za njega one nemaju jasne i odjelite biti nego se koprcaju u uzavreloj bujici neprekidnoga evolucionističkoga procesa koji nema unaprijed određen smisao ni krajnji cilj. Ono što je zajedničko svim živim bićima, osobito sisavcima, jest sposobnost patnje. Otuda logičan zaključak da je jednako (ne)moralno nanositi zlo psu kao i novorođenčetu.

Singer ide i korak dalje tvrdeći kako svaka ljudska i ne-ljudska životinja nema dostojanstvo sama po sebi. Uvjet za takvo što jest svijest. Ako biće nema sposobnost izabrati život ili smrt, kao što je nerođeno dijete, dijete s teškim invaliditetom ili, kako piše Anna Quindlen, starije ljudsko biće privezano za invalidska kolica čiji je život isto toliko nalik na život koliko je kamen nalik na jaje ili suharak na prst, ono zapravo ima više zajedničkoga sa smrću negoli sa životom. U tome slučaju dopušteno je, čak i poželjno, eutanazirati ih jer samo troše ograni-

čena državna medicinska pomagala te nepotrebno iscrpljuju obitelj u kojoj su rođeni. Isto vrijedi i za one koji nemaju sposobnost planiranja i anticipiranja svoje budućnosti.

Ovaj deklarirani humanist smatra da je čedomorstvo dopušteno najkasnije dvadeset osam dana nakon poroda ako novorođenče roditeljima uskraćuje sreću i zadovoljstvo. Smrt defektnoga djeteta može dovesti do rođenja drugoga djeteta s boljim izgledima za sretan život. To znači da će u ukupnoj „porciji“ sreće biti više sreće za pojedinca i društvo. Ovo je zovito „usrećivanje“ neki su ironično nazvali smrt sa smiješkom.

Singer je šokirao javnost i izjavom da nije užasno baš sve što su nacisti učinili, odnosno da ne možemo osuđivati eutanaziju samo zato što su se njome koristili nacisti. Nije to jedino strahonosno otkriće ovoga avangardnog mislitelja. Primjerice on navodno pouzdano zna da je razum jednogodišnjega djeteta na nižemu stupnju od razuma mnogih nerazumnih životinja. Ili, duševno zaostala ljudska bića nisu ništa savršenija od običnoga povrća. Osobe pak koje boluju od Downova sindroma ili neizlječive imbecile nema potrebe sažalijevati nego im se slobodno može rugati.

Da je dosljedan u primjeni svoje etike, Singer bi ju primijenio na članove svoje obitelji. Naime ugledni časopis *New Yorker* izvijestio je da kontroverzni filozof troši znatna sredstva za brigu o majci koja boluje od Alzheimerove bolesti. Njegov postupak, hvale vrijedan s teističkoga motrišta, s dubokom ruši njegovu moralnu teoriju. S obzirom na njezinu nesposobnost biti sretnom u sadašnjemu kao i u budućem vremenu njegova majka nije više osoba kako ju je definirao Singer. Kad bi doista vjerovao u ono što naučava, trebao bi novac koji troši na svoju majku uporabiti za povećanje sreće drugih živih bića, ljudskih i ne-ljudskih, koje legitimno djeluju kao osobe.

Cui bono (komu koristi?), upitali bi Rimljani promicatelje kulture smrti. Nije li količina sreće veća u društvu koje brani život, kao što ganutljivo pjeva Ivica Smolec:

*Ne zovi me sada
kad slavim život
i stavljam osmijehe
na mlada lica.*

Tjedni molitveni program

zimski raspored (od 1. rujna do 31. svibnja)

PONEDJELJAK I SRIJEDA

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

UTORAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

ČETVRTAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Krunica
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Euharistijsko klanjanje

PETAK

7.30 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Križni put uz Križevac
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa, blagoslov predmeta
19 - 20 h Čašćenje Križa

SUBOTA

7.30 h, 13 h Sv. misa na hrvatskom
Prije podne Sv. mise na raznim jezicima
Tijekom dana Susreti po dogovoru
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice
Euharistijsko klanjanje

NEDJELJA I BLAGDANI

8, 11, 18 h Sv. mise na hrvatskom
Ispovijed Prije podne za vrijeme Mise
Prije podne Sv. mise na različitim jezicima
Tijekom dana Susreti sa svjedocima
Poslije podne Tiho klanjanje u Kapelici klanjanja
14 h Krunica na Brdu ukazanja
17 - 20 h **Večernji molitveni program i ispovijed**
17 h Radosna i žalosna otajstva krunice
18 h Sv. misa
19 - 20 h Blagoslov predmeta, molitva za zdravlje duše i tijela, slavna otajstva krunice

POTICAJ ZA LECTIO DIVINA

Iz preobilja biblijskih tekstova Crkva nam iz dana u dan nudi odabranu duhovnu hranu – misna čitanja iz Staroga i Novoga zavjeta. Iz broja u broj Glasnika mira u ovoj ćete rubrici naći kratice koje upućuju na biblijsku knjigu, poglavlje i redak misnih čitanja za razdoblje od 15. do 15. u mjesecu. Božja je riječ radosna vijest. Ona je živa i djelotvorna. Ako se izložimo njezinu djelovanju, ona ima snagu mijenjati nas.

Četvrtak, 15. 9. 2016.
ČITANJA: vl.: Heb 5,7-9; Ps 31,2-6.15-16.20; Iv 19,25-27 (ili: Lk 2,33-35)

Petak, 16. 9. 2016.
ČITANJA: od dana: 1Kor 15,12-20; Ps 17,1,6-7.8b.15; Lk 8,1-3

Subota, 17. 9. 2016.
ČITANJA: 1Kor 15,35-37.42-49; Ps 56,10c-14; Lk 8,4-15

Nedjelja, 18. 9. 2016.
ČITANJA: Am 8,4-7; Ps 113, 1-2.4-8; 1Tim 2,1-8; Lk 16,1-13

Ponedjeljak, 19. 9. 2016.
ČITANJA: Izr 3,27-34; Ps 15,2-5; Lk 8,16-18

Utorak, 20. 9. 2016.
ČITANJA: od dana: Izr 21,1-6.10-13; Ps 119,1.27.30.34-35.44; Lk 8,19-21

Srijeda, 21. 9. 2016.
ČITANJA: vl.: Ef 4, 1-7.11-13; Ps 19, 2-5; Mt 9, 9-13

Četvrtak, 22. 9. 2016.
ČITANJA: Prop 1,2-11; Ps 90,3-6.12-14.17; Lk 9,7-9

Petak, 23. 9. 2016.
ČITANJA: od dana: Prop 3,1-11; Ps 144,1a.2-4; Lk 9,18-22

Subota, 24. 9. 2016.
ČITANJA: Prigodna čitanja (str. 10.-27.), Fil 3,8-14; Ps 40,2.4ab.7-10.12; Lk 5,1-11

Nedjelja, 25. 9. 2016.
ČITANJA: Am 6,1a.4-7; Ps 146,6c-10; 1Tim 6,11-16; Lk 16,19-31

Ponedjeljak, 26. 9. 2016.
ČITANJA: Job 1, 6-22; Ps 17, 1-3.6-7; Lk 9, 46-50

Utorak, 27. 9. 2016.
ČITANJA: od dana: Job 3,1-3.11-17.20-23; Ps 88,2-8; Lk 9,51-56

Srijeda, 28. 9. 2016.
ČITANJA: Job 9,1-12.14-16; Ps 88,10b-15; Lk 9,57-62

Četvrtak, 29. 9. 2016.
ČITANJA: vl.: Dn 7, 9-10.13-14 (ili: Otk 12,7-12a); Ps 138,1-5; Iv 1,47-51

Petak, 30. 9. 2016.
ČITANJA: od dana: Job 38,1.12-21; 40,3-5; Ps 139,1-3.7-10.13-14b; Lk 10,13-16

Subota, 1. 10. 2016.
ČITANJA: od dana: Job 42,1-3.5-6.12-17; Ps 119,66.71.75.91.125.130; Lk 10,17-24

Nedjelja, 2. 10. 2016.
ČITANJA: Hab 1,2-3; 2,2-4; Ps 95,1-2.6-9; 2Tim 1,6-8.13-14; Lk 17,5-10

Ponedjeljak, 3. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 1,6-12; Ps 111,1-2.7-10c; Lk 10,25-37

Utorak, 4. 10. 2016.
ČITANJA: od dana: Gal 1,13-24; Ps 139,1-3.13-15; Lk 10,38-42

Srijeda, 5. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 2,1-2.7-14; Ps 117,1-2; Lk 11,1-4

Četvrtak, 6. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 3,1-5; Otpj. pj.: Lk 1,69-75; Lk 11,5-13

Petak, 7. 10. 2016.
ČITANJA: vl.: Dj 1,12-14; Lk 1,46-55; Lk 1,26-38

Subota, 8. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 3,22-29; Ps 105,2-7; Lk 11,27-28

Nedjelja, 9. 10. 2016.
ČITANJA: 2Kr 5,14-17; Ps 98,1-4; 2Tim 2,8-13; Lk 17,11-19

Ponedjeljak, 10. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 4,22-24.26-27.31 – 5,1; Ps 113,1-5a.6-7; Lk 11,29-32

Utorak, 11. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 5,1-6; Ps 119,41.43-45.47-48; Lk 11,37-41

Srijeda, 12. 10. 2016.
ČITANJA: Gal 5,18-25; Ps 1,1-4.6; Lk 11,42-46

Četvrtak, 13. 10. 2016.
ČITANJA: Ef 1,1-10; Ps 98,1-6; Lk 11,47-54

Petak, 14. 10. 2016.
ČITANJA: Ef 1,11-14; Ps 33,1-2.4.5.12-13; Lk 12,1-7

Subota, 15. 10. 2016.
ČITANJA: od dana: Ef 1,15-23; Ps 8,2-3a.4-7; Lk 12,8-12

18 GODINA S VAMA

Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje od 25. studenoga 1997., a od blagdana sv. Franje 4. listopada 1999. emitira program preko interneta. Zahvaljujući satelitskom programu glas naše Radiopostaje može se čuti u cijeloj Europi, na Bliskom istoku. Svaki dan emitira uživo kronicu i sv. mise iz crkve sv. Jakova u Međugorju. Iz studija se 24 sata emitiraju svakodnevni govorni i glazbeni programi. Radiopostaja "MIR" Međugorje djeluje u sklopu Informativnog Centra "Mir" Međugorje.

Poslanje radiopostaje "MIR" Međugorje: povezati hodočasnike Kraljice Mira, naviještati zdrave vjerničke stavove, podupirati normalne općeljudske odnose, širiti ekumensko ozračje među ljudima.

RADIOPOSTAJA
MIR
MEĐUGORJE

Tel.: ++387 36 653 580 uredništvo

Tel.: ++387 36 653 548 marketing

Fax: ++387 36 653 552

E-mail: radio-mir@medjugorje.hr

Uživo na internetu:

www.radio-medjugorje.com

Jajce 87,8 Mhz, **Mostar** 100 MHz, **Banja Luka** 87,8 MHz, **Hercegovina** 101,5 MHz, **Lašvanska dolina** 100 MHz, **Split, Južna Hrvatska** 101,5 MHz, **Sarajevo i Srednja Bosna** 96,1 Mhz, **Bugojno, Uskoplje i okolica** 101,8 Mhz, **Sjeverozapadna Bosna** 106,7 Mhz, **Žepče, Tuzla, Usora, Posavina** 100,1 Mhz, **Dolina Neretve i Južna Hercegovina** 98,3 Mhz, **Rama, Konjic, Sjeverna Hercegovina** 104,7 Mhz, **Zagreb, Lika, Bihać, Srednja Hrvatska** 107,8 Mhz

Satelit za Europu i Bliski istok: EUTELSAT 16°E

fra Ante Vučković

Gledaj, tvoja majka!

DUHOVNE VJEŽBE
MLADIFEST MEĐUGORJE

Pred nama je tekst o Mariji iz pera fra Ante Vučkovića, čovjeka koji Mariju promatra iz perspektive biblijskih tekstova i nastoji je približiti čovjeku današnjeg vremena. Prvotno su ti tekstovi bili upućeni mladima koji su sudjelovali na Mladifestu u Međugorju, no svatko se u njima može pronaći kao adresant. Iako je ljetna žega pridonosila argumentima da se pronađu neki „prikladniji“ sadržaji, na kateheze, koje je fra Ante držao na Mladifestu, mladi su dolazili u velikom broju i otvorena srca upijali svaku riječ.

Nakon ne tako dugog vremenskog odmaka ti tekstovi pronašli su novu formu – knjigu koju imate u ruci. Iskreno se nadamo da će vas napisani redci sve dublje voditi prema Marijinu srcu i da će vam pomoći da je još bolje upoznate. Uvjereni smo da ćete dugo i brižno piščevo meditiranje nad Marijinim likom, te živahnost njegove izrečene riječi pred mladima tijekom Mladifesta osjetiti i vi, poštovani čitatelji, dok budete čitali redke koji su pred vama.

(Iz predgovora, fra Marinko Šakota)

www.emedjugorje.com

**Knjigu možete naći u suvenirnici
Informativnog centra MIR Međugorje.**

NOVO